

p194/68

GRADSKA BIBLIOTEKA
"JURAJ ŠIŽOVIĆ"
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Postarina plaćena u gotovu.

HRVATSKI SAMOBRA

Neodvisna smotra za javnu kritiku, ravnopravnost i sporazum.
Glavni urednik: MIHO JERINIĆ.

Smotra izlazi na 5. i 20. svakog mjeseca. — Predplata za tuzemstvo godišnja Din 48.—; polugodišnja Din 26.—; za Ameriku dva dolara godišnje. — Pojedini broj Din 2.— Oglasi po cjeniku. — Rukopisi se ne vraćaju; pisma nefrankirana neprimaju, nepodpisana u koš. — Tekući račun „Slavonska Banka“ - Šibenik. — Uplativo i utuživo u Šibeniku. — Pošt. ček. račun br. 38.004. Zagreb. — Uredništvo i uprava smotre: ŠIBENIK, glavna ulica 108. II. kat. — U poslima smotre glavni urednik stoji strankama na raspoloženje jedino od 12-1 i od 6-7.

BR. 3.

ŠIBENIK 5. TRAVNJA 1922

GOD. I.

Velika Srbija i Hrvatska Republika.

Sve što se dalje zavlači rješenje hrvatskog pitanja u našoj narodnoj državnoj zajednici, sve to mutniji postaje naš horizont i mi u nastalom sporu nevidimo niti jedne konture, da bi se to pitanje dalo i moglo riješiti između Beograda i Zagreba, dakle unutar granica vlastite države, jer se tomu rješenju protivi današnja korupciona vlada, u kojoj kralj „Velike Srbije“ ima neograničeno povjerenje, a hrvatski narod nikakvo. Hrvati su pokušali sve što su mogli, da se pitanje uređenja hrvatske samouprave uredi u sporazumu sa odlučujućim faktorima u Beogradu. Ovi su sve dosadašnje predloge Hrvata ad limine odbili i hrvatskom narodu, koji je u banskoj Hrvatskoj razvio svoju hrvatsku republikansku seljačku zastavu, nije ostajalo druge nego da pred forum Europe iznese njegove zahtjeve.

Memorandum Hrvatskog Bloka naišao je u stranom svijetu, a ponadasve kod Hrvata u Americi na pojmljivo shvaćanje i potaknuo je jedno pitanje, o kojem prije tri mjeseca nije nitko ni sanjao. Memorandum se tumači u stranom svijetu tako, da Hrvati unutar nove državne zajednice, traže njihovo političko, gospodarstveno i kulturno uređenje na republikanskoj bazi. I dok je pred malo mjeseca ovaj zahtjev izgledao smiješan, danas on nalazi odaziva kod 90% Hrvata i shvaćanja kod strane diplomacije.

Jedna hrvatska republika može da postoji uz srbsku Monarhiju, kada Srbi ne bi poprimili program srbske republikanske stranke i to na bazi

predloženoj od vodje srbskih republikanaca Ljube Jovanovića.

Taj srbski republikanac misli ovako:

„Pri državnom uređenju pošlo se od centralizma što se on pogrešno shvatao kao simbol državnog jedinstva. Ali sve to neće ni Hrvati ni Slovenci. Hoćemo li mi sad i dalje ostati pri centralizmu uprkos Hrvatima i Slovencima? Hoćemo li ovako radeći dobiti što u snazi državnoj i u njenu konsolidovanju? — Ko bi još mogao to tvrditi?!“

Međutim centralizam je bitni uslov za državno jedinstvo. Jedinstvo državno ogleda se i nama je potrebno u odnosu prema drugim državama, a to je lako imati. Ako budemo imali jednu spoljnu politiku; ako budemo imali jednu ekonomsku politiku prema inostranstvu (jedne trgovinske ugovore i carinu), i prema tome jedinstvo u glavnim saobraćajnim sredstvima; ako budemo imali jednu vojsku da se branimo od mogućih napada susjeda, i dodajte tome još nekoliko stvari, koje moraju biti zajedničke, kao novčani sistem, emisiona banka, neki ekonomski zakoni i dr., eto vam prema inostranstvu jednostavne države, eto državnog jedinstva. Sve ostalo ostavimo da po svome sopstvenom nahodjenju nredjuju svaki za sebe i Srbi i Hrvati i Slovenci. To ništa ne će smetati državnom jedinstvu.

Mi smo uvjereni da bi ovako državno uređenje prihvatili ako ne svi, a ono sigurno velika većina i Srba i Hrvata i Slovenaca, a dokle god mi naše državno uređenje sporazumno ne napra-

vimo, dotle neće biti konsolidovani naši unutrašnji odnosi, i dotle naša država u odnosima prema inostranstvu ne će imati onaj značaj, koji joj po njenoj snazi pripada. Na naše kratkovidne državničke pada silna odgovornost što na tome ne rade; oni su u svojoj plitkomyšnosti i nesviesni kakav zločin vrše nad narodom ovakim dosadašnjim svojim radom“.

Mi držimo, da hrvatski republikanci niesu ništa više ni tražili od Beograda, jer koliko nam je poznato Hrvatski Blok se zalaže možda više za jedinstvo ove naše državne zajednice i sloge sa srbskim narodom, nego li kojekakvi probikuće, koje danas uzdržava sa pučkim suzama beogradska kamarila.

Hrvatski Blok, a to je danas hrvatski narod, ne traži od srbskog naroda ni jednu vlas da mu otme. On je podigao svoj glas obrane imetka i blaga hrvatskog naroda proti beogradskim uzurpatorima i, stojeći na obrani zajedničkih državnih granica na Jadranu, u Sloveniji, u Vojvodini i u Mačedoniji, traži i zahtjeva da se odstrani protuhrvatski Vidovdanski Ustav, a da se zamjeni drugim uredjenjem državne uprave na temelju samoodredjenja hrvatskog naroda, na uvijek u granicama naše narodne državne zajednice, dakle našeg državnog jedinstva. Tko drugčije tumači borbu hrvatskog naroda, zastupana po Hrvatskom Bloku, on pljuca istini u lice, on izvrće pravu smisao hrvatskih postulata; on nije prijatelj ni hrvatskog naroda ni državnog jedinstva.

Uzalud je trošiti riječi o narodnom jedinstvu; uzalud je boriti se za jugoslavensku misao, kad vidimo, da onaj drugi koeficijent, a to su Srbi, niesu nikada do danas pristali niti će pristati uz tu blaženu Jugoslaviju. Mi smo Hrvati bili oni koji smo za ljubav narodnog jedinstva zatajili bili i svoje ime. Mi smo to jedinstvo shvaćali idealno. Mi smo naše novine „Hrvatska Sviest“, „Hrvatski Jadran“, „Hrvatski Dnevnik“ itd. pretvorili u jugoslavenske novine. Mi smo naše „Hrvatske Čitaonice“ pretvorili u jugoslavenske. Mi smo bez ikakvog naloga sa strane Kraljevskog Dvora naše hrvatske zastave pretvorili u jugoslavenske. Napokon mi smo Hrvati izmedju samih nas povelili borbu za i proti jugoslavenskom imenu. A Srbi? Oni nas prozvaše „Jugovinašima!“ U cijeloj našoj državi pa ni u dalekoj Americi nema ni jedne srbske novine, nema ni jednog srbskog društva, nema ni jednog pravyog Srbina, koji bi za ljubav narodnog jedinstva žrtvo-
yao svoje srbsko ime i poprimio jugoslavensko. Srbi su pametniji od nas, oni se niesu nikada počupali izmedju sebe, radi Jugoslavije, oni, niešu za ljubav narodnog jedinstva bacili u kut njihovu srbsku zastavu ni srbsko ime.

Ovdje ne vriedi ona pametniji popušta. Ovdje vriedi ona druga: odlučniji pobjedjuje.

U borbi za našu narodnu hrvatsku autonomiju, koju ne će hrvatski narod da utemelji na monarhističkoj nego na republikanskoj osnovi, Hrvati se imaju ugledati uprav u Srbe.

Drugo je pitanje kolika će biti ta hrvatska seljačka republika i dokle će se prostirati njezine granice. Ostvarenje hrvatske seljačke republike vodi za sobom i ostvarenje slovenske republike, pa je više nego jasno, da djelokrug ovih dviju republika imat će da se u sporazumu sa monarhističnom Velikom Srbijom odredi.

Glavno što se mora istaknuti jest to da današnja politika Hrvatskog Bloka nije protudržavna, da je ideja o ostvarenju hrvatske seljačke republike u granicama državnog jedinstva ostvariva, pa ne možemo inače nego tu jedinu i zdravu politiku hrvatskog naroda pozdraviti iz dna naše duše:

Neka živi Njegovo Veličanstvo Hrvatski Narod!

Kako dr. Kumanudi štedi!

Ministarstvo financija
Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca
Kabinet Ministra financija,
Br. službeno.
Beograd, 13. II. 1922.

Uredništvu „Jadranskog Samobrana“
Šibenik.

Biblioteka Ministarstva financija moli cenjeno Uredništvo da obustavi pošiljku svoga lista Ministarstvu financija, pošto je kredit za nabavku knjiga i listova smanjen za tekuću godinu, te ne dostiže za predplatu.

Po naredjenju šefa Kabineta
Bibliotekar

Branimir - prezime nečitljivo - m. p.

Držeći se novinarskog običaja, poslali smo prvi broj našeg lista i Ministarstvu financija na ogled sa javnim pozivom, koji je bio upravljen i ostalim kojima poslasmo prvi broj, na predplatu. Na naš poziv dobili smo gornji odgovor. Mi iz sveg srca begenamo šefu kabineta, da štedi, ali proti čemu moramo prosvjedovati javno to je, da od ministarstva nije pošteno, da nas naredbenim putem sili, da mu moramo badava davati uz oba dva otiska za cenzuru još suviše četrnaest komada, kako da novinari krađu papir, tisak i pisanje, da ga podastiru ministarstvima i ministrima na poklon.

Medjutim, dok ministarstvo financija nema pišljivih 48 Din. da potroši, odkle je uzeta ona

silesija hiljada Dinara, koju je Demetrović izručio zagrebačkim Odrihrvatima? Iz kojega su se fonda pokrili putnički troškovi onim probikućama, koji su u Dubrovniku i u Sarajevu sudjelovali u razbojničkim demonstracijama proti hrvatskom narodu?

One svote ne će se naći u izdancima ministarstva financija, ali da za njih znade dr. Kumanudi, o tomu nema dvojbe.

Uzalud sva štednja dre. Kumanudi na gliću, kad vrag nosi milijune na bačve!

„Društvo za ubijanje Hrvata“.

Audijencija hrvatskih renegata iz Splita kod kralja Velike Srbije nema ništa zajedničkoga sa tajnim utemeljenjem ovoga protuhrvatskoga društva. Dap' će mi smo uvjereni, kada kralj Velike Srbije saznade za obstanak ovog bogumrskog društva, da će On uoblastiti ministra rata, da sa topovima u šaci zapriječi svako ubijanje Hrvata, koji se sada nalaze pod imperijom Velike Srbije.

Što je upadno, premda je ovo nečovječansko društvo utemeljeno prije one glasovite audiencije, da su neke izmečarske novine nakon poznate audiencije talijanskog renegata i družine o ubijanju Hrvata i to baš Hrvata republikanaca, pravaša i zajedničara, koji danas jedini čvrstom i odlučnom voljom brane i štite cijeli hrvatski narod od posvemašnje ekonomske propasti, koju mu beogradski vlastodršci, ministri Velike Srbije, sistematično provadjaju.

U jednoj od svojih tajnih sjednica ovo je društvo zaključilo poubijati sve one Hrvate, koji su se od i prije 1. 12. 1918 istaknuli u borbi za slobodu a proti svakom jarmu hrvatskoga naroda.

Imena tih Hrvata, koji su do sada zabilježeni na listini ovog nadri patriotskog društva su ova: Stipica Radić, dr. Mate Drinković, dr. Košutić, i dr. Gjuro Šurmin, Cherubin Šegvić, Dr. Milivoj Dežman, dr. Lorković, fra Didak Buntić, Marko Došen, dr. Šutelj prof. Janković, Stjepan Stiepo Bjelovučić, dr. Sokol, Mate Klarić, dr. Petar Gjirlić, Džafer dr. Kulenović, tra Mijo Kotoraš, Josip Predavec, dr. Prebeg, Antun Krispi, Marko Stojić i Miho Jerinić.

Način kako će ovi Hrvati biti ubijeni prepušta se izvršujućim članovima ovog kod političkih vlasti Velike Srbije ne najavljenog društva, tako da je fra Didak-Buntić bio zaplotnjački utamanjen. Ova dika i uzor hrvatskog naroda pao je prvom nevinom žrtvom odroda hrvatskog naroda u Hercegovini i Bosni. Fra Didak-Buntić nije umro naravnom smrću. On je bio potajno otrovan. Nestalo ga je, a da se i ne zna trag njegovom ubojici, koji nije imao srčanosti da ubije ovog branitelja hrvatskog naroda prsa i prsa.

Ne zaprieči li kralj Velike Srbije daljnje djelovanje ovog bogumrskog društva, hrvatska će po-

viest u njezinim analima morati bilježiti i na dalje pad nevinih žrtava na pravdi Božjoj.

Nas za danas zanima žalostna pojava u našem gradu, da se je i ovdje našlo bivših Hrvata, koji sigurno znadu za pravilnik društva za ubijanje Hrvata rodoljuba, kada onako cinički u njihovom zloduhu pišu, da treba poubijati nekoliko vodja hrvatskog naroda da se spasi tobožno narodno jedinstvo, o kojem Srbi ciele sjeverne i južne Dalmacije ne će ni da čuju, već počamši od šefa šibenske željeznice Milića pak do kninskog komesara Monti javno i otvoreno ispoviedaju, da „ovo nije Jugoslavija“ već Velika Srbija.

Mi niti želimo, niti tražimo da se ikoga u našoj domovini ubija pa ni i one, koji vrebaju na naše glave, ali će nam dozvoliti dr. Vinko Smolčić, da mu poručimo, da on kao predsjednik narodnog vieća ima da zahvali nama Hrvatima, da ga uzrujani i ogorčeni narod onaj dan, kad je pustio Talijane u našu luku nije kamenjem sravnuo sa zemljom. Mi smo Hrvati spasili onaj dan dra. Smolčića, u čigovom se listu danas zagovara ubijanje Hrvata. Ovo treba da zapamti dr. Smolčić i da u velikim slovima zabilježi u svome notesu na prvom mjestu. On je šibenskim Hrvatima, koji danas vojuju na strani Hrvatskih republikanaca, zajedničaru i pravaša dužan zahvala, da je danas živ

Drugi junak i delija, koji se krije iza redaka glasila, koje pozivlje Odrihrvate da ubijaju Hrvate je odgovorni urednik dr. Čedomil Medini. Mi se jedino čudimo psihu i mišljenju našeg inače dobrog Čedomila, ali i njemu možemo prišapnuti, nek se ne upuštava u takove zločinačke misli, nego nek se radje pozabavi tajnom o ubijstvu njegova brata u Trogiru, odličnog Hrvata i uspije li mu u ovom umorstvu iznaći krivca, ne će nikada više dozvoliti; da se u listu kojemu je on odgovorni urednik, tiska onaka smrdeća i gadna uvrieda celom hrvatskom narodu.

Svi u listi Odrihrvata navedeni mirne duše čekaju ubojito zrno ili otrovnu kapljicu, a ponada sve naš mjestni borac Marko Stojić, koji je eto po drugi put osudjen od tobožnjih spasitelja države na smrt. Prvi su ga put bili osudili oni „junaci“

revolucije proti Austrije a sad mu njihove prirepine izdaše istu osudu, dok više vriedi smrad iza nokata Marka Stojića nego li sve imanje, poštenje i patriotizam svih Odrihrvata od Šibenika do Beograda. Što da zaključimo? Hrvatski pobornici, gdje god se oni nalazili ne plaše se prietnja ni kazne smrti odroda i Odrihrvata!

Hrvati katolici, muslimani, i oni pravoslavne vjere, ne će ustrajati nikakvo protudruštvo, ali dodje li do unorstva i jednog hrvatskog rodoljuba, ne će ni hrvatski narod stati prekrštenih ruka i mirne duše gledati kako se ubijaju njegovi vodje.

Mi se nadamo, da će kralj Velike Srbije kad se spusti u koljevku hrvatsku, u našu divnu Dalmaciju, javno osuditi rad svih Odrihrvata i da ne će dozvoliti, da se u hrvatskim zemljama ubijaju iz zasjede ponajbolji hrvatski rodoljubi.

Krvniče, neka se vrši osveta!

Grozota hvata svakog čovjeka, kada promisi na djelo Alije Alijagića, ali još ga veća obuhvaća grozota, kada sluša i štije sve ono što se je pisalo ob ovom idealnom komunisti, čigova se smrt na vješalima klasificira osvetom a ne pravdom. Za Aliju Alijagića pričaju očevdci, da je umro mirno, dostojanstveno, ne pokazujući baš ni trunka uzrujavanja ili straha, da je umro junački. Poznavatelji njegove duše vele da je bio fina i inteligentna duša, da je imao plemenito i dobro srce, protkano idejom čovječnosti. O Alijagiću kažu da je umro na vješalima, jer je to zahtjevala nečija nečista savjest, koju sveudilj progoni zao duh. Čigova bi to imala biti nečista savjest? Koga to progoni zli duh? Za tu nečistu savjest, tvrdi se, da se Alijagićevom smrću nije umirila, nego da je ona postala još prljavijom. Još ju je više uznemirio Alijagić njegovom stojičkom hladnoćom pod vješalima.

„Obznana“ je pozobala dva života, a oba svršise svoj vjek bez nužde. Da je u Beogradu bilo i najmanjeg shvaćanja za pošteno i pravredno unutrašnje uređenje države, kojim bi se bilo udovoljilo narod, nikada pok. Draškoviću ne bi bilo nužde da brani „Obznanu“ ali kretinizam državnika doveo je Alijagića do toga da je samokresom kidisao na Draškovićev život.

Kada bi Drašković i Alijagić nstali iz groba, pak se gdje na sani sastali u četiri oka, oba bi bi se pokajala za svoja nedjela. Drašković bi rekao: Dragi moj, čoravi ministri ne vide dalje od svoga prozora! Alijagić bi mu odgovorio: Ministre, uzmi dvostruki par naočala! i ministar Drašković bi poslušao Alijagića, a tako obojica trunu pod zemljom.

Izgubljeni milijuni.

Zamjena je u drugoj zoni dovršena. Bacimo u kratkim potezima pogled na katastrofalni gubitak novooslobođenih privrednih krugova, koji su pretrpili hotimičnim i ničim opravdanim zavlačenjem zamjene, koja se je provela nakon 222 dana iza kako usliedila evakuacija.

Na 141 mil. kruna, koje su ležale bez kamata na poreznom uedu u Šibeniku gubitak na kamatama iznosi K 6.855.926.—

Na 6 mil. lira, privatna duga gubitak na kamatama prama današnjem privatnom kursu iznosi K 4.400.928.—

Na 10 mil. Din. privatna duga, gubitak K 2.096.568.—

Na 35 mil. kruna privatnog zajma, gubitak K 1.865.466.—

Na 4 mil. Din. privatnog zajma nakon evakuacije gubitak na kamatama sama četiri mjeseca iznosi K 480.000.—

Suvišni potrošak za razne utoke advokatima iznosi najmanje K 800.000.—

Razlika na kursu lire od 13. svibnja do svrhe zamjene K 40.800.000.—

Razlika na životnim namirnicama i industrijalnim predmetima iznosi najmanje K 15.000.000.—
Ukupno K 73.708.888.—

Ove brojke govore više nego svi proglasi korupcionone uprave. Za ovu ako ne i za višu svotu bili su naši privredni krugovi oštećeni hotimičnim zavlačenjem izmjene. Tko će nadoknaditi gubitak ovom privrednom i trgovačkom gradu?

Ministar vjera dr. Ivan Krstelj znade sigurno za ovaj gubitak grada Šibenika. Ne bi li on mogao tražiti, da se pozovu na odgovornost svi oni koji su u zlobnoj namjeri na ovaj bezdušni način oklaštirili ovaj grad? Ne bi li on mogao tražiti od ministra financija dra. Kumanudi, da Šibenčanima državna blagajna nadoknadi ovaj ogromni za njih ubitačni gubitak?

Uzmemo li još svote, koje je krivnjom sadašnje slabe financijske uprave narod izgubio u kotarima Korčula, Hvar, Knin, Benkovac, pa onda na Visu, Komiži i Mljetu, to možemo mirne duše ovaj gubitak povisiti na dvostruko i to samo na 150 milijuna kruna. Još bi se imale nadodati ovoj svoti oni ogromni iznosi, koji su se uzampas i bezglavice potrošili za komisije i podkomisiju za izmjenu nežigosanih kruna.

Da sadašnji Hrvatima numetnuti Ustav predvidja kaznu za ministre, koji su narod u novooslobođenim krajevima njihovom čoravom financijskom upravom za ove ogromne svote oštetili, nema dvojbe, da bi se ministarski savjet pobrinuo, da se

oštećenim da
nistri ne plaše
odgovornosti,
i druge zone
sretni da im j
brzo definitivn

Ako dan
narodnim suza
onda koje ču
glas proti oval
upravu vlastit

Srbski rep

Počam o
dana u glavno
slavensku idej
iznimke. Pok
kom kolodvor
pozdravili srbs
učilištari, bio
zataljo je svoj
je sakupljenu
jugoslavenskor
vremena zab
pozdrav Kralj
sa srbske stran
venci poprimil
prave šale i p
koji se bijahu

Dok su
pretežnom die
jedino Veliki
objeručke po
vrieme razpra
sno doživili?
gos'avija leče
Hrvata, dok
stupio kritičan
pobjediti hrva
ne sve srbske
Srbi pokopaše

Nakon s
dovdanski Ust
i povratio se
hrvatskoj zasto
Hrvata počeo
Hrvata širi ide
nije pojave n
mladi zelemba
sa ponosom
Jugoslavija, n
više bore za j

oštećenim dade bar kakova odšteta. Ali jer se ministri ne plaše za njihova zločinačka djela nikakve odgovornosti, to oklaštreni privredni krugovi prve i druge zone moraju držati jezik za zube i biti sretni da im je ministar financija i dozvolio tako brzo definitivnu izmjenu kruna nakon 222 dana.

Ako današnja korupciona uprava upravlja sa narodnim suzama u cijeloj državnoj zajednici ovako, onda koje čudo, da narod u svim krajevima podiže glas proti ovakvoj bezglavoj upravi i da traži samoupravu vlastitom blagu.

Srbski republikanci o „Jugoslaviji“

Počam od Strosmajera pa sve do današnjih dana u glavnom su se Hrvati zagrijavali za jugoslavensku ideju. Između Srba nailazimo na riedke iznimke. Pokojni kralj Petar, kada su ga na bečkom kolodvoru na prolazu iz Švajcarske za Beograd pozdravili srbski, hrvatski, slovenski i bugarski sveučilištari, bio je ganut do suza i u svom zanosu zatajio je svoju srbsku narodnost i na kolodvoru je sakupljenu mladost nazvao prvom njegovom jugoslavenskom vojskom. Medjutim se je tekom vremena zaboravilo u Srbiji i Crnojgori i na taj pozdrav Kralja Petra, da ga se nakon sloma uprava srbske strane, a s razloga što su ga Hrvati i Slovenci poprimili bili, baci u tulog i da se snjim prave šale i poruge protiv onih Hrvata i Slovenaca koji se bijahu zagrijali za tu blaženu Jugoslaviju.

Dok su Srbi u emigraciji za vrijeme rata u pretežnom dijelu nadasve u Sjevernoj Americi ostali jedino Veliki Srbi, dotle su Hrvati u Južnoj Americi objeručke poprimili bili jugoslavensko ime. Za vrijeme razprave u Skupštini o nazivu države što smo doživili? Ne treba da nabrajamo. Za ime Jugoslavija lećeli su hrzjavu u Beograd sa strane Hrvata, dok su im se Srbi rugali, a kada je nastupio kritičan momenat, kada je izgledalo, da će pobjediti hrvatsko stanovište, onda sasaše mal da ne sve srbske novine graju protiv Hrvata. Rezultat: Srbi pokopaše ime Jugoslavije!

Nakon što je bio primljen protuhrvatski Vidovdanski Ustav, jedan dio Hrvata se je opametio i povratio se je svom hrvatskom imenu i svojoj hrvatskoj zastavi, dok je drugi dio, neznatni dio Hrvata počeo razbijati glavu, kako da između Hrvata širi ideju jugoslavensku. Može li biti smješnije pojave na ovoj zemaljsko kruglji. I sad ti mladi zelembači, dok mirne duše slušaju, da Srbi sa ponosom viču: da je ovo Velika Srbija, a ne Jugoslavija, napadaju na Hrvate jer ne će da se više bore za jednu viziju, koju Srbi ne priznaju.

Svim onim zaslijepljenim Hrvatima, koji se pustiše zavesti od agenata beogradske kamarile, koja sa tobožnjom idejom jugoslavenstva širi mržnju između Hrvata najbolja poruka ovo malo rieči, koje su izašle u glasilu srpskih republikanaca, sa drom. Jašom Prodanovićem na čelu u Beogradu.

„Mi smo t. j. Srbi i Hrvati i Slovenci, trubili za vrijeme rata po celom svijetu da smo jedan narod, koji želi i hoće da se oslobodi i odciepi od Austrije i obrazuje jednu slobodnu i nezavisnu svoju državu, i u tome smo uspjeli. Kad smo to postigli pokazalo se da niesmo jedan narod, već tri, jer niti Srbi i Hrvati hoće da budu Slovenci, niti Srbi i Slovenci hoće da budu Hrvati, niti Hrvati i Slovenci da budu Srbi, i to ne zato što oni to prosto iz gojunstva neće, već što ne mogu; najmanje pak mogu postati nešto četvrto, n. pr. Jugoslaveni.“

Narodnost nije to što se s čovekom radja već se sviest o narodnosti dobije poslje rodjenja vaspitanjem. Nesumnjivo je da je bitni uslov da svi ljudi koji čine jednu narodnost osjećaju da su jedno. Među Srbima, Hrvatima i Slovencima toga osjećanja sad nema. Tvrditi razumu da smo jedan narod i ako po osjećanju to niesmo, besmislica je“.

Ovako pišu pametni srbski republikanci, ljudi, koji imaju čvrstu volju, da sa hrvatskim republikancima uredе ovu državu na temelju zdrava razuma i sporazuma, dok sve ono što dan danas diple jugoslavenski nadrirodoljubi nije drugo do li no vrbi svirala.

Čist račun — pa Bog!

Jedan šestdesettrogodišnji hrvatski borac sa otoka Brača upravo je odulje pismo našem glavnom uredniku, iz kojega iznosimo sljedeće njegove misli:

„Pred mojim očima Vi mi izgledate, u ovoj današnjoj našoj političkoj zbrki u Dalmaciji, u ovoj čudnoj pospanosti, dapače gušenju hrvatske sviesti — jedna utješljiva pojava.“

Kad no je kamarila bečka i bahatost magjarska uz njihove slugane izdajice svoga naroda uprla sve sile da uguši narodni pokret prirodnog razvoja slobodnog hrvatskog naroda — pojavi se čitava plebejada hrvatskih boraca, da na ustuk tudjinskoj najezdi duševno preporodi svoj narod. Taj preporod dao je narodne genije Starčevića i Kvaternika, koji postaviše temeljni kamen slobode hrvatskog naroda. Ovi naši geniji-pivaci u poviesti hrvatskog naroda ostaju na vieke zviezdrom predhodnicom, ostaju velikani, koje će buduće generacije bolje shvatiti i više cijeniti.

Vjerujem, da će Božja providnost Bogu odanom hrvatskom narodu podati genija, koji će u ovo tmasto i zablatasto vrijeme kao novi Mojsija izvesti na čistac hrvatski narod. Žalostna je pojava današnje naše mlade generacije, koja kao urodak svoga degenerisanog vremena, bez ikakva ideala, hoće da vodi hrvatski narod. Ta izvodjena, ispijena generacija, makar se pokrivala tobožnjom naprednom nacionalnom omladinom, u suštini kukavička, jer se stidi majčina mlička, svoga istoričkog imena.

Kud je ta omladina osudila nepravednu plemensku hegemoniju? Kad je ona ožigosala krvareću raju u našoj državi, onu kugu korupcije, partizanstva i nečuvenog lopovluka? Kad je svoj glas digla proti izkasapljenju živog tiela hrvatskog naroda sa strane prekomorskog razbojnika?

Ta vajna omladina preko svega toga prelazi, a podprgnula je svoju šiju da podrži i brani korupciju, kakve nigda Balkan nije zapamtio.

Moja, kao i Vaša, sveta je namjera da kod nas Hrvata potaknem svetu vatru rodoljublja, koja danas izgleda kao da je pogašena. Mi Hrvati na bilonsi nepristrane historije nezaostajemo za Srbima, a osobito u civilizaciji — pa zašto da budemo podređeni itkomu?

Istina, dogodjaji su nas zbližili — ali nas nieseu sljuhili u jedno ime. Viekovi su nas odijelili u dva imena sa posebnim karakteristikam istoka i zapada, pa ova dva imena ne će se nigda sliti u jedno ime. Zato je moj ideal: podpuna jednakopravnost u svemu, inače jalovo nam je ujedinjenje. Ovdje ne pomaže nikakvo nadmećanje niti nadmudrivanje. Čist račun pa Bog!

Imam 63 godine, ali niesam klonuo duhom.

— A. F. C. —

HRVATSKA DRUŠTVA.

„Hrvatski Sokol“ u Zagrebu bio je zalutao u polutanstvo. Bio je zašao u jugovinsku maglu. Za njim se povuklo mnogo sokolskih društava, ali na zdravlje svi su se sada počeli vraćati k staroj stazi. I sad je nadošlo vrijeme, da sva sokolska društva, koja su se iz hrvatskog sokola promienula u jugoslavensko, opet poprime svoje staro ime. Isti slučaj imamo i kod Čitaonica. Sve stare hrvatske Čitaonice, koje su iz neopreznosti bile zabacile njihovo ime, treba da se ponovno budu nazivati hrvatskim imenom.

„Hrvatska žena“. — Do malo će se vremena pristupiti na organizaciju hrvatskih žena. U tu će organizaciju moći stupiti svaka Hrvatica bila ona težačke ili gospodske ruke.

„Hrvatska mladost“. — Organizacija hrvatske mladosti liepo napreduje. Hrvatska mladost treba da istupi javno i otvoreno proti svim dindušanima hrvatskog naroda, a podnasve proti plaćenim beogradskim neomagjaronima.

„Hrvatski Radiša“. — Zagreb. Gundulićeva ulica 11. Tko još od Hrvata nije postao članom ovoga kulturnog hrvatskog društva, neka se dopisnicom obrati na gornju adresu. Mi Hrvati u Dalmaciji morali bismo u svim ovećim mjestima osnovati područničke društvene.

Hrvatska zemljoradnička zadruga. — Primamo od jednog Hrvata vinogradara i donasamo bez opazke: Mi smo zemljoradnici, a u Šibeniku u glavnom vinogradari, kako sada vidimo, nasjeli demokratskim perjanicama u Splitu i u Šibeniku. Oni su nas zaveli i bacili u njihov lažni demokratski tor. Kada smo se otresli njihova tora, dodjoše drugi, pak nas strpaše u neki jugoslavenski tor. Sad hoće, da mi zemljoradnici budemo jezičac na vagi između Srba i Hrvata. Kada su demokrati se uvjerili, da mi zemljoradnici njima ne vjerujemo, onda su oni poslali po selima agitatore jugoslavenske omladine. U mnogim selima težaci nisu znali, da su ti ljudi poslani od demokrata. Mnogi se težak prevario i povjerovao im. Sada treba da se zemljoradnici otresu i ove mlade gospode. Mi zemljoradnici moramo se organizirati u Dalmaciji kao hrvatski zemljoradnici. To stanovište treba da zauzmu sve „Težačke Sloge“.

Težak M. K.

Hrvatski zemljoradnici. — Kako saznajemo s pouzdanosti strane u Splitu je potaknuta pomisao, da sadašnja zemljoradnička stranka poprimi ime „Hrvatska zemljoradnička stranka“. Zagovaratelji ove reorganizacije u stranci nalaze mnogo nepriklada kod anacionalnih zemljoradnika. ali su odlučni, ne poprimiti stranka željenu promjenu istupiti iz stranke i provesti vlastitu hrvatsku zemljoradničku organizaciju po uzoru „Srbskih zemljoradničkih zadruga“. Tako i treba. Samo napred hrvatski zemljoradnici jer i vama Innoši spremaju budzovane i ular, ako se neosovite na vlastite noge i neustanete na obranu vašeg hrvatskog imena.

Uredništvo „Hrvatskog Samobrana“.

Na Vaš cj. dopis od 20. ožujka o. g., kojim nam šaljete prospekt za Vaš list, veoma njime obradovani, odgovaramo Vam, da ćemo svakako poraditi oko finacijalne i moralne pomoći listu, koji u našoj Dalmaciji budi svetu i brani čistu hrvatsku misao.

S toga smo slobodni zamoliti Vas, da nam pošaljete svaki broj Vašega (a uz to i našega) lista, u koju svrhu Vam šaljem novčanom doznačnicom predplatu od 48 dinara za cijelu godinu 1922.

Naša je adresa Hrvatski akademski klub „Kvaternik“ Zagreb, Svratište „Slovenac“ Frankopanska 7.

Uz bratski hrvatski pozdrav

Hrvatski akad klub „Kvaternik“.

Zagreb, dne 24. ožujka 1922.

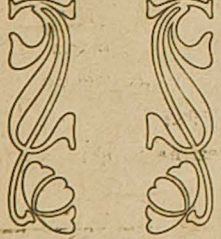

Opaska uredništva. — Svi oni mladi Hrvati, koji u svom mjestu nieseu još proveli organizaciju hrvatske mladosti, neka se za potrebne upute obrate na gornji klub.

ODGOVORI UREDNIŠTVA.

Predplatnicima na znanje. — Mnogi nam se predplatnici tuže, da nieseu primili zadnji broj, dok smo mi redovito poslali broj svim predplatnicima. Belaj zna poštansku upravu radi kojih razloga dozvoljava, da na pošti nestaje naše smotre. Iz Sarajeva i Zagreba primamo smotru natrag sa opaskom: „Ne prima“ ili „Ne poznat“, a kad tamo dotični adresat se čudi, da mu smotru nešaljemo. Svim predplatnicima nek vriedi ova napomena. Tko najkašnje do 12 ili 27 u svakom mjesecu neprimi smotru, nek pošlje upravi smotre „Novinsku reklamaciju“, koja ima ovako da glasi:

NOVINSKA REKLAMACIJA.	
Upravi smotre: „Hrvatski Samobran“	Prosto od poštarine.
Šibenik, Glavna ulica 108.	
Reklamiram br., koji do danas niesam primio.	
1922.	
(Ime, prezime i tačna adresa).	

Vlastnik: Františka Jerinić i drugovi.
Izdavatelj i odgovorni urednik: Miho Jerinić.
Tisak: Pučka Tiskara -: Šibenik.

<p>Jakov Zaninović - Šibenik</p> <p>Trgovina manufakture na veliko i na malo.</p>	<p>Preporuča se kao domaća tvrtka Staklana VJ. FRANZ, Zagreb Jelačićev trg 7. — Telef. 22-42.</p> <p>Bogato skladište staklene i porculanske robe. — Staklenih ploča i ogle- dala svake vrsti i veličine.</p> <p>Opletanih bocuna (demyoku) od 3 do 50 lit.</p> <p>Veliki izbor svjetiljaka za petrolej i elektriku. Najfinija Kristalna luksus roba</p> <p>Prodaja na malo i na veliko.</p>	<p>Knjižica Zdravka Spasojevića, Beograd</p> <p>Preporučuje slijedeće knjige:</p> <p>F. M. Dostojevski: Večni Muž D. 10 " " uvezano " " " 15 F. M. Dostojevski: Netočka " 12 " " uvezano " " " 15 Zločin i kazna " 20 A. K. Gončarov: Popor (Ve- rina Ljubav) " 12 " " povezano " 15 G. Le Bon: Psihološki zakoni razvića naroda " 5 F. Kape: Marieta, roman " 3 Lav Tolstoj: Djavo, pripovetka " 3 Žan Hišpin: Čudne smrti " 2 M. Gorki: Stara Izergika " 2 " " Straža " 2 A. de Vinji: Crveni pečat " 2 G. de Mopasan: Navodi " 8 Dr. I Prijatelj: Slovenačka književnost " 6 B. Joksimović: Muzički bukvar " 3 L. Zrnić: Svetski rat " 2 " " Narodna vera i dr- " " žava " 3 Drag. I. Ilić: Sekund Večnosti, istočnjački roman " 7 A. T. Pisemski: Hiljadu duša, roman " 32 A. Bordo: Vunena choljina, r. " 12 A. P. Čechov: Kaštanka, prip. " 3 M. M. Vukićević: Istorija S. H. S., I. II. " 15 Opširan katalog na zahtjev ša- ljemo besplatno. Poručbine šaljeno uz pouzede.</p>
<p>Blaž Bolanča — Šibenik</p> <p>Trgovina manufakturne robe. Odiijela za gospodu.</p>	<p>Pozor Trgovci</p> <p>Naručite si za uzorak: I. kolekciju 600 komada najfinijih umjetničkih lju- bavnih i pikantnih karata svakih 10. druge vrste: za din. 185.—</p> <p>II. 1. Kolekcija 100 komada finih bro- ševa, naušnica, mindjuša - prstenja - prikopčica, narukvica-ogrlica. Lanaca za satove kutija za duhan itd. za 200 din. Šalje pouzede: Za- stupstvo Českijh trgovačkih kuća.</p> <p>S. Golik Zp. Delnice Hrvatska</p>	
<p>ZLATARIJA A. PETRIĆ — ŠIBENIK Ulica sv. Ivana.</p> <p>Vlastita radionica u narodnom vezu iz filigrane.</p> <p>UMJERENE CIJENE.</p>	<p>— Mate Prgin — Šibenik —</p> <p>Veliki pribor šešira i sagova domaćih tvornica.</p> <p>Trgovina mješovite robe.</p>	
<p>Drogarija VINKO VUČIĆ - ŠIBENIK</p> <p>Skladište kemijskih proizvoda, laka, boja, gumenih predmeta i o.</p> <p>Optika. Naočala — Cvikera. Izvršuje svaku izradbu po okul. liječničkom propisu. Primaju se popravci.</p>	<p>— Ivan P. Erceg - Šibenik —</p> <p>Skladište kuhinjskog posudja, stakla i porculane.</p> <p>Cijene umjerene.</p>	<p>— Vinko Šupuk - Šibenik — Ulica sv. Ivana.</p> <p>Prodaja električnog materijala za visoku i nisku napetost</p> <p>Umjerene cijene.</p>
<p></p> <p></p>	<p>Ivan Čičin Šain - Šibenik</p> <p>— Trgovina rukotvorne robe. — Zastupnik „Prve Dalmatinske Tvor- nice prediva i tkiva u Šibeniku“ prodaje na detalj prave vunené što- fove uz tvorničku cieniu. Skladište: Glavna ulica.</p>	<p>— I. STJEPUŠIN - SISAK —</p> <p>Preporuča najbolje tambure, žice, partiture i ostale potrebštine za sva glazbala.</p>

<p>Trgovina Pomodne Robe ANTE FRUA — ŠIBENIK Glavna ulica</p> <p>Uvijek dobro opskrbljen: Košuljama, ovrtačnicama, rukavicama, rubcima; pak štapima, kišobranima, klobucima i šeširima</p> <p>svih svjetskih tvornica.</p> <p>Bogati pribor za krojače i švelje. Cijeli izbor za bijelo vezivo. Svile i svilene vrpce.</p> <p>Vojnički predmeti.</p> <p>Skladište Singerovih origin. šivaćih strojeva.</p>	<p>Papirnica i Knjižara J.A GRIMANI — ŠIBENIK</p> <p>Papir, knjige, školski i uredovni pisaci i risači predmeti. Trgovačke knjige. Uljene i acquarel boje, crnila i tuša u svim bojama, svjetske tvornice Guntler Wagner.</p> <p>Muzikalije. like. Okviri. Vrpce i Pribor za pisaci stroj i cyklostyl. Cijene umjerene.</p> <p>A: Matačić i Drugovi, Šibenik</p> <p>Skladište građevnog materijala Na veliko i na malo.</p>	<p>KAFANA „ISTRA“ - ŠIBENIK</p> <p>Varietè — dnevno od 9—12 sati. Ulaz bezplatan.</p> <p>Kuva se izvrsna turska kava. Svakojakih likera.</p> <p>Vlastnik: Antun Dominis i drug</p> <p>GRUBIŠIĆ & COMP. ŠIBENIK</p> <p>Glavno zastupstvo tvornice „Sufida“ za Kraljevinu SHS. Razprodaja Karbida i umjetnog gnoja.</p>
<p>Lječilište Rogatačka Slatina Postaja Grobelno južna željeznica</p> <p>Lječilište ima tri vrela. Tempel vrelo — Styia vrelo i Donati vrelo.</p> <p>Zdravstvene vode ovih vrela pospješuju probavu, liječe kronične katare želudca i crijeva; piju se proti bolestima jetre, bubrega, debljini, hemoroidama, žučnom kamenu i šećernoj bolesti.</p> <p>Sezona traje od 1 svibnja do 15 listopada.</p>	<p>Originalni grčki kamen za Mlinove i mlinsku industriju: Najbolji i najprikladniji. Rasprodaje Nikola Dragišić - Skradin Gjuro Vojvodić - Knin. Glavno skladište BRAĆA MAKALE - ŠIBENIK</p>	<p>Moderno POKUĆSTVO i Tapesarije domaćeg proizvoda. Najsolidnije izradbe. Uz najpovoljnije cijene prodaje Trgovina Pokućstva sa stolarskom-tapetarskom radionom Rikard Delfin - Šibenik (prije And. Delfin) Obala (vlastite prostorije).</p>
<p>Najveća Dalmatinska tvornica konopa Nikola Tomić i Drugovi — Split —</p> <p>Izradjuje sve vrsti konopa (ručna radnja bez strojeva) Cijene umjerene. Trgovcima 10% popusta.</p>	<p>— GRAND HOTEL KRKA — ŠIBENIK</p> <p>Kafana prvog reda. Svako večer gospojinski koncert. Tačna poslužba. - - Izvrsna kuhinja. Cijene umjerene.</p>	<p>JOSIP DREZGA - ŠIBENIK Brzjavni: DREZGA ŠIBENIK. Telefon inter. 38.</p> <p>VELIKA PRODAJA u žitaricama i kolonijalima.</p> <p>Prodaja: Sećera, Kave, Pirinča. Sapuna, Građevnog materijala, Nafta, Benzina, Mašinskog ulja.</p> <p>Sve uz cijene konkurencije.</p>
<p>TVORNICI LEDA - ŠIBENIK TVRTKA PAŠKO RORA SKLADIŠTE PIVE. VALJIVO SUKNA.</p>	<p>SREĆKO BOGIĆ — ŠIBENIK Glavna ulica 44.</p> <p>Zastupstvo i ekskluzivna prodaja cipela „Zagrebačke tvornice cipela d. d.“ za Šibenik i sjv. Dalmaciju.</p> <p>— En gros et en detail. —</p>	<p>AUTOGARAGE. Narudžbe se obavljaju sa vlastitim prevoznim sredstvima: motornim ladjama po moru, teretnim automobilima po suhu.</p> <p>Export vina, ulja i rakije na veliko.</p> <p>Glavno zastupstvo za Dalmaciju tvornice likera Ivana Jelića u Šibeniku.</p>

HRV

Smotra izlazi na 5.
dva dolara godišn

Tekući račun „Sla

U p

BR. 5.

Pred nekoliko
Pučke Tiskare,
golobriki momak
slanik mjestne
predne Omladine
skare, da više
Hvnom slučaju,
napredna Omlad
Stavljajući
Jug. nac. napr.
tem, mi se nada
čuvati privatnog
vine SHS znati
osujeti vandaliz

HRVATSKA REPUBLIKA
SIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Poštarina plaćena u gotovu.

HRVATSKI SAMOBRA

Neodvisna smotra za javnu kritiku, ravnopravnost i sporazum.
Glavni urednik: MIHO JERINIĆ.

Smotra izlazi na 5. i 20. svakog mjeseca. — Predplata za tuzemstvo godišnja Din 48.—; polugodišnja Din 26.—; za Ameriku dva dolara godišnje. — Pojedini broj Din 2.— Oglasi po cjeniku. — Rukopisi se ne vraćaju; pisma nefrankirana neprimaju, nepodpisana u koš.

Tekući račun „Slavska Banka“ - Šibenik. — Uplativo i utuživo u Šibeniku. — Pošt. ček. račun br. 38-004. Zagreb.

Uredništvo i uprava smotre: ŠIBENIK, glavna ulica 108. II. kat.

U poslima smotre glavni urednik stoji strankama na raspoloženje jedino od 12-1 i od 6-7.

BR. 3.

ŠIBENIK 5. TRAVNJA 1922

GOD. I.

Velika Srbija i Hrvatska Republika.

Sve što se dalje zavlači rješenje hrvatskog pitanja u našoj narodnoj državnoj zajednici, sve to mutniji postaje naš horizont i mi u nastalom sporu nevidimo niti jedne konture, da bi se to pitanje dalo i moglo riješiti između Beograda i Zagreba, dakle unutar granica vlastite države, jer se tomu rješenju protivi današnja korupciona vlada, u kojoj kralj „Velike Srbije“ ima neograničeno povjerenje, a hrvatski narod nikakvo. Hrvati su pokušali sve što su mogli, da se pitanje uređenja hrvatske samouprave uredi u sporazumu sa odlučujućim faktorima u Beogradu. Ovi su sve dosadašnje predloge Hrvata ad limine odbili i hrvatskom narodu, koji je u banskoj Hrvatskoj razvio svoju hrvatsku republikansku seljačku zastavu, nije ostajalo druge nego da pred forum Europe iznese njegove zahtjeve.

Memorandum Hrvatskog Bloka naišao je u stranom svijetu, a ponadasve kod Hrvata u Americi na pojmljivo shvaćanje i potaknuo je jedno pitanje, o kojem prije tri mjeseca nije nitko ni sanjao. Memorandum se tumači u stranom svijetu tako, da Hrvati unutar nove državne zajednice, traže njihovo političko, gospodarstveno i kulturno uređenje na republikanskoj bazi. I dok je pred malo mjeseca ovaj zahtjev izgledao smiješan, danas on nalazi odaziva kod 90% Hrvata i shvaćanja kod strane diplomacije.

Jedna hrvatska republika može da postoji uz srbsku Monarhiju, kada Srbi ne bi poprimili program srbske republikanske stranke i to na bazi

predloženoj od vodje srbskih republikanaca Ljube Jovanovića.

Taj srbski republikanac misli ovako:

„Pri državnom uređenju pošlo se od centralizma što se on pogrešno shvatao kao simbol državnog jedinstva. Ali sve to neće ni Hrvati ni Slovenci. Hoćemo li mi sad i dalje ostati pri centralizmu uprkos Hrvatima i Slovencima? Hoćemo li ovako radeći dobiti što u snazi državnoj i u njenu konsolidovanju? — Ko bi još mogao to tvrditi?!“

Medjutim centralizam je bitni uslov za državno jedinstvo. Jedinstvo državno ogleda se i nama je potrebno u odnosu prema drugim državama, a to je lako imati. Ako budemo imali jednu spoljnu politiku; ako budemo imali jednu ekonomsku politiku prema inostranstvu (jedne trgovinske ugovore i carinu), i prema tome jedinstvo u glavnim saobraćajnim sredstvima; ako budemo imali jednu vojsku da se branimo od mogućih napada susjeda, i dodajte tome još nekoliko stvari, koje moraju biti zajedničke, kao novčani sistem, emisiona banka, neki ekonomski zakoni i dr., eto vam prema inostranstvu jednostavne države, eto državnog jedinstva. Sve ostalo ostavimo da po svome sopstvenom nahodjenju nredjuju svaki za sebe i Srbi i Hrvati i Slovenci. To ništa ne će smetati državnom jedinstvu.

Mi smo uvjereni da bi ovako državno uređenje prihvatili ako ne svi, a ono sigurno velika većina i Srba i Hrvata i Slovenaca, a dokle god mi naše državno uređenje sporazumno ne napra-

vimo, dotle neće biti konsolidovani naši unutrašnji odnosi, i dotle naša država u odnosima prema inostranstvu ne će imati onaj značaj, koji joj po njenoj snazi pripada. Na naše kratkovidne državnike pada silna odgovornost što na tome ne rade; oni su u svojoj plitkomyšnosti i nesviesni kakav zločin vrše nad narodom ovakim dosadašnjim svojim radom“.

Mi držimo, da hrvatski republikanci niesu ništa više ni tražili od Beograda, jer koliko nam je poznato Hrvatski Blok se zalaže možda više za jedinstvo ove naše državne zajednice i sloge sa srbskim narodom, nego li kojekakvi probikuće, koje danas uzdržava sa pučkim suzama beogradska kamarila.

Hrvatski Blok, a to je danas hrvatski narod, ne traži od srbskog naroda ni jednu vlas da mu otme. On je podigao svoj glas obrane imetka i blaga hrvatskog naroda protiv beogradskim uzurpatorima i, stojeći na obrani zajedničkih državnih granica na Jadranu, u Sloveniji, u Vojvodini i u Mačedoniji, traži i zahtjeva da se odstrani protuhrvatski Vidovdanski Ustav, a da se zamjeni drugim uredjenjem državne uprave na temelju samoodredjenja hrvatskog naroda, nu uvijek u granicama naše narodne državne zajednice, dakle našeg državnog jedinstva. Tko drugčije tumači borbu hrvatskog naroda, zastupana po Hrvatskom Bloku, on pljuca istini u lice, on izvrće pravu smisao hrvatskih postulata; on nije prijatelj ni hrvatskog naroda ni državnog jedinstva.

Uzalud je trošiti rieči o narodnom jedinstvu; uzalud je boriti se za jugoslavensku misao, kad vidimo, da onaj drugi koeficient, a to su Srbi, niesu nikada do danas pristali niti će pristati, uz tu blaženu Jugoslaviju. Mi smo Hrvati bili oni koji smo za ljubav narodnog jedinstva zatajili hili i svoje ime. Mi smo to jedinstvo shvaćali idealno. Mi smo naše novine „Hrvatska Sviest“, „Hrvatski Jadran“, „Hrvatski Dnevnik“ itd. pretvorili u jugoslavenske novine. Mi smo naše „Hrvatske Čitaonice“ pretvorili u jugoslavenske. Mi smo bez ikakvog nalogâ sa strane Kraljevskog Dvora naše hrvatske zastave pretvorili u jugoslavenske. Napokon mi smo Hrvati izmedju samih nas povelili borbu za i protiv jugoslavenskog imenu. A Srbi? Oni nas prozvaše „Jugovinašima!“ U cijeloj našoj državi pa ni u dalekoj Americi nema ni jedne srbske novine, nema ni jednog srbskog društva, nema ni jednog pravog Srbina, koji bi za ljubav narodnog jedinstva žrtvovalao svoje srbsko ime i poprimio jugoslavensko. Srbi su pametniji od nas, oni se niesu nikada počupali izmedju sebe radi Jugoslavije, oni niesu za ljubav narodnog jedinstva bacili u kut njihovu srbsku zastavu ni srbsko ime.

Ovdje ne vriedi ona pametniji popušta. Ovdje vriedi ona druga: odlučniji pobjedjuje.

U borbi za našu narodnu hrvatsku autonomiju, koju ne će hrvatski narod da utemelji na monarhističkoj nego na republikanskoj osnovi, Hrvati se imaju ugledati uprav u Srbe.

Drugo je pitanje kolika će biti ta hrvatska seljačka republika i dokle će se prostirati njezine granice. Ostvarenje hrvatske seljačke republike vodi za sobom i ostvarenje slovenske republike, pa je više nego jasno, da djelokrug ovih dviju republika imat će da se u sporazumu sa monarhističnom Velikom Srbijom odredi.

Glavno što se mora istaknuti jest to da današnja politika Hrvatskog Bloka nije protudržavna, da je ideja o ostvarenju hrvatske seljačke republike u granicama državnog jedinstva ostvariva, pa ne možemo inače nego tu jedinu i zdravu politiku hrvatskog naroda pozdraviti iz dna naše duše:

Neka živi Njegovo Veličanstvo Hrvatski Narod!

Kako dr. Kumanudi štedi!

Ministarstvo financija

Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca
Kabinet Ministra financija.
Br. službeno.

Beograd, 13. II. 1922.

Uredništvu „Jadranskog Samobrana“

Šibenik.

Biblioteka Ministarstva financija moli cenjeno Uredništvo da obustavi pošiljku svoga lista Ministarstvu financija, pošto je kredit za nabavku knjiga i listova smanjen za tekuću godinu, te ne dostiže za predplatu.

Po naredjenju šefa Kabineta

Bibliotekar

Branimir - prezime nečitljivo - m. p.

Držeći se novinarskog običaja, poslali smo prvi broj našeg lista i Ministarstvu financija na ogled sa javnim pozivom, koji je bio upravljen i ostalim kojima poslamo prvi broj na predplatu. Na naš poziv dobili smo gornji odgovor. Mi iz sveg srдца begenamo šefu kabineta, da štedi, ali protiv čemu moramo prosvjedovati javno to je, da od ministarstva nije pošteno, da nas naredbenim putem sili, da mu moramo bađava davati uz oba dva otiska za cenzuru još suviše četrnaest komada, kako da novinari krađu papir, tisak i pisanje, da ga podastiru ministarstvima i ministrima na poklon.

Medjutim, dok ministarstvo financija nema pišljivih 48 Din. da potroši, odakle je uzeta ona

Vjerujem, da će Božja providnost Bogu odanom hrvatskom narodu podati genija, koji će u ovo tmasto i zablatasto vrijeme kao novi Mojsija izvesti na čistac hrvatski narod. Žalostna je pojava današnje naše mlade generacije, koja kao urodak svoga degenerisanog vremena, bez ikakva ideala, hoće da vodi hrvatski narod. Ta izvodjena, ispijena generacija, makar se pokrivala tobožnjom naprednom nacionalnom omladinom, u suštini kukavička, jer se stidi majčina mlička, svoga istoričkog imena.

Kad je ta omladina osudila nepravednu plemensku hegemoniju? Kad je ona ožigosala krvareću raju u našoj državi, onu kugu korupcije, partizanstva i nečuvenog lopovluka? Kad je svoj glas digla proti izkasapljenju živog tiela hrvatskog naroda sa strane prekomorskog razbojnika?

Ta vajna omladina preko svega toga prelazi, a podpregnula je svoju šiju da podrži i brani korupciju, kakve nigda Balkan nije zapamtio.

Moja, kao i Vaša, sveta je namjera da kod nas Hrvata potaknem svetu vatru rodoljublja, koja danas izgleda kao da je pogašena. Mi Hrvati na bilonsi nepristrane historije nezaostajemo za Srbima, a osobito u civilizaciji — pa zašto da budemo podređeni itkomu?

Istina, dogodjaji su nas zbližili — ali nas niese sljuhili u jedno ime. Viekovi su nas odielili u dva imena sa posebnim karakteristikam istoka i zapada, pa ova dva imena ne će se nigda sliti u jedno ime. Zato je moj ideal: podpuna jednakopravnost u svemu, inače jalovo nam je ujedinjenje. Ovdje ne pomaže nikakvo nadmećanje niti nadmudrivanje. Čist račun pa Bog!

Imam 63 godine, ali niesam klonuo duhom.

— A. F. C. —

HRVATSKA DRUŠTVA.

„Hrvatski Sokol“ u Zagrebu bio je zalutao u polutanstvo. Bio je zašao u jugovinsku maglu. Za njim se povuklo mnogo sokolskih društava, ali na zdravlje svi su se sada počeli vraćati k staroj stazi. I sad je nadošlo vrijeme, da sva sokolska društva, koja su se iz hrvatskog sokola promienula u jugoslavensko, opet poprime svoje staro ime. Isti slučaj imamo i kod Čitaonica. Sve stare hrvatske Čitaonice, koje su iz neopreznosti bile zabacile njihovo ime, treba da se ponovno budu nazivati hrvatskim imenom.

„Hrvatska žena“. — Do malo će se vremena pristupiti na organizaciju hrvatskih žena. U tu će organizaciju moći stupiti svaka Hrvatica bila ona težačke ili gospodske ruke.

„Hrvatska mladost“. — Organizacija hrvatske mladosti liepo napreduje. Hrvatska mladost treba da istupi javno i otvoreno proti svim dindušanijma hrvatskog naroda, a ponadasve proti plaćenim beogradskim neomagjaronima.

„Hrvatski Radiša“ — Zagreb, Gundulićeva ulica 11. Tko još od Hrvata nije postao članom ovoga kulturnog hrvatskog društva, neka se dopisnicom obrati na gornju adresu. Mi Hrvati u Dalmaciji morali bismo u svim ovećim mjestima osnovati podružnice društvene.

Hrvatska zemljoradnička zadruga. — Primamo od jednog Hrvata vinogradara i donasmo bez opazke: Mi smo zemljoradnici, a u Šibeniku u glavnom vinogradari, kako sada vidimo, nasjeli demokratskim perjanicama u Splitu i u Šibeniku. Oni su nas zaveli i bacili u njihov lažni demokratski tor. Kada smo se otrešli njihova tora, dodjoše drugi, pak nas strpaše u neki jugoslavenski tor. Sad hoće, da mi zemljoradnici budemo jezičac na vagi između Srba i Hrvata. Kada su demokrati se uvjerili, da mi zemljoradnici njima ne vjerujemo, onda su oni poslali po selima agitatore jugoslavenske omladine. U mnogim selima težaci nisu znali, da su ti ljudi poslali od demokrata. Mnogi se težak prevario i povjerovao im. Sada treba da se zemljoradnici otrešu i ove mlade gospode. Mi zemljoradnici moramo se organizirati u Dalmaciji kao hrvatski zemljoradnici. To stanovište treba da zauzmu sve „Težačke Sloge“.

Hrvatski zemljoradnici. — Kako saznajemo s pouzdane strane u Splitu je potaknuta pomisao, da sadašnja zemljoradnička stranka poprimi ime „Hrvatska zemljoradnička stranka“. Zagovaratelji ove reorganizacije u stranci nalaze mnogo neprilika kod anacionalnih zemljoradnika, ali su odlučni, ne poprimiti stranka željenu promjenu istupiti iz stranke i provesti vlastitu hrvatsku zemljoradničku organizaciju po uzoru „Srbskih zemljoradničkih zadruga“. Tako i treba. Samo napred hrvatski zemljoradnici jer i vama Innoši spremaju buzdovane i ular, ako se neosovite na vlastite noge i neustanete na obranu vašeg hrvatskog imena.

Uredništvo „Hrvatskog Samobrana“.

Na Vaš cj. dopis od 20. ožujka o. g., kojim nam šaljete prospekt za Vaš list, veoma njime obradovani, odgovaramo Vam, da ćemo svakako poraditi oko finacijalne i moralne pomoći listu, koji u našoj Dalmaciji budi svetu i brani čistu hrvatsku misao.

S toga smo slobodni zamoliti Vas, da nam pošaljete svaki broj Vašega (a uz to i našega) lista, u koju svrhu Vam šaljemo novčanom doznačnicom predplatu od 48 dinara za cijelu godinu 1922.

Naša je adresa Hrvatski akademski klub „Kvaternik“ Zagreb, Svratište „Slovenac“ Frankopanska 7.

Uz bratski hrvatski pozdrav Hrvatski akad klub „Kvaternik“.

Zagreb, dne 24. ožujka 1922.

Opaska uredništva. — Svi oni mladi Hrvati, koji u svom mjestu niese još proveli organizaciju hrvatske mladosti, neka se za potrebne upute obrate na gornji klub.

ODGOVORI UREDNIŠTVA.

Predplatnicima na znanje. — Mnogi nam se predplatnici tuže, da niese primili zadnji broj, dok smo mi redovito poslali broj svim predplatnicima. Belaj zna poštansku upravu radi kojih razloga dozvoljava, da na pošti nestaje naše smotre. Iz Sarajeva i Zagreba primamo smotru natrag sa opaskom: „Ne prima“ ili „Ne poznat“, a kad tamo dotični adresat se čudi, da mu smotru nešaljemo. Svim predplatnicima nek vriedi ova napomena. Tko najkashje do 12 ili 27 u svakom mjesecu neprimi smotru, nek pošlje upravi smotre „Novinsku reklamaciju“, koja ima ovako da glasi:

NOVINSKA REKLAMACIJA.	
Upravi smotre: „Hrvatski Samobran“	Prosto od poštarine.
Šibenik, Glavna ulica 108.	
Reklamiram br., koji do danas niesam primio.	
1922.	
(Ime, prezime i tačna adresa).	

Vlastnik: Františka Jerinić i drugovi.
Izdavatelj i odgovorni urednik: Miho Jerinić.
Tisak: Pučka Tiskara :: Šibenik.

silesija hiljada Dinara, koju je Demetrović izručio zagrebačkim Odris Hrvatima? Iz kojega su se fonda pokrili putnički troškovi onim probikućama, koji su u Dubrovniku i u Sarajevu sudjelovali u razbojničkim demonstracijama proti hrvatskom narodu?

One svote ne će se naći u izdancima ministarstva financija, ali da za njih znade dr. Kumanudi, o tomu nema dvojbe.

Uzalud sva štednja dre. Kumanudi na grlicu, kad vrag nosi milijune na bačve!

„Društvo za ubijanje Hrvata“.

Audijencija hrvatskih renegata iz Splita kod kralja Velike Srbije nema ništa zajedničkoga sa tajnim utemeljenjem ovoga protuhrvatskoga društva. Dap će mi smo uvjereni, kada kralj Velike Srbije saznade za obstanak ovog bogumrskog društva, da će On uoblastiti ministra rata, da sa topovima u šaci zapriječi svako ubijanje Hrvata, koji se sada nalaze pod imperijom Velike Srbije.

Što je upadno, premda je ovo nečovječansko društvo utemeljeno prije one glasovite audiencije, da su neke izmečarske novine nakon poznate audiencije talijanskog renegata i družine o ubijanju Hrvata i to baš Hrvata republikanaca, pravaša i zajedničara, koji danas jedini čvrstom i odlučnom voljom brane i štite cijeli hrvatski narod od posvemašnje ekonomske propasti, koju mu beogradski vlastodršci, ministri Velike Srbije, sistematično provadjaju.

U jednoj od svojih tajnih sjednica ovo je društvo zaključilo poubijati sve one Hrvate, koji su se od i prije 1. 12. 1918 istaknuli u borbi za slobodu a proli svakom jarmu hrvatskoga naroda.

Imena tih Hrvata, koji su do sada zabilježeni na listini ovog nadri patriotskog društva su ova: Stipica Radić, dr. Mate Drinković, dr. Košutić, i dr. Gjuro Šurmin, Cherubin Šegvić, Dr. Milivoj Dežman, dr. Lorković, fra Didak Buntić, Marko Došen, dr. Šutelj prof. Janković, Stjepan Stiepo Bjelovučić, dr. Sokol, Mate Klarić, dr. Petar Gjirlić, Džafer dr. Kulenović, tra Mijo Kotoraš, Josip Predavec, dr. Prebeg, Antun Krispi, Marko Stojić i Miho Jerinić.

Način kako će ovi Hrvati biti ubijeni prepušta se izvršujućim članovima ovog kod političkih vlasti Velike Srbije ne najavljenog društva, tako da je fra Didak-Buntić bio zaplotnjački utamanjen. Ova dika i uzor hrvatskog naroda pao je prvom nevinom žrtvom odroda hrvatskog naroda u Herceg-Bosni. Fra Didak-Buntić nije umro naravnom smrću. On je bio potajno otrovan. Nestalo ga je, a da se i ne zna trag njegovom ubojici, koji nije imao srčanosti da ubije ovog branitelja hrvatskog naroda prsa i prsa.

Ne zaprieči li kralj Velike Srbije daljnje djelovanje ovog bogumrskog društva, hrvatska će po-

viest u njezinim analima morati bilježiti i na dalje pad nevinih žrtava na pravdi Božjoj.

Nas za danas zanima žalostna pojava u našem gradu, da se je i ovdje našlo bivših Hrvata, koji sigurno znadu za pravilnik društva za ubijanje Hrvata rodoljuba, kada onako cinički u njihovom zloduhu pišu, da treba poubijati nekoliko vodja hrvatskog naroda da se spasi tobožno narodno jedinstvo, o kojem Srbi ciele sjeverne i južne Dalmacije ne će ni da čuju, već počamši od šefa šibenske željeznice Milića pak do kninskog komesara Monti javno i otvoreno ispoviedaju, da „ovo nije Jugoslavija“ već Velika Srbija.

Mi niti želimo, niti tražimo da se ikoga u našoj domovini ubija pa ni i one, koji vrebaju na naše glave, ali će nam dozvoliti dr. Vinko Smolčić, da mu poručimo, da on kao predsjednik narodnog vieća ima da zahvali nama Hrvatima, da ga uzrujani i ogorčeni narod onaj dan, kad je pustio Talijane u našu luku nije kamenjem sraunuo sa zemljom. Mi smo Hrvati spasili onaj dan dra. Smolčića, u čigovom se listu danas zagovara ubijanje Hrvata. Ovo treba da zapamti dr. Smolčić i da u velikim slovima zabilježi u svome notesu na prvom mjestu. On je šibenskim Hrvatima, koji danas vojuju na strani Hrvatskih republikanaca, zajedničara i pravaša dužan zahvala, da je danas živ . . .

Drugi junak i delija, koji se krije iza redaka glasila, koje pozivlje Odris Hrvate da ubijaju Hrvate je odgovorni urednik dr. Čedomil Medini. Mi se jedino čudimo psihu i mišljenju našeg inače dobrog Čedomila, ali i njemu možemo prišapnuti, nek se ne upuštava u takove zločinačke misli, nego nek se radje pozabavi tajnom o ubijstvu njegovoga brata u Trogiru, odličnog Hrvata i uspije li mu u ovom umorstvu iznaći krivca, ne će nikada više dozvoliti; da se u listu kojemu je on odgovorni urednik, tiska onaka smrdeća i gadna uvrieda celom hrvatskom narodu.

Svi u listi Odris Hrvata navedeni mirne duše čekaju ubojito zrno ili otrovnu kapljicu, a ponadasve naš mjestni borac Marko Stojić, koji je eto po drugi put osudjen od tobožnjih spasitelja države na smrt. Prvi su ga put bili osudili oni „junaci“

— Primamo od opazke: Mi smo vinogradari, kako cama u Splitu i u ihov lažni demora, dodjose drugi, kad hoće, da mi edju Srba i Hrvata. joradnici njima ne agitatore jugoslani su znali, da su kak prevario i ponici otresu i ove se organizirati u stanovište treba da Težak M. K.

namo s pouzdane sadašnja zemljorad- radnička stranka. nalaze mnogo ne- li su odlučni, ne ti iz stranke i pro- nancijama po uzoru i treba. Samo na- nosi spremaju bu- ne noge i neustanete

na. kojim nam sa- radovani, odgova- to financijske i mo- budni svetu i brani

da nam pošaljete koju svrhu vam od 48 dinara za

klub „Kvaternik“ a 7.

klub „Kvaternik“.

di Hrvati, koji u hrvatske mladosti, iji klub.

ŠTVA.

gi nam se predplat- ik smo mi redovito a poštansku upravu nestaje naše smotre. atrag sa opaskom: dotični adresat se predplatnicima nek 2 ili 27 u svakom i smotre „Novinsku

Prosto od poštara.

glavna ulica 108. njesam primio.

tačna adresa).

drugovi. Miho Jerinić. ibenik.

<p>Trgovina Pomodne Robe ANTE FRUA — ŠIBENIK Glavna ulica.</p> <p>Uvijek dobro opskrbljen: Košuljama, ovratnicima, rukavicama, rubcima; pak štapima, kišobranima, klobucima i šeširima</p> <p>svih svjetskih tvornica.</p> <p>Bogati pribor za krojače i švelje. Cijeli izbor za bijelo vezivo. Svile i svilene vrpce.</p> <p>Vojnički predmeti.</p> <p>Skladište Singerovih origin. šivaćih strojeva.</p>	<p>Papirnica i Knjižara J.A GRIMANI — ŠIBENIK</p> <p>Papir, knjige, školski i uredovni pisaci i risači predmeti. Trgovačke knjige. Uljene i acquarel boje, crnila i tuša u svim bojama, svjetske tvornice Güntler Wagner. Muzikalije, like, Okviri. Vrpce i Pribor za pisaci stroj i cyklostyl. Cijene umjerene.</p> <p>A. Matačić i Drugovi, Šibenik</p> <p>Skladište građevnog materijala Na veliko i na malo.</p>	<p>KAFANA „ISTRA“ - ŠIBENIK</p> <p>Varietè — dnevno od 9—12 sati. Ulaz bezplatan. Kuva se izvrstna turska kava. Svakojakih likera.</p> <p>Vlastnik: Antun Dominis i drug</p> <p>GRUBIŠIĆ & COMP. ŠIBENIK</p> <p>Glavno zastupstvo tvornice „Sufida“ za Kraljevinu SHS. Razprodaja Karbida i umjetnog gnoja.</p>
<p>Lječilište Rogatačka Slatina Postaja Grobelno južna željeznica Lječilište ima tri vrela. Tempel vrelo — Styia vrelo i Donati vrelo. Zdravstvene vode ovih vrela pospješuju probavu, liječe kronične katare želuca i crijeva; piju se proti bolestima jetre, bubrega, debljini, hemoroidama, žučnom kamenu i šećernoj bolesti. Sezona traje od 1 svibnja do 15 listopada.</p>	<p>Originalni grčki kamen za Mlinove i mlinsku industriju: Najbolji i najprikladniji. Rasprodaje Nikola Dragišić - Skradin Gjuro Vojvodić - Knin. Glavno skladište BRAČA MAKALE - ŠIBENIK</p>	<p>Moderno POKUĆSTVO i Tapesarije domaćeg proizvoda. Najsolidnije izradbe. Uz najpovoljnije cijene prodaje Trgovina Pokućtva sa stolarskom-tapetarskom radionom. Rikard Delfin - Šibenik (prije And. Delfin) Obala (vlastite prostorije).</p>
<p>Najveća Dalmatinska tvornica konopa Nikola Tomić i Drugovi — Split</p> <p>Izradjuje sve vrsti konopa (ručna radnja bez strojeva) Cijene umjerene. Trgovcima 10% popusta.</p>	<p>— GRAND HOTEL KRKA — ŠIBENIK</p> <p>Kafana prvog reda. Svako večer gospojinski koncert. Tačna poslužba. - Izvrstna kuhinja. Cijene umjerene.</p>	<p>JOSIP DREZGA - ŠIBENIK Brzojavi: DREZGA ŠIBENIK. Telefon inter. 38.</p> <p>VEJKA PRODAJA u žitaricama i kolonijalima. Prodaja: Sećera, Kave, Pirinča. Sappuna, Građevnog materijala, Nafta, Benzina, Mašinskog ulja. Sve uz cijene konkurencije.</p>
<p>TVORNICI LEDA - ŠIBENIK TVRKA PAŠKO RORA SKLADIŠTE PIVE. VALJIVO SUKNA.</p>	<p>SREČKO BOGIĆ — ŠIBENIK Glavna ulica 44.</p> <p>Zastupstvo i ekskluzivna prodaja cipela „Zagrebačke tvornice cipela d. d.“ za Šibenik i sjev. Dalmaciju.</p> <p>— En gros et en detail. —</p>	<p>AUTOGARAGE. Narudžbe se obavljaju sa vlastitim prevoznim sredstvima: motornim ladjama po moru, teretnim automobilima po suhu. Export vina, ulja i rakije na veliko. Glavno zastupstvo za Dalmaciju tvornice likera Ivana Jelića u Šibeniku.</p>

HR

Smotra izlazi

dva dolara go

Tekući račun

BR. 3.

Vel

Sve što

tanja u našoj

mutniji postaj

nevidimo niti

dalo i moglo

dakle unutar

riješnju pro

kojoj kralj „V

vjerjenje, a hr

kušali sve što

hrvatske eamo

čujućim fakto

dašnje predlo

skom narodu,

svoju hrvatsku

ostajalo druge

njegove zahtje

Memoran

stranom svietu

na pojmljivo

o kojem prije

morandum se

Hrvati unutar

hovo političko

na republikan

seca ovaj zah

lazi odaziva k

strane diploma

Jedna hr

srbsku Monar

gram srbske

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU.

HRVATSKI SAMOBRA

Neodvisna smotra za javnu kritiku, ravnopravnost i sporazum.

Glavni urednik: MIHO JERINIĆ.

Smotra izlazi na 5. i 20. svakog mjeseca. — Predplata za tuzemstvo godišnja Din 48.—; polugodišnja Din 26.—; za Ameriku dva dolara godišnje. — Pojedini broj Din 2.— Oglasi po cijeniku. — Rukopisi se ne vraćaju; pisma nefrankirana neprimaju, nepodpisana u koš.

Tekući račun „Slavenska Banka“ - Šibenik. — Uplativo i utuživo u Šibeniku. — Pošt. ček račun br. 38 004. Zagreb.

Uredništvo i uprava smotre: ŠIBENIK, glavna ulica 108. II. kat.

U poslima smotre glavni urednik stoji strankama na raspoloženje jedino od 12-1 i od 6-7.

BR. 3.

ŠIBENIK 5. TRAVNJA 1922.

GOD. I.

Velika Srbija i Hrvatska Republika.

Sve što se dalje zavlaci rješnje hrvatskog pitanja u našoj narodnoj državnoj zajednici, sve to mutniji postaje naš horizont i mi u nastalom sporu nevidimo niti jedne konture, da bi se to pitanje dalo i moglo riješiti izmedju Beograda i Zagreba, dakle unutar granica vlastite države, jer se tomu rješnju protivi današnja korupciona vlada, u kojoj kralj „Velike Srbije“ ima neograničeno povjerenje, a hrvatski narod nikakvo. Hrvati su pokušali sve što su mogli, da se pitanje uređenja hrvatske samouprave uredi u sporazumu sa odlučujućim faktorima u Beogradu. Ovi su sve dosadašnje predloge Hrvata ad limine odbili i hrvatskom narodu, koji je u banskoj Hrvatskoj razvio svoju hrvatsku republikansku seljačku zastavu, nije ostajalo druge nego da pred forum Europe iznese njegove zahtjeve.

Memorandum Hrvatskog Bloka naišao je u stranom svijetu, a ponadasve kod Hrvata u Americi na pojmljivo shvaćanje i potaknuo je jedno pitanje, o kojem prije tri mjeseca nije nitko ni sanjao. Memorandum se tumači u stranom svijetu tako, da Hrvati unutar nove državne zajednice, traže njihovo političko, gospodarstveno i kulturno uređenje na republikanskoj bazi. I dok je pred malo mjeseca ovaj zahljjev izgledao smještan, danas on nalazi odaziva kod 90% Hrvata i shvaćanja kod strane diplomacije.

Jedna hrvatska republika može da postoji uz srbsku Monarhiju, kada Srbi ne bi poprimili program srbske republikanske stranke i to na bazi

predloženoj od vodje srbskih republikanaca Ljube Jovanovića.

Taj srbski republikanac misli ovako:

„Pri državnom uređenju pošlo se od centralizma što se on pogrešno shvatao kao simbol državnog jedinstvo. Ali sve to neće ni Hrvati ni Slovenci. Hoćemo li mi sad i dalje ostati pri centralizmu uprkos Hrvatima i Slovencima? Hoćemo li ovako radeći dobiti što u snazi državnoj i u njenu konsolidovanju? — Ko bi još mogao to tvrditi?!“

Medjutim centralizam je bitni uslov za državno jedinstvo. Jedinstvo državno ogleda se i nama je potrebno u odnosu prema drugim državama, a to je lako imati. Ako budemo imali jednu spoljnu politiku; ako budemo imali jednu ekonomsku politiku prema inostranstvu (jedne trgovinske ugovore i carinu), i prema tome jedinstvo u glavnim saobraćajnim sredstvima; ako budemo imali jednu vojsku da se branimo od mogućih napada susjeda, i dodajte tome još nekoliko stvari, koje moraju biti zajedničke, kao novčani sistem, emisiona banka, neki ekonomski zakoni i dr., eto vam prema inostranstvu jednostavne države, eto državnog jedinstva. Sve ostalo ostavimo da po svome sopstvenom nahodjenju nredjuju svaki za sebe i Srbi i Hrvati i Slovenci. To ništa ne će smetati državnom jedinstvu.

Mi smo uvjereni da bi ovako državno uređenje prihvatili ako ne svi, a ono sigurno velika većina i Srba i Hrvata i Slovenaca, a dokle god mi naše državno uređenje sporazumno ne napra-

vimo, dotle neće biti konsolidovani naši unutrašnji odnosi, i dotle naša država u odnosima prema inostranstvu ne će imati onaj značaj, koji joj po njenoj snazi pripada. Na naše kratkovidne držav-
nike pada silna odgovornost što na tome ne rade; oni su u svojoj plitkounosti i nesviesni kakav zločin vrše nad narodom ovakim dosadašnjim svojim radom“.

Mi držimo, da hrvatski republikanci niese ništa više ni tražili od Beograda, jer koliko nam je poznato Hrvatski Blok se zalaže možda više za jedinstvo ove naše državne zajednice i sloge sa srbskim narodom, nego li kojekakvi probikuće, koje danas uzdržava sa pučkim suzama beogradska kamarila.

Hrvatski Blok, a to je danas hrvatski narod, ne traži od srbskog naroda ni jednu vlas da mu otme. On je podigao svoj glas obrane imetka i blaga hrvatskog naroda proti beogradskim uzurpatorima i, stojeći na obrani zajedničkih državnih granica na Jadranu, u Sloveniji, u Vojvodini i u Mačedoniji, traži i zahtjeva da se odstrani protuhrvatski Vidovdanski Ustav, a da se zamjeni drugim uredjenjem državne uprave na temelju samoodredjenja hrvatskog naroda, nu uvijek u granicama naše narodne državne zajednice, dakle našeg državnog jedinstva. Tko drugčije tumači borbu hrvatskog naroda, zastupana po Hrvatskom Bloku, on pljuca istini u lice, on izvrće pravu smisao hrvatskih postulata; on nije prijatelj ni hrvatskog naroda ni državnog jedinstva.

Uzalud je trošiti rieči o narodnom jedinstvu; uzalud je boriti se za jugoslavensku misao, kad vidimo, da onaj drugi koeficient, a to su Srbi, niese nikada do danas pristali niti će pristati uz tu blaženu Jugoslaviju. Mi smo Hrvati bili oni koji smo za ljubav narodnog jedinstva zatajili bili i svoje ime. Mi smo to jedinstvo shvaćali idealno. Mi smo naše novine „Hrvatska Sviest“, „Hrvatski Jadran“, „Hrvatski Dnevnik“ itd. pretvorili u jugoslavenske novine. Mi smo naše „Hrvatske Čitaonice“ pretvorili u jugoslavenske. Mi smo bez ikakvog naloga sa strane Kraljevskog Dvora naše hrvatske zastave pretvorili u jugoslavenske. Napokon mi smo Hrvati izmedju samih nas povelili borbu za i proti jugoslavenskom imenu. A Srbi? Oni nas prozvaše „Jugovinašima!“ U cijeloj našoj državi pa ni u dalekoj Americi nema ni jedne srbske novine, nema ni jednog srbskog društva, nema ni jednog pravog Srbina, koji bi za ljubav narodnog jedinstva žrtvo-
vao svoje srbsko ime i poprimio jugoslavensko. Srbi su pametniji od nas, oni se niese nikada počupali izmedju sebe radi Jugoslavije, oni niese za ljubav narodnog jedinstva bacili u kut njihovu srbsku zastavu ni srbsko ime.

Ovdje ne vriedi ona pametniji popušta. Ovdje vriedi ona druga: odlučniji pobjedjuje.

U borbi za našu narodnu hrvatsku autonomiju, koju ne će hrvatski narod da utemelji na monarhističkoj nego na republikanskoj osnovi, Hrvati se imaju ugledati uprav u Srbe.

Drugo je pitanje kolika će biti ta hrvatska seljačka republika i dokle će se prostirati njezine granice. Ostvarenje hrvatske seljačke republike vodi za sobom i ostvarenje slovenske republike, pa je više nego jasno, da djelokrug ovih dviju republika imat će da se u sporazumu sa monarhističnom Velikom Srbijom odredi.

Glavno što se mora istaknuti jest to da današnja politika Hrvatskog Bloka nije protudržavna, da je ideja o ostvarenju hrvatske seljačke republike u granicama državnog jedinstva ostvariva, pa ne možemo inače nego tu jedinu i zdravu politiku hrvatskog naroda pozdraviti iz dna naše duše:

Neka živi Njegovo Veličanstvo Hrvatski Narod!

Kako dr. Kumanudi štedi!

Ministarstvo financija
Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca
Kabinet Ministra financija.
Br. službeno.
Beograd, 13. II. 1922.

Uredništvu „Jadranskog Samobrana“
Šibenik.

Biblioteka Ministarstva financija moli cenjeno Uredništvo da obustavi pošiljku svoga lista Ministarstvu financija, pošto je kredit za nabavku knjiga i listova smanjen za tekuću godinu, te ne dostiže za predplatu.

Po naredjenju šefa Kabineta
Bibliotekar

Branimir - prezime nečitljivo - m. p.

Držeći se novinarskog običaja, poslali smo prvi broj našeg lista i Ministarstvu financija na ogled sa javnim pozivom, koji je bio upravljen i ostalim kojima poslamo prvi broj, na predplatu. Na naš poziv dobili smo gornji odgovor. Mi iz sveg srдца begenamo šefu kabineta, da štedi, ali proti čemu moramo prosvjedovati javno to je, da od ministarstva nije pošteno, da nas naredbenim putem sili, da mu moramo badava davati uz obadva otiska za cenzuru još suviše četrnaest komada, kako da novinari krađu papir, tisak i pišanje, da ga podastiru ministarstvima i ministrima na poklon.

Medjutim, dok ministarstvo financija nema pišljivih 48 Din. da potroši, odkle je uzeta ona

silesija hiljada zagrebačkim C pokrili putnički u Dubrovniku ničkim demon

Audijenc kralja Velike tajnim utemelj Dap će mi sm saznade za ob će On uoblasti šaci zaprijeti nalaže pod im

Što je up društvo uteme da su neke izr diencije talija Hrvata i to ba jedničara, koji brane i štite o ekonomsko pro šei, ministri V U jednoj štvo zaključio od i prije 1. 1 a proti svakom

Imena tih na listni ovog Stipica Radić, Gjurio Surmin, dr. Lorković, f

Šutelj Stjepo Bjelovu Gjurlić, Džafer Josip Predavec Stojčić i Miho J

Način ka se izvršujućin Velike Srbije fra Didak-Bunt dika i uzor hrvom žrtvom o Bosni. Fra Didču. On je bio se i ne zna tra erčanosti da ul prsu i prsa.

Ne zaprie lovanje ovog b

silesija hiljada Dinara, koju je Demetrović izručio zagrebačkim Odris Hrvatima? Iz kojega su se fonda pokrili putnički troškovi onim probikućama, koji su u Dubrovniku i u Sarajevu sudjelovali u razbojničkim demonstracijama protiv hrvatskom narodu?

One svote ne će se naći u izdatcima ministarstva financija, ali da za njih znade dr. Kumanudi, o tomu nema dvojbe.

Uzalud sva štednja dre. Kumanudi na glicu, kad vrag nosi milijune na bačve!

„Društvo za ubijanje Hrvata“.

Audijencija hrvatskih renegata iz Splita kod kralja Velike Srbije nema ništa zajedničkoga sa tajnim utemeljenjem ovoga protuhrvatskoga društva. Dap će mi smo uvjereni, kada kralj Velike Srbije saznade za obstanak ovog bogumrskog društva, da će On uoblastiti ministra rata, da sa topovima u šaci zapriječi svako ubijanje Hrvata, koji se sada nalaze pod imperijom Velike Srbije.

Što je upadno, premda je ovo nečovječansko društvo utemeljeno prije one glasovite audiencije, da su neke izmečarske novine nakon poznate audiencije talijanskog renegata i družine o ubijanju Hrvata i to baš Hrvata republikanaca, pravaša i zajedničara, koji danas jedini čvrstom i odlučnom voljom brane i štite cijeli hrvatski narod od posvemašnje ekonomske propasti, koju mu beogradski vlastodršci, ministri Velike Srbije, sistematično provadjaju.

U jednoj od svojih tajnih sjednica ovo je društvo zaključilo poubijati sve one Hrvate, koji su se od i prije 1. 12. 1918 istaknuli u borbi za slobodu a protiv svakom jarmu hrvatskoga naroda.

Imena tih Hrvata, koji su do sada zabilježeni na listini ovog nadri patriotskog društva su ova: Stipica Radić, dr. Mate Drinković, dr. Košutić, i dr. Gjuro Šurmin, Cherubin Šegvić, Dr. Milivoj Dežman, dr. Lorković, fra Didak Buntić, Marko Došen, dr. Šutelj prof. Janković, Stjepan Stiepo Bjelovučić, dr. Sokol, Mate Klarić, dr. Petar Gjirlić, Džafer dr. Kulenović, tra Mijo Kotoraš, Josip Predavec, dr. Prebeg, Antun Krispi, Marko Stojić i Miho Jerinić.

Način kako će ovi Hrvati biti ubijeni prepušta se izvršujućim članovima ovog kod političkih vlasti Velike Srbije ne najavljenog društva, tako da je fra Didak-Buntić bio zaplotnjački utamanjen. Ova dika i uzor hrvatskog naroda pao je prvom nevinom žrtvom odroda hrvatskog naroda u Herceg-Bosni. Fra Didak-Buntić nije umro naravnom smrću. On je bio potajno otrovan. Nestalo ga je, a da se i ne zna trag njegovom ubojici, koji nije imao srčanosti da ubije ovog branitelja hrvatskog naroda prsa i prsa.

Ne zaprieči li kralj Velike Srbije daljnje djelovanje ovog bogumrskog društva, hrvatska će po-

viest u njezinim analima morati bilježiti i na dalje pad nevinih žrtava na pravdi Božjoj.

Nas za danas zanima žalostna pojava u našem gradu, da se je i ovdje našlo bivših Hrvata, koji sigurno znadu za pravilnik društva za ubijanje Hrvata rodoljuba, kada onako cinički u njihovom zlodubu pišu, da treba poubijati nekoliko vodja hrvatskog naroda da se spasi tobožno narodno jedinstvo, o kojem Srbi ciele sjeverne i južne Dalmacije ne će ni da čuju, već počamši od šefa šibenske željeznice Milića pak do kninskog komesara Monti javno i otvoreno ispoviedaju, da „ovo nije Jugoslavija“ već Velika Srbija.

Mi niti želimo, niti tražimo da se ikoga u našoj domovini ubija pa ni i one, koji vrebaju na naše glave, ali će nam dozvoliti dr. Vinko Smolčić, da mu poručimo, da on kao predsjednik narodnog vieća ima da zahvali nama Hrvatima, da ga uzrujani i ogorčeni narod onaj dan, kad je pustio Talijane u našu luku nije kamenjem sraunuo sa zemljom. Mi smo Hrvati spasili onaj dan dra. Smolčića, u čigovom se listu danas zagovara ubijanje Hrvata. Ovo treba da zapamti dr. Smolčić i da u velikim slovima zabilježi u svome notesu na prvom mjestu. On je šibenskim Hrvatima, koji danas vojuju na strani Hrvatskih republikanaca, zajedničara i pravaša dužan zahvala, da je danas živ . . .

Drugi junak i delija, koji se krije iza redaka glasila, koje pozivlje Odris Hrvate da ubijaju Hrvate je odgovorni urednik dr. Čedomil Medini. Mi se jedino čudimo psihu i mišljenju našeg inače dobrog Čedomila, ali i njemu možemo prišapnuti, nek se ne upuštava u takove zločinačke misli, nego nek se radje pozabavi tajnom o ubijstvu njegova brata u Trogiru, odličnog Hrvata i uspije li mu u ovom umorstvu iznaći krivca, ne će nikada više dozvoliti; da se u listu kojemu je on odgovorni urednik, tiska onaka smrdeća i gadna uvrieda celom hrvatskom narodu.

Svi u listi Odris Hrvata navedeni mirne duše čekaju ubojito zrno ili otrovnu kapljicu, a ponada sve naš mjestni borac Marko Stojić, koji je eto po drugi put osudjen od tobožnjih spasitelja države na smrt. Prvi su ga put bili osudili oni „junaci“

revolucije proti Austrije a sad mu njihove prirepine izdaše istu osudu, dok više vriedi smrad iza nokata Marka Stojića nego li sve imanje, poštenje i patriotizam svih Odrihrvata od Šibenika do Beograda. Što da zaključimo? Hrvatski pobornici, gdje god se oni nalazili ne plaše se prietnja ni kazne smrti odroda i Odrihrvata!

Hrvati katolici, muslimani, i oni pravoslavne vjere, ne će ustrajati nikakvo protudruštvo, ali dodje li do umorstva i jednog hrvatskog rodoljuba, ne će ni hrvatski narod stati prekrštenih ruka i mirne duše gledati kako se ubijaju njegovi vodje.

Mi se nadamo, da će kralj Velike Srbije kad se spusti u koljevku hrvatsku, u našu divnu Dalmaciju, javno osuditi rad svih Odrihrvata i da ne će dozvoliti, da se u hrvatskim zemljama ubijaju iz zasjede ponajbolji hrvatski rodoljubi.

Krvniče, neka se vrši osveta!

Grozota hvata svakog čovjeka, kada promisli na djelo Alije Alijagića, ali još ga veća obuhvaća grozota, kada sluša i štije sve ono što se je pisalo ob ovom idealnom komunisti, čigova se smrt na vješalima klasificira osvetom a ne pravdom. Za Aliju Alijagića pričaju očevici, da je umro mirno, dostojanstveno, ne pokazujući baš ni trunka uzrujavanja ili straha, da je umro junački. Poznavatelji njegove duše vele da je bio fina i inteligentna duša, da je imao plemenito i dobro srce, protkano idejom čovječnosti. O Alijagiću kažu da je umro na vješalima, jer je to zahtjevala nečija nečista savjest, koju sveudilj progoni zao duh. Čigova bi to imala biti nečista savjest? Koga to progoni zli duh? Za tu nečistu savjest, tvrdi se, da se Alijagićevom smrću nije umirila, nego da je ona postala još prljavijom. Još ju je više uznemirio Alijagić njegovom stojičkom hladnoćom pod vješalima.

„Obznana“ je pozobala dva života, a oba svršše svoj vjek bez nužde. Da je u Beogradu bilo i najmanjeg shvaćanja za pošteno i pravedno unutrašnje uređenje države, kojim bi se bilo udovoljilo narodu, nikada pok. Draškoviću ne bi bilo nužde da brani „Obznanu“ ali kretinizam državnika doveo je Alijagića do toga da je samokresom kidisao na Draškovićev život.

Kada bi Drašković i Alijagić nstali iz groba, pak se gdje na sami sastali u četiri oka, oba bi bi se pokajala za svoja nedjela. Drašković bi rekao: Dragi moj, čoravi ministri ne vide dalje od svoga prozora! Alijagić bi mu odgovorio: Ministre, uzmi dvostruki par naočala! i ministar Drašković bi poslušao Alijagića, a tako obojica trunu pod zemljom.

Izgubljeni milijuni.

Zamjena je u drugoj zoni dovršena. Bacimo u kratkim potezima pogled na katastrofalni gubitak novooslobođenih privrednih krugova, koji su pretrpili hotimičnim i ničim opravdanim zavlacenjem zamjene, koja se je provela nakon 222 dana iza kako usliedila evakuacija.

Na 141 mil. kruna, koje su ležale bez kamata na poreznom uedu u Šibeniku gubitak na kamatama iznosi K 6.855.926.—

Na 6 mil. lira, privatna duga gubitak na kamatama prama današnjem privatnom kursu iznosi K 4.400.928.—

Na 10 mil. Din. privatna duga, gubitak K 2.096.568.—

Na 35 mil. kruna privatnog zajma, gubitak K 1.865.466.—

Na 4 mil. Din. privatnog zajma nakon evakuacije gubitak na kamatama sama četiri mjeseca iznosi K 480.000.—

Suvišni potrošak za razne uroke advokatima iznosi najmanje K 800.000.—

Razlika na kursu lire od 13. svibnja do svrhe zamjene K 40.800.000.—

Razlika na životnim namirnicama i industrijalnim predmetima iznosi najmanje K 15.000.000.—

Ukupno K 73.708.888.—

Ove brojke govore više nego svi proglašeni korupcione uprave. Za ovu ako ne i za višu svotu bili su naši privredni krugovi oštećeni hotimičnim zavlacenjem izmjene. Tko će nadoknaditi gubitak ovom privrednom i trgovačkom gradu?

Ministar vjera dr. Ivan Krstelj znade sigurno za ovaj gubitak grada Šibenika. Ne bi li on mogao tražiti, da se pozovu na odgovornost svi oni koji su u zlobnoj namjeri na ovaj bezdušni način oklastrili ovaj grad? Ne bi li on mogao tražiti od ministra financija dra. Kumanudi, da Šibenčanima državna blagajna nadoknadi ovaj ogromni za njih ubitačni gubitak?

Uzmemo li još svote, koje je krivnjom sadašnje slabe financijske uprave narod izgubio u kotarima Korčula, Hvar, Knin, Benkovac, pa onda na Visu, Komiži i Mljetu, to možemo mirne duše ovaj gubitak povisiti na dvostuko i to samo na 150 milijuna kruna. Još bi se imale nadodati ovoj svoti oni ogromni iznosi, koji su se uzampas i bezglavice potrošili za komisije i podkomisiju za izmjenu nežigosanih kruna.

Da sadašnji Hrvatima numetnuti Ustav predviđa kaznu za ministre, koji su narod u novooslobođenim krajevima njihovom čoravom financijskom upravom za ove ogromne svote oštetili, nema dvojbe, da bi se ministarski savjet pobrinuo, da se

oštećenim da
nistri ne plaše
odgovornosti,
i druge zone
sretni da im j
brzo definitivn

Ako dana
narodnim suz
onda koje ču
glas proti ova
upravu vlastit

Srbski rep

Počam o
dana u glavno
slavensku idej
iznimke. Poko
kom kolodvor
pozdravili srb
učilištari, bio
zatajio je svoj
je sakupljenu
jugoslavensko
vremena zabo
pozdrav Kralja
za srbske stran
venci poprimit
prive šale i po
koji se bijahu

Dok su
pretežnom diel
jedino Veliki S
objeručke pop
vrieme razpra
sno doživili?
goslavija leče
Hrvata, dok s
stupio kritičan
pobjediti Hrvat
ne sve srbske
Srbi pokopaše

Nakon št
dovdanski Ust
i potatio se
hrvatskoj zasta
Hrvata počeo
Hrvata širi ide
nije pojave na
mladi zelemba
sa ponosom v
Jugoslavija, na
više bore za je

oštećenim dade bar kakova odšteta. Ali jer se ministri ne plaše za njihova zločinačka djela nikakve odgovornosti, to oklaštreni privredni krugovi prve i druge zone moraju držati jezik za zube i biti sretni da im je ministar financija i dozvolio tako brzo definitivnu izmjenu kruna nakon 222 dana.

Ako današnja korupciona uprava upravlja sa narodnim suzama u cijeloj državnoj zajednici ovako, onda koje čudo, da narod u svim krajevima podiže glas proti ovakvoj bezglavoj upravi i da traži samoupravu vlastitom blagu.

Srbski republikanci o „Jugoslaviji“.

Počam od Strosmajera pa sve do današnjih dana u glavnom su se Hrvati zagrijavali za jugoslavensku ideju. Između Srba nailazimo na riedke iznimke. Pokojni kralj Petar, kada su ga na bečkom kolodvoru na prolazu iz Švajcarske za Beograd pozdravili srbski, hrvatski, slovenski i bugarski sveučilištari, bio je ganut do suza i u svom zanosu zatajio je svoju srbsku narodnost i na kolodvoru je sakupljenu mladost nazvao prvom njegovom jugoslavenskom vojskom. Medjutim se je tekom vremena zaboravilo u Srbiji i Crnojgori i na taj pozdrav Kralja Petra, da ga se nakon sloma uprava sa srbske strane, a s razloga što su ga Hrvati i Slovenci poprimili bili, baci u talog i da se s njim prave šale i poruge protiv onih Hrvata i Slovenaca koji se bijahu zagrijali za tu blaženu Jugoslaviju.

Dok su Srbi u emigraciji za vrijeme rata u pretežnom djelu nadasve u Sjevernoj Americi ostali jedino Veliki Srbi, dotle su Hrvati u Južnoj Americi objeručke poprimili bili jugoslavensko ime. Za vrijeme razprave u Skupštini o nazivu države što smo doživili? Ne treba da nabrajamo. Za ime Jugoslavija lećeli su brzojavi u Beograd sa strane Hrvata, dok su im se Srbi rugali, a kada je nastupio kritičan momenat, kada je izgledalo, da će pobjediti hrvatsko stanovište, onda sasaše mal da ne sve srbske novine graju protiv Hrvata. Rezultat: Srbi pokopaše ime Jugoslavije!

Nakon što je bio primljen protuhrvatski Vidovdanski Ustav, jedan dio Hrvata se je opametio i povratio se je svom hrvatskom imenu i svojoj hrvatskoj zastavi, dok je drugi dio, neznatni dio Hrvata počeo razbijati glavu, kako da između Hrvata širi ideju jugoslavensku. Može li biti smješnije pojave na ovoj zemaljsko kruglji. I sad ti mladi zelembači, dok mirne duše slušaju, da Srbi sa ponosom viču: da je ovo Velika Srbija; a ne Jugoslavija, napadaju na Hrvate jer ne će da se više bore za jednu viziju, koju Srbi ne priznaju.

Svim onim zaslijepljenim Hrvatima, koji se pustiše zavesti od agenata beogradske kamarile, koja sa tobožnjom idejom jugoslavenstva širi mržnju između Hrvata najbolja poruka ovo malo rieči, koje su izašle u glasilu srpskih republikanaca, sa droni. Jašom Prodanovićem na čelu u Beogradu.

„Mi smo t. j. Srbi i Hrvati i Slovenci, trubili za vrijeme rata po celom svijetu da smo jedan narod. koji želi i hoće da se oslobodi i odciepi od Austrije i obrazuje jednu slobodnu i nezavisnu svoju državu, i u tome smo uspjeli. Kad smo to postigli pokazalo se da nismo jedan narod, već tri, jer niti Srbi i Hrvati hoće da budu Slovenci, niti Srbi i Slovenci hoće da budu Hrvati, niti Hrvati i Slovenci da budu Srbi, i to ne zato što oni to prosto iz gojunstva neće, već što ne mogu; najmanje pak mogu postati nešto četvrto, n. pr. Jugoslaveni.“

Narodnost nije to što se s čovekom radja već se sviest o narodnosti dobije poslje rođenja vaspitanjem. Nesumnjivo je da je bitni uslov da svi ljudi koji čine jednu narodnost osjećaju da su jedno. Medju Srbima, Hrvatima i Slovincima toga osjećanja sad nema. Tvrditi razumu da smo jedan narod i ako po osjećanju to nismo, besmislica je.“

Ovako pišu pametni srbski republikanci, ljudi, koji imaju čvrstu volju, da sa hrvatskim republikancima uredi ovu državu na temelju zdrava razuma i sporazuma, dok sve ono što dan danas diple jugoslavenski nadrirodoljubi nije drugo do li na vrbi svirala.

Čist račun — pa Bog!

Jedan šestdesetogodišnji hrvatski borac sa otoka Brača upravio je odulje pismo našem glavnom uredniku, iz kojega iznosimo sljedeće njegove misli:

„Pred mojim očima Vi mi izgledate, u ovoj današnjoj našoj političkoj zbrki u Dalmaciji, u ovoj čudnoj pospanosti, dapače gušenju hrvatske sviesti — jedna utješljiva pojava.“

Kad no je kamarila bečka i bahatost magjarska uz njihove slugane izdajice svoga naroda uprla sve sile da uguši narodni pokret prirodnog razvoja slobodnog hrvatskog naroda — pojavi se čitava plebejada hrvatskih boraca, da na ustuk tudjinskoj najezdi duševno preporodi svoj narod. Taj preporod dao je narodne genije Starčevića i Kvaternika, koji postavise temeljni kamen slobode hrvatskog naroda. Ovi naši geniji-pivaci u poviesti hrvatskog naroda ostaju na vicke zvijezdom predhodnicom, ostaju velikani, koje će buduće generacije bolje shvatiti i više cijeniti.“

Vjerujem, da će Božja providnost Bogu odanom hrvatskom narodu podati genija, koji će u ovo tmasto i zablatasto vrijeme kao novi Mojsija izvesti na čistac hrvatski narod. Žalostna je pojava današnje naše mlade generacije, koja kao urodak svoga degenerisanog vremena, bez ikakva ideala, hoće da vodi hrvatski narod. Ta izvodjena, ispijena generacija, makar se pokrivala tobožnjom naprednom nacionalnom omladinom, u suštini kukavička, jer se stidi majčina mlička, svoga istoričkog imena.

Kad je ta omladina osudila nepravednu plemensku hegemoniju? Kad je ona ožigosala krvareću raju u našoj državi, onu kugu korupcije, partizanstva i nečuvenog lopovluka? Kad je svoj glas digla proti izkasapljenju živog tiela hrvatskog naroda sa strane prekomorskog razbojnika?

Ta vajna omladina preko svega toga prelazi, a podpregnula je svoju šiju da podrži i brani korupciju, kakve nigda Balkan nije zapamtio.

Moja, kao i Vaša, sveta je namjera da kod nas Hrvata potaknem svetu vatru rodoljublja, koja danas izgleda kao da je pogašena. Mi Hrvati na bilonsi nepristrane historije nezaostajemo za Srbima, a osobito u civilizaciji — pa zašto da budemo podredjeni ilkomu?

Istina, dogodjaji su nas zbližili — ali nas niese sljuhili u jedno ime. Viekovi su nas odielili u dva imena sa posebnim karakteristikam istoka i zapada, pa ova dva imena ne će se nigla sliti u jedno ime. Zato je moj ideal: podpuna jednakopravnost u svemu, inače jalovo nam je ujedinjenje. Ovdje ne pomaže nikakvo nadmećanje niti nadmudrivanje. Čist račun pa Bog!

Imam 63 godine, ali niesam klonuo duhom.

— A. F. C. —

HRVATSKA DRUŠTVA.

„Hrvatski Sokol“ u Zagrebu bio je zalutao u polutanstvo. Bio je zašao u jugovinsku maglu. Za njim se povuklo mnogo sokolskih društava, ali na zdravlje svi su se sada počeli vraćati k staroj stazi. I sad je nadošlo vrijeme, da sva sokolska društva, koja su se iz hrvatskog sokola promienula u jugoslavensko, opet poprime svoje staro ime. Isti slučaj imamo i kod Čitaonica. Sve stare hrvatske Čitaonice, koje su iz neopreznosti bile zabacile njihovo ime, treba da se ponovno budu nazivati hrvatskim imenom.

„Hrvatska žena“. — Do malo će se vremena pristupiti na organizaciju hrvatskih žena. U tu će organizaciju moći stupiti svaka Hrvatica bila ona težačke ili gospodske ruke.

„Hrvatska mladost“. — Organizacija hrvatske mladosti liepo napreduje. Hrvatska mladost treba da istupi javno i otvoreno proti dimušmanima hrvatskog naroda, a ponadasevce proti plaćenim beogradskim neomagjaronima.

„Hrvatski Radiša“ — Zagreb. Gundulićeva ulica 11. Tko još od Hrvata nije postao članom ovoga kulturnog hrvatskog društva, neka se dopisnicom obrati na gornju adresu. Mi Hrvati u Dalmaciji morali bismo u svim ovećim mjestima osnovati podružnice društvene.

Hrvatska zemljoradnička zadruga. — Primamo od jednog Hrvata vinogradara i donasmo bez opazke: Mi smo zemljoradnici, a u Šibeniku u glavnom vinogradari, kako sada vidimo, nasjeli demokratskim perjanicama u Splitu i u Šibeniku. Oni su nas zaveli i bacili u njihov lažni demokratski tor. Kada smo se otresli njihova tora, dodjoše drugi, pak nas strpaše u neki jugoslavenski tor. Sad hoće, da mi zemljoradnici budemo jezičac na vagi između Srba i Hrvata. Kada su demokrati se uvjerali, da mi zemljoradnici njima ne vjerujemo, onda su oni poslali po selima agitatore jugoslavenske omladine. U mnogim selima težaci nisu znali, da su ti ljudi poslani od demokrata. Mnogi se težak prevario i povjerovao im. Sada treba da se zemljoradnici otresu i ove mlade gospode. Mi zemljoradnici moramo se organizirati u Dalmaciji kao hrvatski zemljoradnici. To stanovište treba da zauzmu sve „Težačke Sloge“.

Težak M. K.

Hrvatski zemljoradnici. — Kako saznajemo s pouzdane strane u Splitu je potaknuta pomisao, da sadašnja zemljoradnička stranka poprimi ime „Hrvatska zemljoradnička stranka“. Zagovarateљи ove reorganizacije u stranci nalaze mnogo neprilika kod anacionalnih zemljoradnika, ali su odlučni, ne poprimili stranka željenu promjenu istupiti iz stranke i provesti vlastitu hrvatsku zemljoradničku organizaciju po uzoru „Srbskih zemljoradničkih zadruga“. Tako i treba. Samo napred hrvatski zemljoradnici jer i vama Innoši spremaju buzdovane i ular, ako se neosovite na vlastite noge i neustanete na obranu vašeg hrvatskog imena.

Uredništvo „Hrvatskog Samobrana“.

Na Vaš cj. dopis od 20. ožujka o. g., kojim nam šaljete prospekt za Vaš list, veoma njime obradovani, odgovaramo Vam, da ćemo svakako poraditi oko financijske i moralne pomoći listu, koji u našoj Dalmaciji budi svetu i brani čistu hrvatsku misao.

S toga smo slobodni zamoliti Vas, da nam pošaljete svaki broj Vašega (a uz to i našega) lista, u koju svrhu Vam šaljemo novčanom doznačnicom predplatu od 48 dinara za cijelu godinu 1922.

Naša je adresa Hrvatski akademski klub „Kvaternik“ Zagreb, Svratište „Slovenac“ Frankopanska 7.

Uz bratski hrvatski pozdrav

Hrvatski akad klub „Kvaternik“.

Zagreb, dne 24. ožujka 1922.

Opaska uredništva. — Svi oni mladi Hrvati, koji u svom mjestu niese još proveli organizaciju hrvatske mladosti, neka se za potrebne upute obrate na gornji klub.

ODGOVORI UREDNIŠTVA.

Predplatnicima na znanje. — Mnogi nam se predplatnici tuže, da niese primili zadnji broj, dok smo mi redovito poslali broj svim predplatnicima. Belaj zna poštansku upravu radi kojih razloga dozvoljava, da na pošti nestaje naše smotre. Iz Sarajeva i Zagreba primamo smotru natrag sa opaskom: „Ne prima“ ili „Ne poznat“, a kad tamo dotični adresat se čudi, da mu smotru nešaljemo. Svim predplatnicima nek vriedi ova napomena. Tko najkasnije do 12 ili 27 u svakom mjesecu neprimi smotru, nek pošlje upravi smotre „Novinsku reklamaciju“, koja ima ovako da glasi:

NOVINSKA REKLAMACIJA.

Upravi smotre: „Hrvatski Samobran“

Prosto od poštarnice.

Šibenik, Glavna ulica 108.

Reklamiram br. _____, koji do danas niesam primio.

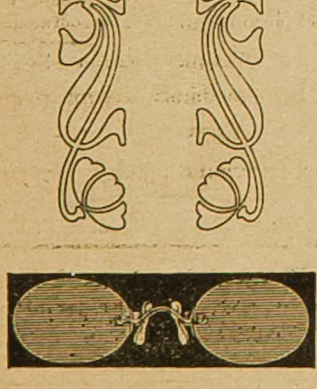
1922.

(Ime, prezime i tačna adresa).

Vlastnik: Františka Jerinić i drugovi.

Izdavatelj i odgovorni urednik: Miho Jerinić.

Tisak: Pučka Tiskara — Šibenik.

<p>Jakov Zaninović - Šibenik</p> <p>Trgovina manufakture na veliko i na malo.</p>	<p>Preporuča se kao domaća tvrtka Staklana VJ. FRANZ, Zagreb Jelačićev trg 7. — Telef. 22-42.</p> <p>Bogato skladište staklene i porculanske robe. — Staklenih ploča i ogledala svake vrsti i veličine.</p> <p>Opletenih bocuna (demyoku) od 3 do 50 lit.</p> <p>Veliki izbor svjetiljaka za petrolej i elektriku. Najfinija Kristalna luksus roba.</p> <p>Prodaja na malo i na veliko.</p>	<p>Knjižica Zdravka Spasojevića, Beograd</p> <p>Preporučuje slijedeće knjige:</p> <p>F. M. Dostojevski: Večni Muž D. 10 " " uvezano " " " 15 F. M. Dostojevski: Netočka " 12 " " uvezano " " " 15 Zločin i kazna " 20 A. K. Gončarov: Ponor (Verina Ljubav) " 12 " " povezano " " " 15 G. Le Bon: Psihološki zakoni razvika naroda " 5 F. Kape: Marieta, roman " 3 Lav Tolstoj: Djava, pripovetka " 3 Žan Hišpin: Čudne smrti " 2 M. Gorki: Stara Izergika " 2 " " Straža " 2 A. de Vinji: Crveni pečat " 2 G. de Mopasan: Navodi " 8 Dr. I Prijatelj: Slovenačka književnost " 6 B. Joksimović: Muzički bukvar " 3 L. Zrnić: Svetski rat " 2 " " Narodna vera i dr- " 3 " " Zava " 3 Drag. I. Ilić: Sekund Večnosti, istočnjački roman " 7 A. T. Pisemski: Hiljadu duša, roman " 32 A. Bordo: Vunena choljina, r. " 12 A. P. Čechov: Kaštanka, prip. " 3 M. M. Vukićević: Istorija S. H. S., I. II. " 15 Opširan katalog na zahtjev šaljemo besplatno. Poručbine šaljemo uz pouzede.</p>
<p>Blaž Bolanča - Šibenik</p> <p>Trgovina manufakturne robe. Odiijela za gospodu.</p>	<p>Pozor Trgovci</p> <p>Naručite si za uzorak: I. kolekciju 600 komada najfinijih umjetničkih ljubavnih i pikantnih karata svakih 10. druge vrste: za din. 185.—</p> <p>II. I. Kolekcija 100 komada finih broševa, naušnica, mindjuša - prstenja - prikopčena, narukvica-ogrlica.</p> <p>Lanaca za satove kutija za duhan itd. za 200 din. Šalje pouzede: Zastupstvo Českih trgovačkih kuća.</p> <p>S. Golik Zp. Delnice Hrvatska</p>	
<p>ZLATARIJA A. PETRIĆ - ŠIBENIK Ulica sv. Ivana.</p> <p>Vlastita radionica u narodnom vezu iz filigrane.</p> <p>UMJERENE CIJENE.</p>	<p>Mate Prgin - Šibenik</p> <p>Veliki pribor šešira i sagova domaćih tvornica.</p> <p>Trgovina mješovite robe.</p>	
<p>Drogarija VINKO VUČIĆ - ŠIBENIK</p> <p>Skladište kemijskih proizvoda, laka, boja, gumenih predmeta i o.</p> <p>Optika. Naočala — Cvikera. Izvršuje svaku izradbu po okul. liječničkom propisu. Primaju se popravci.</p>	<p>Ivan P. Erceg - Šibenik</p> <p>Skladište kuhinjskog posudja, stakla i porculane.</p> <p>Cijene umjerene.</p>	<p>Vinko Šupuk - Šibenik Ulica sv. Ivana.</p> <p>Prodaja električnog materijala za visoku i nisku napetost</p> <p>Umjerene cijene.</p>
	<p>Ivan Čičin Šain - Šibenik</p> <p>Trgovina rukotvorne robe. Zastupnik „Prve Dalmatinske Tvornice prediva i tkiva u Šibeniku“ prodaje na detalj prave vunene štofove uz tvorničku cijenu. Skladište: Glavna ulica.</p>	<p>I. STJEPUŠIN - SISAK</p> <p>Preporuča najbolje tambure, žice, partiture i ostale potrebštine za sva glazbala.</p>

GOD. I.

— Primamo od opazke: Mi smo vinogradari, kako cama u Splitu i u hrov lazni demora, dodjose drugi, ad hoće, da mi dju Srba i Hrvata. oradnici njima ne agitatore jugoslansu znali, da su ak prevario i politici otru i ove se organizirati u tanovište treba da Težak M. K.

naajemo s pouzdane sadašnja zemljoradradnička stranka, nalaze mnogo ne li su odlučni, ne ti iz stranke i promianizaciju po uzoru treba. Samo nanaši spremaju bue noge i neustanete

na*
kojim nam Saradovani, odgovafinancijalne i mobilu svetu i brani

da nam pošaljete u koju svrhu Vam od 48 dinara za klubi „Kvaternik“ 7.

di Hrvati, koji u hrvatske mladosti, iji klub.

STVA.
ji nam se predplat- k smo mi redovito a poštansku upravu nestoje naše smotre. strag sa opaskom: dotični adresat se predplatnicima nek 2 ili 27 u svakom i smotre „Novinsku

Prosto od poštarine.
glavna ulica 108. niesam primio.
ačra adresa).

drugovi.
Mih Jerinić.
benik.

<p>Trgovina Pomodne Robe ANTE FRUA — ŠIBENIK Glavna ulica</p> <p>Uvijek dobro opskrbljen: Košuljama, ovratnicima, rukavicama, rubcima; pak štapima, kišobranima, klobucima i šeširima</p> <p>svih svjetskih tvornica.</p> <p>Bogati pribor za krojače i švelje. Cijeli izbor za bijelo vezivo. Svile i svilene vrpce.</p> <p>Vojnički predmeti.</p> <p>Skladište Singerovih origin. šivaćih strojeva.</p>	<p>Papirnica i Knjižara J.A GRIMANI — ŠIBENIK</p> <p>Papir, knjige, školski i uredovni pisaci i risači predmeti. Trgovačke knjige. Uljene i acquarel boje, crnila i tuša u svim bojama, svjetske tvornice Guntler Wagner. Muzikalije. like. Okviri. Vrpce i Pribor za pisaci stroj i cyklostyl. Cijene umjerene.</p>	<p>KAFANA „ISTRA“ - ŠIBENIK</p> <p>Varietè — dnevno od 9—12 sati. Ulaz bezplatan. Kuva se izvrsna turska kava. Svakojakih likera. Vlastnik: Antun Dominis i drug</p>
<p>Lječilište Rogatačka Slatina Postaja Grobelno južna željeznica Lječilište ima tri vrela. Tempel vrelo — Styia vrelo i Donati vrelo. Zdravstvene vode ovih vrela pospješuju probavu, liječe kronične katare želuca i crijeva; piju se proti bolestima jetre, bubrega, debljini, hemoroidama, žučnom kamenu i šećernoj bolesti. Sezona traje od 1 svibnja do 15 listopada.</p>	<p>Originalni grčki kamen za Mlinove i mlinsku industriju: Najbolji i najprikladniji. Rasprodaje Nikola Dragišić - Skradin Gjuro Vojvodić - Knin. Glavno skladište BRAĆA MAKALE - ŠIBENIK</p>	<p>Moderno POKUĆSTVO i Tapesarije domaćeg proizvoda. Najsolidnije izradbe. Uz najpovoljnije cijene prodaje Trgovina Pokućva sa stolarskom-tapetarskom radionom Rikard Delfin - Šibenik (prije And. Delfin) Obala (vlastite prostorije).</p>
<p>Najveća Dalmatinska tvornica konopa Nikola Tomić i Drugovi — Split — Izrađuje sve vrste konopa (ručna radnja bez strojeva) Cijene umjerene. Trgovcima 10% popusta.</p>	<p>— GRAND HOTEL KRKA — ŠIBENIK</p> <p>Kafana prvog reda. Svako večer gospojinski koncert. Tačna poslužba. - - Izvrsna kuhinja. Cijene umjerene.</p>	<p>JOSIP DREZGA - ŠIBENIK Brzjavni: DREZGA ŠIBENIK. Telefon inter. 38.</p> <p>VELIKA PRODAJA u žitaricama i kolonijalima. Prodaja: Sećera, Kave, Pirinča. Sapuna, Gradjevnog materijala, Nafta, Benzina, Mašinskog ulja. Sve uz cijene konkurencije.</p>
<p>TVORNICI LEDA - ŠIBENIK TVRKA PAŠKO RORA SKLADIŠTE PIVE. VALJIVO SUKNA.</p>	<p>SREĆKO BOGIĆ — ŠIBENIK Glavna ulica 44. Zastupstvo i ekskluzivna prodaja cipela „Zagrebačke tvornice cipela d. d.“ za Šibenik i sjev. Dalmaciju. — En gros et en detail. —</p>	<p>AUTOGARAGE. Narudžbe se obavljaju sa vlastitim prevoznim sredstvima: motornim ladjama po moru, teretnim automobilima po suhu. Export vina, ulja i rakije na veliko. Glavno zastupstvo za Dalmaciju tvornice likera Ivana Jelica u Šibeniku.</p>

Poštarina plaćena u gotovu.

HRVATSKI SAMOBTRAN

Neodvisna smotra za javnu krifiku, ravnopravnost i sporazum.
Glavni urednik: MIHO JERINIĆ.

Smotra izlazi na 5. i 20. svakog mjeseca. — Predplata za tuzemstvo godišnja Din 48.—; polugodišnja Din 26.—; za Ameriku dva dolara godišnje. — Pojedini broj Din 2.— Oglasi po cieniu. — Rukopisi se ne vraćaju; pisma nefrankirana neprimaju, nepodpisana u koš. — Tekući račun „Slavenska Banka“ - Šibenik. — Uplativo i utuživo u Šibeniku. — Pošt. ček. račun br. 38 004. Zagreb. — Uredništvo i uprava smotre: ŠIBENIK, glavna ulica 108. II. kat. — U poslima smotre glavni urednik stoji strankama na raspoloženje jedino od 12-1 i od 6-7.

BR. 3.

ŠIBENIK 5. TRAVNJA 1922.

GOD. I.

Velika Srbija i Hrvatska Republika.

Sve što se dalje zavlači rješenje hrvatskog pitanja u našoj narodnoj državnoj zajednici, sve to mutniji postaje naš horizont i mi u nastalom sporu nevidimo niti jedne konture, da bi se to pitanje dalo i moglo riješiti između Beograda i Zagreba, dakle unutar granica vlastite države, jer se tomu rješenju protivi današnja korupciona vlada, u kojoj kralj „Velike Srbije“ ima neograničeno povjerenje, a hrvatski narod nikakvo. Hrvati su pokušali sve što su mogli, da se pitanje uređenja hrvatske samouprave uredi u sporazumu sa odlučujućim faktorima u Beogradu. Ovi su sve dosadašnje predloge Hrvata ad limine odbili i hrvatskom narodu, koji je u banskoj Hrvatskoj razvio svoju hrvatsku republikansku seljačku zastavu, nije ostajalo druge nego da pred forum Europe iznese njegove zahtjeve.

Memorandum Hrvatskog Bloka naišao je u stranom svijetu, a ponadasve kod Hrvata u Americi na pojmljivo shvaćanje i potaknuo je jedno pitanje, o kojem prije tri mjeseca nije nitko ni sanjao. Memorandum se tumači u stranom svijetu tako, da Hrvati unutar nove državne zajednice, traže njihovo političko, gospodarstveno i kulturno uređenje na republikanskoj bazi. I dok je pred malo mjeseca ovaj zahtjev izgledao smiješan, danas on nalazi odaziva kod 90% Hrvata i shvaćanja kod strane diplomacije.

Jedna hrvatska republika može da postoji uz srbsku Monarhiju, kada Srbi ne bi poprimili program srbske republikanske stranke i to na bazi

predloženoj od vodje srbskih republikanaca Ljube Jovanovića.

Taj srbski republikanac misli ovako:

„Pri državnom uređenju pošlo se od centralizma što se on pogrešno shvatao kao simbol državnog jedinstvo. Ali sve to neće ni Hrvati ni Slovenci. Hoćemo li mi sad i dalje ostati pri centralizmu uprkos Hrvatima i Slovencima? Hoćemo li ovako radeći dobiti što u snazi državnoj i u njenu konsolidovanju? — Ko bi još mogao to tvrditi?!“

Medjutim centralizam je bitni uslov za državno jedinstvo. Jedinstvo državno ogleda se i nama je potrebno u odnosu prema drugim državama, a to je lako imati. Ako budemo imali jednu spoljnu politiku; ako budemo imali jednu ekonomsku politiku prema inostranstvu (jedne trgovinske ugovore i carinu), i prema tome jedinstvo u glavnim saobraćajnim sredstvima; ako budemo imali jednu vojsku da se branimo od mogućih napada susjeda, i dodajte tome još nekoliko stvari, koje moraju biti zajedničke, kao novčani sistem, emisiona banka, neki ekonomski zakoni i dr., eto vam prema inostranstvu jednostavne države, eto državnog jedinstva. Sve ostalo ostavimo da po svome sopstvenom nahodjenju nredjuju svaki za sebe i Srbi i Hrvati i Slovenci. To ništa ne će smetati državnom jedinstvu.

Mi smo uvjereni da bi ovako državno uređenje prihvatili ako ne svi, a ono sigurno velika većina i Srba i Hrvata i Slovenaca, a dokle god mi naše državno uređenje sporazumno ne napra-

vimo, dotle neće biti konsolidovani naši unutrašnji odnosi, i dotle naša država u odnosima prema inostranstvu ne će imati onaj značaj, koji joj po njenoj snazi pripada. Na naše kratkovidne državničke pada silna odgovornost što na tome ne rade; oni su u svojoj plitkomyšnosti i nesvjesni kakav zločin vrše nad narodom ovakim dosadašnjim svojim radom“.

Mi držimo, da hrvatski republikanci nisu ništa više ni tražili od Beograda, jer koliko nam je poznato Hrvatski Blok se zalaže možda više za jedinstvo ove naše državne zajednice i sloge sa srbskim narodom, nego li kojekakvi probikuće, koje danas uzdržava sa pučkim suzama beogradska kamarila.

Hrvatski Blok, a to je danas hrvatski narod, ne traži od srbskog naroda ni jednu vlas da mu otme. On je podigao svoj glas obrane imetka i blaga hrvatskog naroda proti beogradskim uzurpatorima i, stojeći na obrani zajedničkih državnih granica na Jadranu, u Sloveniji, u Vojvodini i u Mačedoniji, traži i zahtjeva da se odstrani protuhrvatski Vidovdanski Ustav, a da se zamjeni drugim uredjenjem državne uprave na temelju samoodredjenja hrvatskog naroda, nu uvijek u granicama naše narodne državne zajednice, dakle našeg državnog jedinstva. Tko drugčije tumači borbu hrvatskog naroda, zastupana po Hrvatskom Bloku, on pljuca istini u lice, on izvrće pravu smisao hrvatskih postulata; on nije prijatelj ni hrvatskog naroda ni državnog jedinstva.

Uzalud je trošiti rieči o narodnom jedinstvu; uzalud je boriti se za jugoslavensku misao, kad vidimo, da onaj drugi koeficient, a to su Srbi, nisu nikada do danas pristali niti će pristati uz tu blaženu Jugoslaviju. Mi smo Hrvati bili oni koji smo za ljubav narodnog jedinstva zatajili bili i svoje ime. Mi smo to jedinstvo shvaćali idealno. Mi smo naše novine „Hrvatska Svjest“, „Hrvatski Jadran“, „Hrvatski Dnevnik“ itd. pretvorili u jugoslavenske novine. Mi smo naše „Hrvatske Čitaonice“ pretvorili u jugoslavenske. Mi smo bez ikakvog naloga sa strane Kraljevskog Dvora naše hrvatske zastave pretvorili u jugoslavenske. Napokon mi smo Hrvati izmedju samih nas poveli borbu za i proti jugoslavenskom imenu. A Srbi? Oni nas prozvaše „Jugovinašima!“ U cijeloj našoj državi pa ni u dalekoj Americi nema ni jedne srbske novine, nema ni jednog srbskog društva, nema ni jednog pravog Srbina, koji bi za ljubav narodnog jedinstva žrtvo-
vao svoje srbsko ime i poprimio jugoslavensko. Srbi su pametniji od nas, oni se nisu nikada počupali izmedju sebe radi Jugoslavije, oni nisu za ljubav narodnog jedinstva bacili u kut njihovu srbsku zastavu ni srbsko ime.

Ovdje ne vriedi ona pametniji popušta. Ovdje vriedi ona druga: odlučniji pobjedjuje.

U borbi za našu narodnu hrvatsku autonomiju, koju ne će hrvatski narod da utemelji na monarhističkoj nego na republikanskoj osnovi, Hrvati se imaju ugledati uprav u Srbe.

Drugo je pitanje kolika će biti ta hrvatska seljačka republika i dokle će se prostirati njezine granice. Ostvarenje hrvatske seljačke republike vodi: sobom i ostvarenje slovenske republike, pa je više nego jasno, da djelokrug ovih dviju republika imat će da se u sporazumu sa monarhističnom Velikom Srbijom odredi.

Glavno što se mora istaknuti jest to da današnja politika Hrvatskog Bloka nije protudržavna, da je ideja o ostvarenju hrvatske seljačke republike u granicama državnog jedinstva ostvariva, pa ne možemo inače nego tu jedinu i zdravu politiku hrvatskog naroda pozdraviti iz dna naše duše:

Neka živi Njegovo Veličanstvo Hrvatski Narod!

Kako dr. Kumanudi štedi!

Ministarstvo financija

Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca

Kabinet Ministra financija.

Br. službeno.

Beograd, 13. II. 1922.

Uredništvu „Jadranskog Samobrana“

Šibenik.

Biblioteka Ministarstva financija moli cenjeno Uredništvo da obustavi pošiljku svoga lista Ministarstvu financija, pošto je kredit za nabavku knjiga i listova smanjen za tekuću godinu, te ne dostiže za predplatu.

Po naredjenju šefa Kabineta

Bibliotekar

Branimir - prezime nečitljivo - m. p.

Držeći se novinarskog običaja, poslali smo prvi broj našeg lista i Ministarstvu financija na ogled sa javnim pozivom, koji je bio upravljen i ostalim kojima poslamo prvi broj, na predplatu. Na naš poziv dobili smo gornji odgovor. Mi iz sveg srca begenamo šefu kabineta, da štedi, ali proti čemu moramo prosvjedovati javno to je, da od ministarstva nije pošteno, da nas naredbenim putem sili, da mu moramo badava davati uz obadva otiska za cenzuru još suviše četrnaest komada, kako da novinari krađu papir, tisak i pisanje, da ga podastiru ministarstvima i ministrima na poklon.

Medjutim, dok ministarstvo financija nema pišljivih 48 Din. da potroši, odakle je uzeta ona

silesija hiljad
zagrebackim
pokrili pulnič
u Dubrovnik
ničkim demo

Audijen
kralja Velike
tajnim utemel
Dap će mi su
saznade za ob
če On noblas
šaci zapriječi
nole: pod ir

Što je u
društvo utem
da su neke iz
dijencije talij
Hrvata i to b
jedničara, koji
brane i štite.

ekonomske pr
šci, ministri V

U jednoj
štvo zaključio

od i prije 1. I
a proti svakom

Imena til
na listini ovog

Stipica Radić,
Gjuro Šurmin,

dr. Lošković,
Šutej Janj

Stjepo Bjelovu
Gjirić, Džafar

Josip Predavec
Stojić i Miho

Način kal
se izvršujućim

Velike Srbije
fra Didak-Bunt

dika i uzor hr
nom žrtvom

Bosni. Fra Did
ču. On je bio

se i ne zna tra
erčanosti da ul
prsa i prsa.

Ne zaprie
lovanje ovog b

silesija hiljada Dinara, koju je Demetrović izručio zagrebačkim Odrhrvatima? Iz kojega su se fonda pokrili putnički troškovi onim probikućama, koji su u Dubrovniku i u Sarajevu sudjelovali u razbojničkim demonstracijama protiv hrvatskom narodu?

One svote ne će se naći u izdatcima ministarstva financija, ali da za njih znade dr. Kumanudi, o tomu nema dvojbe.

Uzalud sva štednja dre. Kumanudi na grliću, kad vrug nosi milijune na bačve!

„Društvo za ubijanje Hrvata“.

Audijencija hrvatskih renegata iz Splita kod kralja Velike Srbije nema ništa zajedničkoga sa tajnim utemeljenjem ovoga protuhrvatskoga društva. Dap će mi smo uvjereni, kada kralj Velike Srbije saznade za obstanak ovog bogumrskog društva, da će On uoblastiti ministra rata, da sa topovima u šaci zapriječi svako ubijanje Hrvata, koji se sada nalaze pod imperijom Velike Srbije.

Što je upadno, premda je ovo nečovječansko društvo utemeljeno prije one glasovite audiencije, da su neke izmečarske novine nakon poznate audiencije talijanskog renegata i družine o ubijanju Hrvata i to baš Hrvata republikanaca, pravaša i zajedničara, koji danas jedini čvrstom i odlučnom voljom brane i štite cijeli hrvatski narod od posvemašnje ekonomske propasti, koju mu beogradski vlastodršci, ministri Velike Srbije, sistematično provadjaju.

U jednoj od svojih tajnih sjednica ovo je društvo zaključilo poubijati sve one Hrvate, koji su se od 1. 12. 1918 istaknuli u borbi za slobodu a protiv svakom jarmu hrvatskoga naroda.

Imena tih Hrvata, koji su do sada zabilježeni na listini ovog nadri patriotskog društva su ova: Stipica Radić, dr. Mate Drinković, dr. Košutić, i dr. Gjuro Šurmin, Cherubin Segvić, Dr. Milivoj Dežman, dr. Lorković, fra Didak Buntić, Marko Došen, dr. Šutej ~~Junaj~~, prof. Janković, Stjepan Stiepo Bjelovučić, dr. Sokol, Mate Klarić, dr. Petar Gjirlić, Džafer dr. Kulenović, fra Mijo Kotoras, Josip Predavec, dr. Prebeg, Antun Krispi, Marko Stojić i Miho Jerinić.

Način kako će ovi Hrvati biti ubijeni prepušta se izvršujućim članovima ovog kod političkih vlasti Velike Srbije ne najavljenog društva, tako da je fra Didak-Buntić bio zapltnjački utamanjen. Ova dika i uzor hrvatskog naroda pao je prvom nevinom žrtvom odroda hrvatskog naroda u Herceg-Bosni. Fra Didak-Buntić nije umro naravnom smrću. On je bio potajno otrovan. Nestalo ga je, a da se i ne zna trag njegovom ubojici, koji nije imao srčanosti da ubije ovog branitelja hrvatskog naroda prsa i prsa.

Ne zaprieči li kralj Velike Srbije daljnje djelovanje ovog bogumrskog društva, hrvatska će po-

viest u njezinim analima morati bilježiti i na dalje pad nevinih žrtava na pravdi Božjoj.

Nas za danas zanima žalostna pojava u našem gradu, da se je i ovdje našlo bivših Hrvata, koji sigurno znadu za pravilnik društva za ubijanje Hrvata rodoljuba, kada onako cinički u njihovom zloduhu pišu, da treba poubijati nekoliko vodja hrvatskog naroda da se spasi tobožno narodno jedinstvo, o kojem Srbi ciele sjeverne i južne Dalmacije ne će ni da čuju, već počamši od šefa šibenske željeznice Milića pak do kninskog komesara Monti javno i otvoreno ispoviedaju, da „ovo nije Jugoslavija“ već Velika Srbija.

Mi niti želimo, niti tražimo da se ikoga u našoj domovini ubija pa ni i one, koji vrebaju na naše glave, ali će nam dozvoliti dr. Vinko Smolčić, da mu poručimo, da on kao predsjednik narodnog vieća ima da zahvali nama Hrvatima, da ga uzrujani i ogorčeni narod onaj dan, kad je pustio Talijane u našu luku nije kamenjem sravnuo sa zemljom. Mi smo Hrvati spasili onaj dan dra. Smolčića, u čigovom se listu danas zagovara ubijanje Hrvata. Ovo treba da zapamti dr. Smolčić i da u velikim slovima zabilježi u svome notesu na prvom mjestu. On je šibenskim Hrvatima, koji danas vojuju na strani Hrvatskih republikanaca, zajedničara i pravaša dužan zahvala, da je danas živ . . .

Drugi junak i delija, koji se krije iza redaka glasila, koje pozivlje Odrhrvate da ubijaju Hrvate je odgovorni urednik dr. Čedomil Medini. Mi se jedino čudimo psihi i mišljenju našeg inače dobrog Čedomila, ali i njemu možemo prišapnuti, nek se ne upuštava u takove zločinačke misli, nego nek se radje pozabavi tajnom o ubijstvu njegova brata u Trogiru, odličnog Hrvata i uspije li mu u ovom umorstvu iznaći krivca, ne će nikada više dozvoliti; da se u listu kojemu je on odgovorni urednik, tiska onaka smrdeća i gadna uvrieda celom hrvatskom narodu.

Svi u listi Odrhrvata navedeni mirne duše čekaju ubojito zrno ili otrovnu kapljicu, a ponadasve naš mjestni borac Marko Stojić, koji je eto po drugi put osudjen od tobožnjih spasitelja države na smrt. Prvi su ga put bili osudili oni „junaci“

revolucije proti Austrije a sad mu njihove prirepine izdaše istu osudu, dok više vriedi smrad iz nokata Marka Stojića nego li sve imanje, poštenje i patriotizam svih Odrihrvata od Šibenika do Beograda. Što da zaključimo? Hrvatski pobornici, gdje god se oni nalazili ne plaše se prietnja ni kazne smrti odroda i Odrihrvata!

Hrvati katolici, muslimani, i oni pravoslavne vjere, ne će ustrajati nikakvo protudruštvo, ali dodje li do unorstva i jednog hrvatskog rodoljuba, ne će ni hrvatski narod stati prekrštenih ruka i mirne duše gledati kako se ubijaju njegovi vodje.

Mi se nadamo, da će kralj Velike Srbije kad se spusti u koljevku hrvatsku, u našu divnu Dalmaciju, javno osuditi rad svih Odrihrvata i da ne će dozvoliti, da se u hrvatskim zemljama ubijaju iz zasjede ponajbolji hrvatski rodoljubi.

Krvniče, neka se vrši osveta!

Grozota hvata svakog čovjeka, kada promisli na djelo Alije Alijagića, ali još ga veća obuhvaća grozota, kada sluša i štije sve ono što se je pisalo ob ovom idealnom komunisti, čigova se smrt na vješalima klasificira osvetom a ne pravdom. Za Aliju Alijagića pričaju očevdci, da je umro mirno, dostojanstveno, ne pokazujući baš ni trunka uzrujanja ili straha, da je umro junački. Poznavatelji njegove duše vele da je bio fina i inteligentna duša, da je imao plemenito i dobro srce, protkano idejom čovječnosti. O Alijagiću kažu da je umro na vješalima, jer je to zahtjevala nečija nečista savjest, koju sveudilj progoni zao duh. Čigova bi to imala biti nečista savjest? Koga to progoni zli duh? Za tu nečistu savjest, tvrdi se, da se Alijagićevom smrću nije umirila, nego da je ona postala još prljavijom. Još ju je više uznemirio Alijagić njegovom stojičkom hladnoćom pod vješalima.

„Obznana“ je pozobala dva života, a oba svršiše svoj vjek bez nužde. Da je u Beogradu bilo i najmanjeg shvaćanja za pošteno i pravedno unutrašnje uredjenje države, kojim bi se bilo udovoljilo narodu, nikada pok. Draškoviću ne bi bilo nužde da brani „Obznanu“ ali kretinizam državnika doveo je Alijagića do toga da je samokresom kidisao na Draškovićev život.

Kada bi Drašković i Alijagić nstali iz groba, pak se gdje na sani sastali u četiri oka, oba bi bi se pokajala za svoja nedjela. Drašković bi rekao: Dragi moj, čoravi ministri ne vide dalje od svoga prozora! Alijagić bi mu odgovorio: Ministre, uzmi dvostruki par naočala! i ministar Drašković bi poslušao Alijagića, a tako obojica trunu pod zemljom.

Izgubljeni milijuni.

Zamjena je u drugoj zoni dovršena. Bacimo u kratkim potezima pogled na katastrofalni gubitak novooslobođenih privrednih krugova, koji su pretrpili hotimičnim i ničim opravdanim zavlačenjem zamjene, koja se je provela nakon 222 dana iza kako usliedila evakuacija.

Na 141 mil. kruna, koje su ležale bez kamata na poreznom uredu u Šibeniku gubitak na kamata iznosi K 6.855.926.—.

Na 6 mil. lira, privatna duga gubitak na kamata prama današnjem privatnom kursu iznosi K 4.400.928.—.

Na 10 mil. Din. privatna duga, gubitak K 2.096.568.—.

Na 35 mil. kruna privatnog zajma, gubitak K 1.865.466.—.

Na 4 mil. Din. privatnog zajma nakon evakuacije gubitak na kamata sama četiri mjeseca iznosi K 480.000.—.

Suvišni potrošak za razne uroke advokatima iznosi najmanje K 800.000.—.

Razlika na kursu lire od 13. svibnja do svrhe zamjene K 40.800.000.—.

Razlika na životnim namirnicama i industrijalnim predmetima iznosi najmanje K 15.000.000.—.

Ukupno K 73.708.888.—.

Ove brojke govore više nego svi proglašeni korupcione uprave. Za ovu ako ne i za višu svotu bili su naši privredni krugovi oštećeni hotimičnim zavlačenjem izmjene. Tko će nadoknaditi gubitak ovom privrednom i trgovačkom gradu?

Ministar vjera dr. Ivan Krstelj znade sigurno za ovaj gubitak grada Šibenika. Ne bi li on mogao tražiti, da se pozovu na odgovornost svi oni koji su u zlobnoj namjeri na ovaj bezdušni način oklaštirili ovaj grad? Ne bi li on mogao tražiti od ministra financija dra. Kumanudi, da Šibenčanima državna blagajna nadoknadi ovaj ogromni za njih ubitačni gubitak?

Uzmemo li još svote, koje je krivnjom sadašnje slabe financijske uprave narod izgubio u kotarima Korčula, Hvar, Knin, Benkovač, pa onda na Visu, Komizi i Mljetu, to možemo mirne duše ovaj gubitak povisiti na dvostuko i to samo na 150 milijuna kruna. Još bi se imale nadodati ovoj svoti oni ogromni iznosi, koji su se uzampas i bezglavice potrošili za komisije i podkomisiju za izmjenu nežigosanih kruna.

Da sadašnji Hrvatima numetnuti Ustav predvidja kaznu za ministre, koji su narod u novooslobođenim krajevima njihovom čoravom financijskom upravom za ove ogromne svote oštetili, nema dvojbe, da bi se ministarski savjet pobrinuo, da se

oštećenim da
nistri ne plaše
odgovornosti.
i druge zone n
sretni da im je
brzo definitivn
Ako dana
narodnim suza
onda koje čud
glas proti ovak
upravu vlastito

Srbski rep

Počam o
dana u glavno
slavensku ideju
iznimke. Pokoj
kom kolodvoru
pozdravili srbsk
učilištar, bio
zatajio je svoju
je sakupljenu
jugoslavenskom
vremena zabor
pozdrav Kralja
za srbske stran
veni poprimili
prave šale i po
koji se bijahu
Dok su S
pretežnom die
jedino Veliki S
objeručke pop
vrieme razprav
sno doživili? N
goslavija lečeli
Hrvata, dok s
stupio kritičan
pobjediti hrvats
ne sve srbske
Srbi pokopase
Nakon što
dovdanski Usta
i povratio se
hrvatskoj zastav
Hrvata počeo
Hrvata širi idej
nije pojave na
mladi zelembač
sa ponosom v
Jugoslavija, na
više bore za je

oštećenim dade bar kakova odšteta. Ali jer se ministri ne plaše za njihova zločinačka djela nikakve odgovornosti, to oklaštreni privredni krugovi prve i druge zone moraju držati jezik za zube i biti sretni da im je ministar financija i dozvolio tako brzo definitivnu izmjenu kruna nakon 222 dana.

Ako današnja korupciona uprava upravlja sa narodnim suzama u cijeloj državnoj zajednici ovako, onda koje čudo, da narod u svim krajevima podiže glas protiv ovakvoj bezglavoj upravi i da traži samoupravu vlastitom blagu.

Srbski republikanci o „Jugoslaviji“

Počam od Strosmajera pa sve do današnjih dana u glavnom su se Hrvati zagrijavali za jugoslavensku ideju. Između Srba nailazimo na riedke iznimke. Pokojni kralj Petar, kada su ga na bečkom kolodvoru na prolazu iz Švajcarske za Beograd pozdravili srbski, hrvatski, slovenski i bugarski sveučilištar, bio je ganut do suza i u svom zanosu zatajio je svoju srbsku narodnost i na kolodvoru je sakupljenu mladost nazvao prvom njegovom jugoslavenskom vojskom. Medjutim se je tekom vremena zaboravilo u Srbiji i Crnojgori i na taj pozdrav Kralja Petra, da ga se nakon sloma uprava srbske strane, a s razloga što su ga Hrvati i Slovenci poprimili bili, baci u talog i da se s njim prave šale i poruge protiv onih Hrvata i Slovenaca koji se bijahu zagrijali za tu blaženu Jugoslaviju.

Dok su Srbi u emigraciji za vrijeme rata u pretežnom dijelu nadasve u Sjevernoj Americi ostali jedino Veliki Srbi, dotle su Hrvati u Južnoj Americi objeručke poprimili bili jugoslavensko ime. Za vrijeme razprave u Skupštini o nazivu države što smo doživili? Ne treba da nabrajamo. Za ime Jugoslavija lećeli su brzogavi u Beograd sa strane Hrvata, dok su im se Srbi rugali, a kada je nastupio kritičan momenat, kada je izgledalo, da će pobijediti hrvatsko stanovište, onda saslušaj mal da ne sve srbske novine graju protiv Hrvata. Rezultat: Srbi pokopaše ime Jugoslavije!

Nakon što je bio primljen protuhrvatski Vidovdanski Ustav, jedan dio Hrvata se je opametio i povratio se je svom hrvatskom imenu i svojoj hrvatskoj zastavi, dok je drugi dio, neznatni dio Hrvata počeo razbijati glavu, kako da između Hrvata širi ideju jugoslavensku. Može li biti smješnije pojave na ovoj zemaljskoj kruglji. I sad ti mladi zelembači, dok mirne duše slušaju, da Srbi sa ponosom viču: da je ovo Velika Srbija, a ne Jugoslavija, napadaju na Hrvate jer ne će da se više bore za jednu viziju, koju Srbi ne priznaju.

Svim onim zaslijepjenim Hrvatima, koji se pustiše zavesti od agenata beogradske kamarile, koja sa tobožnjom idejom jugoslavenstva širi mržnju između Hrvata najbolja poruka ovo malo rieči, koje su izašle u glasilu srpskih republikanaca, sa drom. Jašom Prodanovićem na čelu u Beogradu.

„Mi smo t. j. Srbi i Hrvati i Slovenci, trubili za vrijeme rata po celom svijetu da smo jedan narod, koji želi i hoće da se oslobodi i odciepi od Austrije i obrazuje jednu slobodnu i nezavisnu svoju državu, i u tome smo uspjeli. Kad smo to postigli pokazalo se da nismo jedan narod, već tri, jer niti Srbi i Hrvati hoće da budu Slovenci, niti Srbi i Slovenci hoće da budu Hrvati, niti Hrvati i Slovenci da budu Srbi, i to ne zato što oni to prosto iz gojunstva neće, već što ne mogu; najmanje pak mogu postati nešto četvrto, n. pr. Jugoslaveni.“

Narodnost nije to što se s čovekom radja već se sviest o narodnosti dobije poslje rodjenja vaspitanjem. Nesumnjivo je da je bitni uslov da svi ljudi koji čine jednu narodnost osjećaju da su jedno. Medju Srbima, Hrvatima i Slovencima toga osjećanja sad nema. Tvrditi razumu da smo jedan narod i ako po osjećanju to nismo, besmislica je.“

Ovako pišu pametni srbski republikanci, ljudi, koji imaju čvrstu volju, da sa hrvatskim republikancima uredi ovu državu na temelju zdrava razuma i sporazuma, dok sve ono što dan danas diple jugoslavenski nadrirodoljubi nije drugo do li na vrbi svirala.

Čist račun — pa Bog!

Jedan šestdesetogodišnji hrvatski borac sa otoka Brača upravio je odulje pismo našem glavnom uredniku, iz kojega iznosimo sljedeće njegove misli:

„Pred mojim očima Vi mi izgledate, u ovoj današnjoj našoj političkoj zbrki u Dalmaciji, u ovoj čudnoj pospanosti, dapače gušenju hrvatske sviesti — jedna utješljiva pojava.“

Kad no je kamarila bečka i babatost magjarska uz njihove slugane izdajice svoga naroda uprla sve sile da uguši narodni pokret prirodnog razvoja slobodnog hrvatskog naroda — pojavi se čitava plebejada hrvatskih boraca, da na ustuk tudjinskoj najezdi duševno prepriodi svoj narod. Taj preporod dao je narodne genije Starčevića i Kvaternika, koji postaviše temeljni kamen slobode hrvatskog naroda. Ovi naši geniji-pivaci u poviesti hrvatskog naroda ostaju na vieke zviezdrom predhodnicom, ostaju velikani, koje će buduće generacije bolje shvatiti i više cijeniti.

Vjerujem, da će Božja providnost Bogu odanom hrvatskom narodu podati genija, koji će u ovo tmašto i zablatasto vrijeme kao novi Mojsija izvesti na čistač hrvatski narod. Žalostna je pojava današnje naše mlade generacije, koja kao urodak svoga degenērisanog vremena, bez ikakva ideala, hoće da vodi hrvatski narod. Ta izvodjena, ispijena generacija, makar se pokrivala tobožnjom naprednom nacionalnom omladinom, u suštini kukavička, jer se stidi majčina mlička, svoga historičkog imena.

Kad je ta omladina osudila nepravednu plemensku hegemoniju? Kad je ona ožigosala krvareću raju u našoj državi, onu kugu korupcije, partizanstva i nečuvenog lopovluka? Kad je svoj glas digla proti izkasapljenju živog tiela hrvatskog naroda sa strane prekomorskog razbojnika?

Ta vajna omladina preko svega toga prelazi, a podpregnula je svoju šiju da podrži i brani korupciju, kakve nigda Balkan nije zapamtio.

Moja, kao i Vaša, sveta je namjera da kod nas Hrvata potaknem svetu vatru rodoljublja, koja danas izgleda kao da je pogašena. Mi Hrvati na bilonsi neprislrane historije nezaostajemo za Srbima, a osobito u civilizaciji — pa zašto da budemo podređeni itkomu?

Istina, događaji su nas zblížili — ali nas nicsu sljuhili u jedno ime. Viekovi su nas odielili u dva imena sa posebnim karakteristikam istoka i zapada, pa ova dva imena ne će se nigda sliti u jedno ime. Zato je moj ideal: podpana jednakopravnost u svemu, inače jalovo nam je ujedinjenje. Ovdje ne pomaže nikakvo nadmećanje niti nadmudrivanje. Čist račun pa Bog!

Imam 63 godine, ali niesam klonuo duhom.

— A. F. C. —

HRVATSKA DRUŠTVA.

„Hrvatski Sokol“ u Zagrebu bio je zalutao u polutanstvo. Bio je zašao u jugovinsku maglu. Za njim se povuklo mnogo sokolskih društava, ali na zdravlje svi su se sada počeli vraćati k staroj stazi. I sad je nadošlo vrijeme, da sva sokolska društva, koja su se iz hrvatskog sokola promienula u jugoslavensko, opet poprime svoje staro ime. Isti slučaj imamo i kod Čitaonica. Sve stare hrvatske Čitaonice, koje su iz neopreznosti bile zabacile njihovo ime, treba da se ponovno budu nazivati hrvatskim imenom.

„Hrvatska žena“. — Do malo će se vremena pristupiti na organizaciju hrvatskih žena. U tu će organizaciju moći stupiti svaka Hrvatica bila ona težačke ili gospodske ruke.

„Hrvatska mladost“. — Organizacija hrvatske mladosti liepo napreduje. Hrvatska mladost treba da istupi javno i otvoreno proti svim dindušmanima hrvatskog naroda, a ponadasve proti plaćenim beogradskim neomagjaronima.

„Hrvatski Radiša“. — Zagreb. Gundulićeva ulica 11. Tko još od Hrvata nije postao članom ovoga kulturnog hrvatskog društva, neka se dopisnicom obrati na gornju adresu. Mi Hrvati u Dalmaciji morali bismo u svim ovecim mjestima osnovati podružnice društvene.

Hrvatska zemljoradnička zadruga. — Primamo od jednog Hrvata vinogradara i donasmo bez opazke: Mi smo zemljoradnici, a u Šibeniku u glavnom vinogradari, kako sada vidimo, najjefti demokratskim perjonicama u Splitu i u Šibeniku. Oni su nas zaveli i bacili u njihov lažni demokratski fog. Kada smo se otrešli njihova tora, dodjoše drugi, pak nas strpaše u neki jugoslavenski tor. Sad hoće, da mi zemljoradnici budemo jezičac na vagi između Srba i Hrvata. Kada su demokrati se uvjerali, da mi zemljoradnici njima ne vjerujemo, onda su oni poslali po selima agitatore jugoslavenske omladine. U mnogim selima težaci nisu znali, da su ti ljudi poslali od demokrata. Mnogi se težak prevario i povjerovao im. Sada treba da se zemljoradnici otrešu i ove mlade gospode. Mi zemljoradnici moramo se organizirati u Dalmaciji kao hrvatski zemljoradnici. To stanovište treba da zauzmu sve „Težačke Sloge“.

Težak M. K.

Hrvatski zemljoradnici. — Kako saznajemo s pouzdane strane u Splitu je potaknuta pomisao, da sadašnja zemljoradnička stranka poprimi ime „Hrvatska zemljoradnička stranka“. Zagovaratelj ove reorganizacije u stranci nalaze mnogo neprilika kod anacionalnih zemljoradnika, ali su odlučni, ne poprimiti stranka željenu promjenu istupiti iz stranke i provesti vlastitu hrvatsku zemljoradničku organizaciju po uzoru „Srbskih zemljoradničkih zadruga“. Tako i treba. Samo napried hrvatski zemljoradnici jer i vama Innoši spremaju budovane i ular, ako se neosovite na vlastite noge i neustanete na obranu vašeg hrvatskog imena.

Uredništvo „Hrvatskog Samobrana“.

Na Vaš cj. dopis od 20. ožujka o. g., kojim nam šaljete prospekt za Vaš list, veoma njime obradovani, odgovaramo Vam, da ćemo svakako poraditi oko financijske i moralne pomoći listu, koji u našoj Dalmaciji budi svetu i brani čistu hrvatsku misao.

S toga smo slobodni zamoliti Vas, da nam pošaljete svaki broj Vašega (a uz to i našega) lista, u koju svrhu Vam šaljemo novčanom doznačnicom predplatu od 48 dinara za cijelu godinu 1922.

Naša je adresa Hrvatski akademski klub „Kvaternik“ Zagreb, Svratište „Slovenac“ Frankopanska 7.

Uz bratski hrvatski pozdrav

Hrvatski akad klub „Kvaternik“.

Zagreb, dne 24. ožujka 1922.

Opaska uredništva. — Svi oni mladi Hrvati, koji u svom mjestu nicsu još proveli organizaciju hrvatske mladosti, neka se za potrebne upute obrate na gornji klub.

ODGOVORI UREDNIŠTVA.

Predplatnicima na znanje. — Mnogi nam se predplatnici tuže, da nicsu primili zadnji broj, dok smo mi redovito poslali broj svim predplatnicima. Belaj zna poštansku upravu radi kojih razloga dozvoljava, da na pošti nestaje naše smotre. Iz Sarajeva i Zagreba primamo smotru natrag sa opaskom: „Ne prima“ ili „Ne poznat“, a kad tamo dotični adresat se čudi, da mu smotru nešaljemo. Svim predplatnicima nek vriedi ova napomena. Tko najkasnije do 12 ili 27 u svakom mjesecu neprimi smotru, nek pošlje upravi smotre „Novinsku reklamaciju“, koja ima ovako da glasi:

NOVINSKA REKLAMACIJA.		Prosto od poštarine.
Upravi smotre: „Hrvatski Samobran“		
Šibenik, Glavna ulica 108.		
Reklamiram br., koji do danas niesam primio.		
. 1922.		
(Ime, prezime i tačna adresa).		

Vlastnik: Františka Jerinić i drugovi.
Izdavatelj i odgovorni urednik: Miho Jerinić.
Tisak: Pučka Tiskara :-: Šibenik.

<p>Jakov Zaninović - Šibenik</p> <p>Trgovina manufakture na veliko i na malo.</p>	<p>Preporuča se kao domaća tvrtka Staklana VJ. FRANZ, Zagreb Jelačićev trg 7. — Telef. 22-42.</p> <p>Bogato skladište staklene i porculanske robe. — Staklenih ploča i ogle-dala svake vrsti i veličine.</p> <p>Opletenih bocuna (demyoku) od 3 do 50 lit.</p> <p>Veliki izbor svjetiljaka za petrolej i elektriku. Najfinija Kristalna luksus roba</p> <p>Prodaja na malo i na veliko.</p>	<p>Knjižica Zdravka Spasojevića, Beograd</p> <p>Preporučuje slijedeće knjige:</p> <p>F. M. Dostojevski: Večni Muž D. 10 " " uvezano " " " 15 F. M. Dostojevski: Netočka nevezano " 12 " " uvezano " " " 15 Zločin i kazna " 20 A. K. Gončarov: Ponor (Ve-rina Ljubav) " 12 " " povezano " 15 G. Le Bon: Psihološki zakoni razvika naroda " 5 F. Kape: Marieta, roman " 3 Lav Tolstoj: Djavo, pripovetka " 3 Žan Hišpin: Čudne smrti " 2 M. Gorki: Stara Izergika " 2 " " Straža " 2 A. de Vinji: Crveni pečat " 2 G. de Mopasan: Navodi " 8 Dr. I Prijatelj: Slovenačka književnost " 6 B. Joksimović: Muzički bukvar " 3 L. Zrnić: Svetski rat " 2 " " Narodna vera i dr-žava " 3 Drag. I. Ilić: Sekund Večnosti, istočnjački roman " 7 A. T. Pisemski: Hiljadu duša, roman " 32 A. Bordo: Vunena choljina, r. " 12 A. P. Čehov: Kaštanka, prip. " 3 M. M. Vukićević: Istorija S. H. S., I. II. " 15 Opširan katalog na zahtjev šal-jemo besplatno. Poručbine šaljemo uz pouzede.</p>
<p>Blaž Bolanča — Šibenik</p> <p>Trgovina manufakturne robe. Odiijela za gospodu.</p>	<p>Pozor Trgovci</p> <p>Naručite si za uzorak: I. kolekciju 600 komada najfinijih umjetničkih lju-bavnih i pikantnih karata svakih 10. druge vrste: za din. 185.— II. 1. Kolekcija 100 komada finih bro-ševa, naušna, mindjuša - prstenja - prikopčnica, narukvica-ogrlica. Lanaca za satove kutija za duhan itd. za 200 din. Salje pouzede: Za-stupstvo Českijh trgovačkih kuća.</p> <p>S. Golik Zp. Delnice Hrvatska</p>	
<p>ZLATARIJA A. PETRIĆ — ŠIBENIK Ulica sv. Ivana.</p> <p>Vlastita radionica u narodnom vezu iz filigrane.</p> <p>UMJERENE CIJENE.</p>	<p>Mate Prgin — Šibenik</p> <p>Veliki pribor šešira i sagova domaćih tvornica.</p> <p>Trgovina mješovite robe.</p>	
<p>Drogarija VINKO VUČIĆ - ŠIBENIK</p> <p>Skladište kemijskih proizvoda, laka, boja, gumenih predmeta i o.</p> <p>Optika. Naočala — Cvikera. Izvršuje svaku izradbu po okul. liječničkom propisu. Primaju se popravci.</p>	<p>Ivan P. Erceg - Šibenik</p> <p>Skladište kuhinjskog posudja, stakla i porculane.</p> <p>Cijene umjerene.</p>	<p>Vinko Šupuk - Šibenik</p> <p>Ulica sv. Ivana.</p> <p>Prodaja električnog materijala za visoku i nisku napetost</p> <p>Umjerene cijene.</p>
<p>Prsto od postarac. Glavna ulica 108. Kupujem primio. Glavna adresa.</p> <p>Ivan Čičin Šain - Šibenik</p> <p>Trgovina rukotvorne robe. — Zastupnik „Prve Dalmatinske Tvornice prediva i tkiva u Šibeniku“ prodaje na detalj prave vunene štofove uz tvorničku cijenu. Skladište: Glavna ulica.</p>	<p>Ivan Čičin Šain - Šibenik</p> <p>Trgovina rukotvorne robe. — Zastupnik „Prve Dalmatinske Tvornice prediva i tkiva u Šibeniku“ prodaje na detalj prave vunene štofove uz tvorničku cijenu. Skladište: Glavna ulica.</p>	<p>I. STJEPUŠIN - SISAK</p> <p>Preporuča najbolje tambure, žice, partiture i ostale potrebštine za sva glazbala.</p>

<p>Trgovina Pomodne Robe ANTE FRUA — ŠIBENIK Glavna ulica</p> <p>Uvijek dobro opskrbljen: Košuljama, ovrtačima, rukavicama, rubcima; pak štapima, kišobranima, klobucima i šeširima</p> <p>s svih svjetskih tvornica.</p> <p>Bogati pribor za krojače i švelje. Cijeli izbor za bijelo vezivo. Svile i svilene vrpce.</p> <p>Vojnički predmeti.</p> <p>Skladište Singerovih origin. šivaćih strojeva.</p>	<p>Papirnica i Knjižara J.A GRIMANI — ŠIBENIK</p> <p>Papir, knjige, školski i uredovni pisaci i risači predmeti. Trgovačke knjige. Uljene i acquarel boje, crnila i tuša u svim bojama, svjetske tvornice Güntler Wagner. Muzikalije. like. Okviri. Vrpce i Pribor za pisaci stroj i cyklostyl. Cijene umjerene.</p>	<p>KAFANA „ISTRA“ - ŠIBENIK</p> <p>Varietè — dnevno od 9—12 sati. Ulaz bezplatan. Kuva se izvrsna turska kava. Svakojakih likera. Vlastnik: Antun Dominis i drug</p>
<p>Lječilište Rogatačka Slatina Postaja Grobelno južna željeznica</p> <p>Lječilište ima tri vrela. Tempel vrelo — Styia vrelo i Donati vrelo.</p> <p>Zdravstvene vode ovih vrela pospješuju probavu, liječe kronične katare želuca i crijeva; piju se protiv bolesti jetre, bubrega, debjelini, hemoroidama, žučnom kamenu i šećernoj bolesti. Sezona traje od 1 svibnja do 15 listopada.</p>	<p>Originalni grčki kamen za Mlinove i mlinsku industriju: Najbolji i najprikladniji. Rasprodaje Nikola Dragišić - Skradin Gjuro Vojvodić - Knin. Glavno skladište BRAČA MAKALE - ŠIBENIK</p>	<p>Moderno POKUĆSTVO i Tapesarije domaćeg proizvoda. Najsolidnije izradbe. Uz najpovoljnije cijene prodaje Trgovina Pokućtva sa stolarskom-tapetarskom radionom Rikard Delfin - Šibenik (prije And. Delfin) Obala (vlastite prostorije).</p>
<p>Najveća Dalmatinska tvornica konopa Nikola Tomić i Drugovi — Split —</p> <p>Izradjuje sve vrsti konopa (ručna radnja bez strojeva) Cijene umjerene. Trgovcima 10% popusta.</p>	<p>— GRAND HOTEL KRKA — ŠIBENIK</p> <p>Kafana prvog reda. Svako večer gospojinski koncert. Tačna poslužba. - - Izvrsna kuhinja. Cijene umjerene.</p>	<p>JOSIP DREZGA - ŠIBENIK Brzojavi: DREZGA ŠIBENIK. Telefon inter. 38.</p> <p>VELIKA PRODAJA u žitaricama i kolonijalima. Prodaja: Sećera, Kave, Pirinča. Sapura, Gradjevnog materijala, Nafte, Benzina, Mašinskog ulja. Sve uz cijene konkurencije. AUTOGARAGE. Narudžbe se obavljaju sa vlastitim prevoznim sredstvima: motornim ladjama po moru, teretnim automobilima po suhu. Export vina, ulja i rakije na veliko. Glavno zastupstvo za Dalmaciju tvornice likera Ivana Jelića u Šibeniku.</p>
<p>TVORNICI LEDA - ŠIBENIK TVRTKA PAŠKO RORA SKLADIŠTE PIVE. VALJIVO SUKNA.</p>	<p>SREĆKO BOGIĆ — ŠIBENIK Glavna ulica 44.</p> <p>Zastupstvo i ekskluzivna prodaja cipela „Zagrebačke tvornice cipela d. d.“ za Šibenik i sjev. Dalmaciju. — En gros et en detail. —</p>	

HR

Smotra izlazi na dva dolara godišnje. Tekući račun.

EE. 3.

Veli

Sve što se tanja u našoj multiniji postaje nevidimo niti dalo i moglo dakle unutar riješenju protiv kojoj kralj „Ve vjerenje, a hrv kušali sve što hrvatske samou čujućim faktori dašnje predlogom narodu, svoju hrvatsku ostajalo druge njegove zahtjeve Memorandum stranom svijetu, na pojmljivo s o kojem prije morandum se Hrvati unutar hovo političko, na republikans seca ovaj zahij lazi odaziva ko strane diplomata Jedna hrv srbsku Monarhi gram srbske r

SS 1/22 - 2. IV.
Pr. 1/22 - 2. IV.

GRADSKA BIBLIOTEKA
JURAJ STAMATIĆ
Poštarina plaćena u gotovu.
NAUČNI ODSJEK

HRVATSKI SAMOBRAN

Neodvisna smotra za javnu kritiku, ravnopravnost i sporazum.
Glavni urednik: MIHO JERINIĆ.

Smotra izlazi na 5. i 20. svakog mjeseca. — Predplata za tuzemstvo godišnja Din 48.—; polugodišnja Din 26.—; za Ameriku dva dolara godišnje. — Pojedini broj Din 2.— Oglasi po cijeniku. — Rukopisi se ne vraćaju; pisma nefrankirana neprimaju, nepodpisana u koš.
Tekući račun „Slavenska Banka“ - Šibenik. — Uplativo i utuživo u Šibeniku. — Pošt. ček. račun br. 38004. Zagreb.
Uredništvo i uprava smotre: ŠIBENIK, glavna ulica 108. II. kat.
U postlima smotre glavni urednik stoji strankama na raspoloženje jedino od 12-1 i od 6-7.

BR. 3.

ŠIBENIK 5. TRAVNJA 1922.

GOD. I.

Velika Srbija i Hrvatska Republika.

Sve što se dalje zavlaci rješjenje hrvatskog pitanja u našoj narodnoj državnoj zajednici, sve to mutniji postaje naš horizontat i mi u nastalom sporu nevidimo niti jedne konture, da bi se to pitanje dalo i moglo riješiti izmedju Beograda i Zagreba, dakle unutar granica vlastite države, jer se tomu rješjenju protiv današnja korupciona vladu, u kojoj kralj „Velike Srbije“ ima neograničeno povjerenje, a hrvatski narod nikakvo. Hrvati su pokušali sve što su mogli, da se pitanje uredjenja hrvatske samouprave uredi u sporazumu sa odlučujućim faktorima u Beogradu. Ovi su sve dosadašnje predloge Hrvata ad limine odbili i hrvatskom narodu, koji je u banskoj Hrvatskoj razvio svoju hrvatsku republikansku seljačku zastavu, nije ostajalo druge nego da pred forum Europe iznese njegove zahtjeve.

Memorandum Hrvatskog Bloka naišao je u stranom svijetu, a ponadasve kod Hrvata u Americi na pojmljivo shvaćanje i potaknuo je jedno pitanje, o kojem prije tri mjeseca nije nitko ni sanjao. Memorandum se tumači u stranom svijetu tako, da Hrvati unutar nove državne zajednice, traže njihovo političko, gospodarstveno i kulturno uredjenje na republikanskoj bazi. I dok je pred malo mjeseca ovaj zahtjev izgledao smještan, danas on nalazi odaziva kod 90% Hrvata i shvaćanja kod strane diplomacije.

Jedna hrvatska republika može da postoji uz srbsku Monarhiju, kada Srbi ne bi poprimili program srbske republikanske stranke i to na bazi

predloženoj od vodje srbskih republikanaca Ljube Jovanovića.

Taj srbski republikanac misli ovako:

„Pri državnom uredjenju pošlo se od centralizma što se on pogrešno shvatao kao simbol državnog jedinstvo. Ali sve to neće ni Hrvati ni Slovenci. Hoćemo li mi sad i dalje ostati pri centralizmu uprkos Hrvatima i Slovencima? Hoćemo li ovako radeći dobiti što u snazi državnoj i u njenu konsolidovanju? — Ko bi još mogao to tvrditi?!“

Medjutim centralizam je bitni uslov za državno jedinstvo. Jedinstvo državno ogleda se i nama je potrebno u odnosu prema drugim državama, a to je lako imati. Ako budemo imali jednu spoljnu politiku; ako budemo imali jednu ekonomsku politiku prema inostranstvu (jedne trgovinske ugovore i carinu), i prema tome jedinstvo u glavnim saobraćajnim sredstvima; ako budemo imali jednu vojsku da se branimo od mogućih napada susjeda, i dodajte tome još nekoliko stvari, koje moraju biti zajedničke, kao novčani sistem, emisiona banka, neki ekonomski zakoni i dr., eto vam prema inostranstvu jednostavne države, eto državnog jedinstva. Sve ostalo ostavimo da po svome sopstvenom nahodjenju nredjuju svaki za sebe i Srbi i Hrvati i Slovenci. To ništa ne će smetati državnom jedinstvu.

Mi smo uvjereni da bi ovako državno uredjenje prihvatili ako ne svi, a ono sigurno velika većina i Srba i Hrvata i Slovenaca, a dokle god mi naše državno uredjenje sporazumno ne napra-

vimo, dotle neće biti konsolidovani naši unutrašnji odnosi, i dotle naša država u odnosima prema inostranstvu ne će imati onaj značaj, koji joj po njenoj snazi pripada. Na naše kratkovidne držav-
nike pada silna odgovornost što na tome ne rade; oni su u svojoj plitkoumnosti i nesviesni kakav zločin vrše nad narodom ovakim dosadašnjim svojim radom“.

Mi držimo, da hrvatski republikanci njesu ništa više ni tražili od Beograda, jer koliko nam je poznato Hrvatski Blok se zalaže možda više za jedinstvo ove naše državne zajednice i sloge sa srbskim narodom, nego li kojekakvi probikuće, koje danas uzdržava sa pučkim suzama beogradska kamarila.

Hrvatski Blok, a to je danas hrvatski narod, ne traži od srbskog naroda ni jednu vlas da mu otme. On je podigao svoj glas obrane imetka i blaga hrvatskog naroda proti beogradskim uzurpatorima i, stojeći na obrani zajedničkih državnih granica na Jadranu, u Sloveniji, u Vojvodini i u Mačedoniji, traži i zahtjeva da se odstrani protuhrvatski Vidovdanski Ustav, a da se zamjeni drugim uredjenjem državne uprave na temelju samoodredjenja hrvatskog naroda, nu uvijek u granicama naše narodne državne zajednice, dakle našeg državnog jedinstva. Tko drugčije tumači borbu hrvatskog naroda, zastupana po Hrvatskom Bloku, on pljuca istini u lice, on izvrše pravu smisao hrvatskih postulata; on nije prijatelj ni hrvatskog naroda ni državnog jedinstva.

Uzalud je trošiti rieči o narodnom jedinstvu; uzalud je boriti se za jugoslavensku misao, kad vidimo, da onaj drugi koeficient, a to su Srbi, njesu nikada do danas pristali niti će pristati uz tu blaženu Jugoslaviju. Mi smo Hrvatii bili oni koji smo za ljubav narodnog jedinstva zatajili bili i svoje ime. Mi smo to jedinstvo shvaćali idealno. Mi smo naše novine „Hrvatska Sviest“, „Hrvatski Jadran“, „Hrvatski Dnevnik“ itd. pretvorili u jugoslavenske novine. Mi smo naše „Hrvatske Čitaonice“ pretvorili u jugoslavenske. Mi smo bez ikakvog naloga sa strane Kraljevskog Dvora naše hrvatske zastave pretvorili u jugoslavenske. Napokon mi smo Hrvati izmedju samih nas povelii borbu za i proti jugoslavenskom imenu. A Srbi? Oni nas prozvaše „Jugovinašima!“ U cijeloj našoj državi pa ni u dalekoj Americi nema ni jedne srbske novine, nema ni jednog srbskog društva, nema ni jednog pravog Srbina, koji bi za ljubav narodnog jedinstva žrtvo-
vao svoje srbsko ime i poprimio jugoslavensko. Srbi su pametniji od nas, oni se njesu nikada počupali izmedju sebe radi Jugoslavije, oni njesu za ljubav narodnog jedinstva bacili u kut njihovu srbsku zastavu ni srbsko ime.

Ovdje ne vriedi ona pametniji popušta. Ovdje vriedi ona druga: odlučniji pobjedjuje.

U borbi za našu narodnu hrvatsku autonomiju, koju ne će hrvatski narod da utemelji na monarhističkoj nego na republikanskoj osnovi, Hrvati se imaju ugledati uprav u Srbe.

Drugo je pitanje kolika će biti ta hrvatska seljačka republika i dokle će se prostirati njezine granice. Ostvarenje hrvatske seljačke republike vodi za sobom i ostvarenje slovenske republike, pa je više nego jasno, da djelokrug ovih dviju republika imat će da se u sporazumu sa monarhističnom Velikom Srbijom odredi.

Glavno što se mora istaknuti jest to da današnja politika Hrvatskog Bloka nije protudržavna, da je ideja o ostvarenju hrvatske seljačke republike u granicama državnog jedinstva ostvariva, pa ne možemo inače nego tu jedinu i zdravu politiku hrvatskog naroda pozdraviti iz dna naše duše:

Neka živi Njegovo Veličanstvo Hrvatski Narod!

Kako dr. Kumanudi štedi!

Ministarstvo financija
Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca
Kabinet Ministra financija.
Br. službeno.
Beograd, 13. II. 1922.

Uredništvu „Jadranskog Samobrana“
Sibenik.

Biblioteka Ministarstva financija moli cenjeno Uredništvo da obustavi pošiljku svoga lista Ministarstvu financija, pošto je kredit za nabavku knjiga i listova smanjen za tekuću godinu, te ne dostiže za predplatu.

Po naredjenju šefa Kabineta
Bibliotekar

Branimir - prezime nečitljivo - m. p.

Držeći se novinarskog običaja, poslali smo prvi broj našeg lista i Ministarstvu financija na ogled sa javnim pozivom, koji je bio upravljen i ostalim kojima poslamo prvi broj, na predplatu. Na naš poziv dobili smo gornji odgovor. Mi iz sveg srca begenanio šefu kabineta, da štedi, ali proti čemu moramo prosvjedovati javno to je, da od ministarstva nije pošteno, da nas naredbenim putem sili, da mu moramo badava davati uz obadva otiska za cenzuru još suviše četrnaest komada, kako da novinari krađu papir, tisak i pi-sanje, da ga podastiru ministarstvima i ministrima na poklon.

Medjutim, dok ministarstvo financija nema pišljivih 48 Din. da potroši, odkle je uzeta ona

silesija hiljada Dinara, koju je Demetrović izručio zagrebačkim Odrhrvatima? Iz kojega su se fonda pokrili putnički troškovi onim probikućama, koji su u Dubrovniku i u Sarajevu sudjelovali u razbojničkim demonstracijama protiv hrvatskom narodu?

One svote ne će se naći u izdatcima ministarstva financija, ali da za njih znade dr. Kumanudi, o tomu nema dvojbe.

Uzalud sva štednja dre. Kumanudi na glicu, kad vrag nosi milijune na bačve!

„Društvo za ubijanje Hrvata“.

Audijencija hrvatskih renegata iz Splita kod kralja Velike Srbije nema ništa zajedničkoga sa tajnim utemeljenjem ovoga protuhrvatskoga društva. Dap će mi smo uvjereni, kada kralj Velike Srbije saznađe za obstanak ovog bogumrskog društva, da će On noblastiti ministra rata, da sa topovima u šaci zapriječi svako ubijanje Hrvata, koji se sada nalaze pod imperijom Velike Srbije.

Što je upadno, premda je ovo nečovječansko društvo utemeljeno prije one glasovite audiencije, da su neke izmečarske novine nakon poznate audiencije talijanskog renegata i družine o ubijanju Hrvata i to baš Hrvata republikanaca, pravaša i zajedničara, koji danas jedini čvrstom i odlučnom voljom brane i štite čeli hrvatski narod od posvemašnje ekonomske propasti, koju mu beogradski vlastodršci, ministri Velike Srbije, sistematično provadjaju.

U jednoj od svojih tajnih sjednica ovo je društvo zaključilo poubijati sve one Hrvate, koji su se od i prije 1. 12. 1918 istaknuli u borbi za slobodu a protiv svakom jarmu hrvatskoga naroda.

Imena tih Hrvata, koji su do sada zabilježeni na listini ovog nadri patriotskog društva su ova: Stjepica Radić, dr. Mate Drinković, dr. Košutić, i dr. Gjurio Šurmin, Cherubin Šegvić, Dr. Milivoj Dežman, dr. Lorković, fra Didak Buntić, Marko Došen, dr. Šutelj prof. Janković, Stjepan Stiepo Bjelovučić, dr. Sokol, Mate Klarić, dr. Petar Gjurlić, Džafer dr. Kulenović, tra Mijo Kotoraš, Josip Predavec, dr. Prebeg, Antun Krispi, Marko Stojić i Miho Jerinić.

Način kako će ovi Hrvati biti ubijeni prepušta se izvršujućim članovima ovog kod političkih vlasti Velike Srbije ne najavljenog društva, tako da je fra Didak-Buntić bio zaplotnjački utamanjen. Ova dika i uzor hrvatskog naroda pao je prvom nevinom žrtvom odroda hrvatskog naroda u Herceg-Bosni. Fra Didak-Buntić nije umro naravnom smrću. On je bio potajno otrovan. Nestalo ga je, a da se i ne zna trag njegovom ubojici, koji nije imao srčanosti da ubije ovog branitelja hrvatskog naroda prsa i prsa.

Ne zaprieči li kralj Velike Srbije daljnje djelovanje ovog bogumrskog društva, hrvatska će po-

viest u njezinim analima morati bilježiti i na dalje pad nevinih žrtava na pravdi Božjoj.

Nas za danas zanima žalostna pojava u našem gradu, da se je i ovdje našlo bivših Hrvata, koji sigurno znadu za pravilnik društva za ubijanje Hrvata rodoljuba, kada onako cinički u njihovom zloduhu pišu, da treba poubijati nekoliko vodja hrvatskog naroda da se spasi tobožno narodno jedinstvo, o kojem Srbi ciele sjeverne i južne Dalmacije ne će ni da čuju, već počamši od šefa šibenske željeznice Milića pak do kninskog komesara Monti javno i otvoreno ispovijedaju, da „ovo nije Jugoslavija“ već Velika Srbija.

Mi niti želimo, niti tražimo da se ikoga u našoj domovini ubija pa ni i one, koji vrebaju na naše glave, ali će nam dozvoliti dr. Vinko Smolčić, da mu poručimo, da on kao predsjednik narodnog vieća ima da zahvali nama Hrvatima, da ga uzrujani i ogorčeni narod onaj dan, kad je pustio Talijane u našu luku nije kamenjem sravnuo sa zemljom. Mi smo Hrvati spasili onaj dan dra. Smolčića, u čigovom se listu danas zagovara ubijanje Hrvata. Ovo treba da zapamti dr. Smolčić i da u velikim slovima zabilježi u svome notesu na prvom mjestu. On je šibenskim Hrvatima, koji danas vojuju na strani Hrvatskih republikanaca, zajedničara i pravaša dužan zahvala, da je danas živ . . .

Drugi junak i delija, koji se krije iza redaka glasila, koje pozivlje Odrhrvate da ubijaju Hrvate je odgovorni urednik dr. Čedomil Medini. Mi se jedino čudimo psihu i mišljenju našeg inače dobrog Čedomila, ali i njemu možemo prišapnuti, nek se ne upuštava u takove zločinačke misli, nego nek se radje pozabavi tajnom o ubijstvu njegova brata u Trogiru, odličnog Hrvata i uspije li mu u ovom umorstvu iznaći krivca, ne će nikada više dozvoliti, da se u listu kojemu je on odgovorni urednik, tiska onaka smrdeća i gadna uvrieda celom hrvatskom narodu.

Svi u listi Odrhrvata navedeni mirne duše čekaju ubojito zrno ili otrovnu kapljicu, a ponada sve naš mjestni borac Marko Stojić, koji je eto po drugi put osudjen od tobožnjih spasitelja države na smrt. Prvi su ga put bili osudili oni „junaci“

revolucije proti Austrije a sad mu njihove prirepine izdaše istu osudu, dok više vriedi smrad iza nokata Marka Stojčića nego li sve imanje, poštenje i patriotizam svih Odrihrvata od Šibenika do Beograda. Što da zaključimo? Hrvatski pobornici, gdje god se oni nalazili ne plaše se prietnja ni kazne smrti odroda i Odrihrvata!

Hrvati katolici, muslimani, i oni pravoslavne vjere, ne će ustrajati nikakvo protudruštvo, ali dodje li do unorstva i jednog hrvatskog rodoljuba, ne će ni hrvatski narod stati prekrštenih ruka i mirne duše gledati kako se ubijaju njegovi vodje.

Mi se nadamo, da će kralj Velike Srbije kad se spusti u koljevku hrvatsku, u našu divnu Dalmaciju, javno osuditi rad svih Odrihrvata i da ne će dozvoliti, da se u hrvatskim zemljama ubijaju iz zasjede ponajbolji hrvatski rodoljubi.

Krvniče, neka se vrši osveta!

Grozota hvata svakog čovjeka, kada promisli na djelo Alije Alijagića, ali još ga veća obuhvaća grozota, kada sluša i štije sve ono što se je pisalo ob ovom idealnom komunisti, čigova se smrt na vješalima klasificira osvetom a ne pravdom. Za Aliju Alijagića pričaju očevideci, da je umro mirno, dostojanstveno, ne pokazujući baš ni trunka uzrujavanja ili straha, da je umro junački. Poznavatelji njegove duše vele da je bio fina i inteligentna duša, da je imao plemenito i dobro srce, protkano idejom čovječnosti. O Alijagiću kažu da je umro na vješalima, jer je to zahtjevala nečija nečista savjest, koju sveudilj progoni zao duh. Čigova bi to imala biti nečista savjest? Koga to progoni zli duh? Za tu nečistu savjest, tvrdi se, da se Alijagićevom smrću nije umirila, nego da je ona postala još prljavijom. Još ju je više uznemirio Alijagić njegovom stojičkom hladnoćom pod vješalima.

„Obznana“ je pozobala dva života, a oba svršise svoj viek bez nužde. Da je u Beogradu bilo i najmanjeg shvaćanja za pošteno i pravedno unutrašnje uređenje države, kojim bi se bilo udovoljilo narod, nikada pok. Draškoviću ne bi bilo nužde da brani „Obznanu“ ali kretinizam državnika doveo je Alijagića do toga da je samokresom kidisao na Draškovićev život.

Kada bi Drašković i Alijagić nstali iz groba, pak se gdje na sami sastali u četiri oka, oba bi bi se pokajala za svoja nedjela. Drašković bi rekao: Dragi moj, čoravi ministri ne vide dalje od svoga prozora! Alijagić bi mu odgovorio: Ministre, uzmi dvostruki par naočala! i ministar Drašković bi poslušao Alijagića, a tako obojica trunu pod zemljom.

Izgubljeni milijuni.

Zamjena je u drugoj zoni dovršena. Bacimo u kratkim potezima pogled na katastrofalni gubitak novooslobođenih privrednih krugova, koji su pretrpili hotimičnim i ničim opravdanim zavlačenjem zamjene, koja se je provela nakon 222 dana iza kako usliedila evakuacija.

Na 141 mil. kruna, koje su ležale bez kamata na poreznom uredu u Šibeniku gubitak na kamata iznosi K 6.855.926.—.

Na 6 mil. lira, privatna duga gubitak na kamata prama današnjem privatnom kursu iznosi K 4.400.928.—.

Na 10 mil. Din. privatna duga, gubitak K 2.096.568.—.

Na 35 mil. kruna privatnog zajma, gubitak K 1.865.466.—.

Na 4 mil. Din. privatnog zajma nakon evakuacije gubitak na kamata sama četiri mjeseca iznosi K 480.000.—.

Suvišni potrošak za razne uroke advokatima iznosi najmanje K 800.000.—.

Razlika na kursu lire od 13. svibnja do svrhe zamjene K 40.800.000.—.

Razlika na životnim namirnicama i industrijalnim predmetima iznosi najmanje K 15.000.000.—.

Ukupno K 73.708.888.—.

Ove brojke govore više nego svi proglašeni korupcione uprave. Za ovu ako ne i za višu svotu bili su naši privredni krugovi oštećeni hotimičnim zavlačenjem izmjene. Tko će nadoknaditi gubitak ovom privrednom i trgovačkom gradu?

Ministar vjera dr. Ivan Krstelj znade sigurno za ovaj gubitak grada Šibenika. Ne bi li on mogao tražiti, da se pozovu na odgovornost svi oni koji su u zlobnoj namjeri na ovaj bezdušni način oklastriili ovaj grad? Ne bi li on mogao tražiti od ministra financija dra. Kumanudi, da Šibenčanima državna blagajna nadoknadi ovaj ogromni za njih ubitačni gubitak?

Uzmemo li još svote, koje je krivnjom sadašnje slabe financijske uprave narod izgubio u kotarima Korčula, Hvar, Knin, Benkovac, pa onda na Visu, Komiži i Mletu, to možemo mirne duše ovaj gubitak povisiti na dvostruko i to samo na 150 milijuna kruna. Još bi se imale nadodati ovoj svoti oni ogromni iznosi, koji su se uzampas i bezglavice potrošili za komisije i podkomisiju za izmjenu nežigosanih kruna.

Da sadašnji Hrvatima numetnuti Ustav predvidja kaznu za ministre, koji su narod u novooslobođenim krajevima njihovom čoravom financijskom upravom za ove ogromne svote oštetili, nema dvojbe, da bi se ministarski savjet pobrinuo, da se

HR

Smotra izlazi na dva dolara godiš

Tekući račun „S

U

BR. 3.

Veli

Sve što se tanja u našoj n mutniji postaje nevidimo niti je dalo i moglo rie dakle unutar gr riešenju protiv kojoj kralj „Vel vjerenje, a hrva kušali sve što su hrvatske samou čujućim faktorin dašnje predloge skom narodu, i svoju hrvatsku ostajalo druge n njegove zahtjeve

Memorand stranom svijetu, na pojmljivo sh o kojem prije t morandum se t Hrvati unutar n hovo političko, na republikansk seca ovaj zahtje lazi odaziva kod strane diplomaci

Jedna hrva srbsku Monarhij gram srbske rep

Poštarina plaćena u gotovu.

HRVATSKI SAMOBRAN

Neodvisna smotra za javnu kritiku, ravnopravnost i sporazum.
Glavni urednik: MIHO JERINIĆ.

Smotra izlazi na 5. i 20. svakog mjeseca. — Predplata za tuzemstvo godišnja Din 48.—; polugodišnja Din 26.—; za Ameriku dva dolara godišnje. — Pojedini broj Din 2.— Oglasi po cijeniku. — Rukopisi se ne vraćaju; pisma nefrankirana neprimaju, nepodpisana u koš. — Tekući račun „Slavska Banka“ - Šibenik. — Uplativo i utuživo u Šibeniku. — Pošt. ček. račun br. 38-004. Zagreb. — Uredništvo i uprava smotre: ŠIBENIK, glavna ulica 108. II. kat. — U poslima smotre glavni urednik stoji strankama na raspoloženje jedino od 12-1 i od 6-7.

BR. 3.

ŠIBENIK 5. TRAVNJA 1922

GOD. I.

Velika Srbija i Hrvatska Republika.

Sve što se dalje zavlači rješenje hrvatskog pitanja u našoj narodnoj državnoj zajednici, sve to mutniji postaje naš horizont i mi u nastalom sporu nevidimo niti jedne konture, da bi se to pitanje dalo i moglo riješiti između Beograda i Zagreba, dakle unutar granica vlastite države, jer se tomu rješenju protivi današnja korupciona vlada, u kojoj kralj „Velike Srbije“ ima neograničeno povjerenje, a hrvatski narod nikakvo. Hrvati su pokušali sve što su mogli, da se pitanje uređenja hrvatske samouprave uredi u sporazumu sa odlučujućim faktorima u Beogradu. Ovi su sve dosadašnje predloge Hrvata ad limine odbili i hrvatskom narodu, koji je u banskoj Hrvatskoj razvio svoju hrvatsku republikansku seljačku zastavu, nije ostajalo druge nego da pred forum Europe iznese njegove zahtjeve.

Memorandum Hrvatskog Bloka naišao je u stranom svijetu, a ponadasve kod Hrvata u Americi na pojmljivo shvaćanje i potaknuo je jedno pitanje, o kojem prije tri mjeseca nije nitko ni sanjao. Memorandum se tumači u stranom svijetu tako, da Hrvati unutar nove državne zajednice, traže njihovo političko, gospodarstveno i kulturno uređenje na republikanskoj bazi. I dok je pred malo mjeseca ovaj zahtjev izgledao smještan, danas on nalazi odaziva kod 90% Hrvata i shvaćanja kod strane diplomacije.

Jedna hrvatska republika može da postoji uz srbsku Monarhiju, kada Srbi ne bi poprimili program srbske republikanske stranke i to na bazi

predloženoj od vodje srbskih republikanaca Ljube Jovanovića.

Taj srbski republikanac misli ovako:

„Pri državnom uređenju pošlo se od centralizma što se on pogrešno shvatao kao simbol državnog jedinstva. Ali sve to neće ni Hrvati ni Slovenci. Hoćemo li mi sad i dalje ostati pri centralizmu uprkos Hrvatima i Slovencima? Hoćemo li ovako radeći dobiti što u snazi državnoj i u njenu konsolidovanju? — Ko bi još mogao to tvrditi?!“

Medjutim centralizam je bitni uslov za državno jedinstvo. Jedinstvo državno ogleda se i nama je potrebno u odnosu prema drugim državama, a to je lako imati. Ako budemo imali jednu spoljnu politiku; ako budemo imali jednu ekonomsku politiku prema inostranstvu (jedne trgovinske ugovore i carinu), i prema tome jedinstvo u glavnim saobraćajnim sredstvima; ako budemo imali jednu vojsku da se branimo od mogućih napada susjeda, i dodajte tome još nekoliko stvari, koje moraju biti zajedničke, kao novčani sistem, emisiona banka, neki ekonomski zakoni i dr., eto vam prema inostranstvu jednostavne države, eto državnog jedinstva. Sve ostalo ostavimo da po svome sopstvenom nahodjenju nredjuju svaki za sebe i Srbi i Hrvati i Slovenci. To ništa ne će smetati državnom jedinstvu.

Mi smo uvjereni da bi ovako državno uređenje prihvatili ako ne svi, a ono sigurno velika većina i Srba i Hrvata i Slovenaca, a dokle god mi naše državno uređenje sporazumno ne napra-

vimo, dotle neće biti konsolidovani naši unutrašnji odnosi, i dotle naša država u odnosima prema inostranstvu ne će imati onaj značaj, koji joj po njenoj snazi pripada. Na naše kratkovidne držav-nike pada silna odgovornost što na tome ne rade; oni su u svojoj plitkounnosti i nesviesni kakav zločin vrše nad narodom ovakim dosadašnjim svo-jim radom“.

Mi držimo, da hrvatski republikanci niesu ništa više ni tražili od Beograda, jer koliko nam je poznato Hrvatski Blok se zalaže možda više za je-dinstvo ove naše državne zajednice i sloge sa srb-skim narodom, nego li kojekakvi probikuće, koje danas uzdržava sa pučkim suzama beogradska kamarila.

Hrvatski Blok, a to je danas hrvatski narod, ne traži od srbskog naroda ni jednu vlas da mu otme. On je podigao svoj glas obrane imetka i blaga hrvatskog naroda proti beogradskim uzurpa-torima i, stojeći na obrani zajedničkih državnih granica na Jadranu, u Sloveniji, u Vojvodini i u Mačedoniji, traži i zahtjeva da se odstrani protu-hrvatski Vidovdanski Ustav, a da se zamjeni dru-gim uredjenjem državne uprave na temelju samo-odredjenja hrvatskog naroda, nu uvijek u granicama naše narodne državne zajednice, dakle našeg dr-žavnog jedinstva. Tko drugčije tumači borbu hr-vatskog naroda, zastupana po Hrvatskom Bloku, on pljuca istini u lice, on izvrće pravu smisao hrvat-skih postulata; on nije prijatelj ni hrvatskog naroda ni državnog jedinstva.

Uzalud je trošiti rieči o narodnom jedinstvu; uzalud je boriti se za jugoslavensku misao, kad vidimo, da onaj drugi koeficient, a to su Srbi, niesu nikada do danas pristali niti će pristati uz tu blaženu Jugoslaviju. Mi smo Hrvati bili oni koji smo za ljubav narodnog jedinstva zatajili bili i svoje ime. Mi smo to jedinstvo shvaćali idealno. Mi smo naše novine „Hrvatska Svjest“, „Hrvatski Jadran“, „Hrvatski Dnevnik“ itd. pretvorili u jugo-slavenske novine. Mi smo naše „Hrvatske Čitaonice“ pretvorili u jugoslavenske. Mi smo bez ikakvog na-loga sa strane Kraljevskog Dvora naše hrvatske za-stave pretvorili u jugoslavenske. Napokon mi smo Hrvati između samih nas povelili borbu za i proti jugoslavenskom imenu. A Srbi? Oni nas prozvaše „Jugovinašima!“ U cijeloj našoj državi pa ni u da-lekoj Americi nema ni jedne srbske novine, nema ni jednog srbskog društva, nema ni jednog pravog Srbina, koji bi za ljubav narodnog jedinstva žrtvo-vao svoje srbsko ime i poprimio jugoslavensko. Srbi su pametniji od nas, oni se niesu nikada po-čupali između sebe radi Jugoslavije, oni niesu za ljubav narodnog jedinstva bacili u kut njihovu srbsku zastavu ni srbsko ime.

Ovdje ne vriedi ona pametniji popušta. Ovdje vriedi ona druga: odlučniji pobjedjuje.

U borbi za našu narodnu hrvatsku autonomiju, koju ne će hrvatski narod da utemelji na monar-hističkoj nego na republikanskoj osnovi, Hrvati se imaju ugledati uprav u Srbe.

Drugo je pitanje kolika će biti ta hrvatska seljačka republika i dokle će se prostirati njezine granice. Ostvarenje hrvatske seljačke republike vodi z: sobom i ostvarenje slovenske republike, pa je više nego jasno, da djelokrug ovih dviju republika imat će da se u sporazumu sa monarhističnom Velikom Srbijom odredi.

Glavno što se mora istaknuti jest to da da-našnja politika Hrvatskog Bloka nije protudržavna, da je ideja o ostvarenju hrvatske seljačke repu-blike u granicama državnog jedinstva ostvariva, pa ne možemo inače nego tu jedinu i zdravu politiku hrvatskog naroda pozdraviti iz dna naše duše:

Neka živi Njegovo Veličanstvo Hrvatski Narod!

Kako dr. Kumanudi štedi!

Ministarstvo financija

Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca

Kabinet Ministra financija.

Br. službeno.

Beograd, 13. II. 1922.

Uredništvu „Jadranskog Samobrana“

Sibenik.

Biblioteka Ministarstva financija moli cenjeno Uredništvo da obustavi pošiljku svoga lista Mini-starstvu financija, pošto je kredit za nabavku knjiga i listova smanjen za tekuću godinu, te ne dostiže za predplatu.

Po naredjenju šefa Kabineta

Bibliotekar

Branimir - prezime nečitljivo - m. p.

Držeći se novinarskog običaja, poslali smo prvi broj našeg lista i Ministarstvu financija na ogled sa javnim pozivom, koji je bio upravljen i ostalim kojima poslamo prvi broj, na predplatu. Na naš poziv dobili smo gornji odgovor. Mi iz sveg srca begenamo šefu kabineta, da štedi, ali proti čemu moramo prosviedovati javno to je, da od ministarstva nije pošteno, da nas naredbenim putem sili, da mu moramo badava davati uz oba-dva otiska za cenzuru još suviše četnaest komada, kako da novinari krađu papir, tisak i pi-sanje, da ga podastiru ministarstvima i ministrima na poklon.

Međutim, dok ministarstvo financija nema pišljivih 48 Din. da potroši, odkle je uzeta ona

silesija hiljada
zagrebačkim O
pokrili putnički
u Dubrovniku
ničkim demons

Audijenci
kralja Velike
tajnim utemelj
Dap će mi sm
saznade za ob
će On uoblasti
šaci zaprijeti
nolaze pod im

Što je up
društvo uteme
da su neke iz
diencije talija
Hrvata i to Ba
jedničara, koji
brane i štite o
ekonomske pr
šci, ministri V

U jednoj
štvo zaključio
od i prije 1. 1
a proti svakom

Imena til
na listini ovog
Stipica Radić,
Gjuro Šurmin,
dr. Lorković,
Šutelj

Štepo Bjelov
Gjirić, Džafar
Josip Predave
Stojčić i Miho
Način ka
se izvršujućim
Velike Srbije
fra Didak-Bun
dika i uzor hr
nom žrtvom
Bosni. Fra Di
ću. On je bio
se i ne zna tr
rčanosti da u
prsa i prsa.

Ne zapri
lovanje ovog

silesija hiljada Dinara, koju je Demetrović izručio zagrebačkim Odrihrvatima? Iz kojega su se fonda pokrili putnički troškovi onim probikućama, koji su u Dubrovniku i u Sarajevu sudjelovali u razbojničkim demonstracijama proti hrvatskom narodu?

One svote ne će se naći u izdatcima ministarstva financija, ali da za njih znade dr. Kumanudi, o tomu nema dvojbe.

Uzalud sva štednja dre. Kumanudi na grliću, kad vrag nosi milijune na bačve!

„Društvo za ubijanje Hrvata“.

Audijencija hrvatskih renegata iz Splita kod kralja Velike Srbije nema ništa zajedničkoga sa tajnim utemeljenjem ovoga protuhrvatskoga društva. Dap će mi smo uvjereni, kada kralj Velike Srbije saznade za obstanak ovog bogumrskog društva, da će On uoblastiti ministra rata, da sa topovima u šaci zapriječi svako ubijanje Hrvata, koji se sada nalaze pod imperijom Velike Srbije.

Što je upadno, premda je ovo nečovječansko društvo utemeljeno prije one glasovite audiencije, da su neke izmečarske novine nakon poznate audiencije talijanskog renegata i družine o ubijanju Hrvata i to baš Hrvata republikanaca, pravaša i zajedničara, koji danas jedini čvrstom i odlučnom voljom brane i štite cijeli hrvatski narod od posvemašnje ekonomske propasti, koju mu beogradski vlastodršci, ministri Velike Srbije, sistematično provadjaju.

U jednoj od svojih tajnih sjednica ovo je društvo zaključilo poubijati sve one Hrvate, koji su se od i prije 1. 12. 1918 istaknuli u borbi za slobodu a proli svakom jarmu hrvatskoga naroda.

Imena tih Hrvata, koji su do sada zabilježeni na listini ovog nadri patriotskog društva su ova: Stipica Radić, dr. Mate Drinković, dr. Košutić, i dr. Gjuro Šurmin, Cherubin Šegvić, Dr. Milivoj Dežman, dr. Lorković, fra Didak Buntić, Marko Došen, dr. prof. Janković, Stjepan Šutelj Stiepo Bjelovučić, dr. Sokol, Mate Klarić, dr. Petar Gjirlić, Džafer dr. Kulenović, tra Mijo Kotoras, Josip Predavec, dr. Prebeg, Antun Krispi, Marko Stojić i Miho Jerinić.

Način kako će ovi Hrvati biti ubijeni prepušta se izvršujućim članovima ovog kod političkih vlasti Velike Srbije ne najavljenog društva, tako da je fra Didak-Buntić bio zaplotnjački utamanjen. Ova dika i uzor hrvatskog naroda pao je prvom nevinom žrtvom odroda hrvatskog naroda u Herceg-Bosni. Fra Didak-Buntić nije umro naravnom smrću. On je bio potajno otrovan. Nestalo ga je, a da se i ne zna trag njegovom ubojici, koji nije imao srčanosti da ubije ovog branitelja hrvatskog naroda prsa i prsa.

Ne zaprieči li kralj Velike Srbije daljnje djelovanje ovog bogumrskog društva, hrvatska će po-

viest u njezinim analima morati bilježiti i na dalje pad nevinih žrtava na pravdi Božjoj.

Nas za danas zanima žalostna pojava u našem gradu, da se je i ovdje našlo bivših Hrvata, koji sigurno znadu za pravilnik društva za ubijanje Hrvata rodoljuba, kada onako cinički u njihovom zloduhu pišu, da treba poubijati nekoliko vodja hrvatskog naroda da se spasi tobožno narodno jedinstvo, o kojem Srbi ciele sjeverne i južne Dalmacije ne će ni da čuju, već počamši od šefa šibenske željeznice Milića pak do kninskog komesara Monti javno i otvoreno ispoviedaju, da „ovo nije Jugoslavija“ već Velika Srbija.

Mi niti želimo, niti tražimo da se ikoga u našoj domovini ubija pa ni i one, koji vrebaju na naše glave, ali će nam dozvoliti dr. Vinko Smolčić, da mu poručimo, da on kao predsjednik narodnog vieća ima da zahvali nama Hrvatima, da ga uzrujani i ogorčeni narod onaj dan, kad je pustio Talijane u našu luku nije kamenjem sravnio sa zemljom. Mi smo Hrvati spasili onaj dan dra. Smolčića, u čigovom se listu danas zagovara ubijanje Hrvata. Ovo treba da zapamti dr. Smolčić i da u velikim slovima zabilježi u svome notesu na prvom mjestu. On je šibenskim Hrvatima, koji danas vojuju na strani Hrvatskih republikanaca, zajedničara i pravaša dužan zahvala, da je danas živ . . .

Drugi junak i delija, koji se krije iza redaka glasila, koje pozivlje Odrihrvate da ubijaju Hrvate je odgovorni urednik dr. Čedomil Medini. Mi se jedino čudimo psih i mišljenju našeg inače dobrog Čedomila, ali i njemu možemo prišapnuti, nek se ne upuštava u takove zločinačke misli, nego nek se radje pozabavi tajnom o ubijstvu njegova brata u Trogiru, odličnog Hrvata i uspije li mu u ovom umorstvu iznaći krivca, ne će nikada više dozvoliti; da se u listu kojemu je on odgovorni urednik, tiska onaka smrdeća i gadna uvrieda celom hrvatskom narodu.

Svi u listi Odrihrvata navedeni mirne duše čekaju ubojito zrno ili otrovnu kapljicu, a ponadasve naš mjestni borac Marko Stojić, koji je eto po drugi put osudjen od tobožnjih spasitelja države na smrt. Prvi su ga put bili osudili oni „junaci“

revolucije proti Austrije a sad mu njihove prirepine izdaše istu osudu, dok više vriedi smrad iza nokata Marka Stojića nego li sve imanje, poštenje i patriotizam svih Odrihrvata od Šibenika do Beograda. Što da zaključimo? Hrvatski pobornici, gdje god se oni nalazili ne plaše se prietnja ni kazne smrti odroda i Odrihrvata!

Hrvati katolici, muslimani, i oni pravoslavne vjere, ne će ustrajati nikakvo protudruštvo, ali dodje li do unorstva i jednog hrvatskog rodoljuba, ne će ni hrvatski narod stati prekrštenih ruka i mirne duše gledati kako se ubijaju njegovi vodje.

Mi se nadamo, da će kralj Velike Srbije kad se spusti u koljevku hrvatsku, u našu divnu Dalmaciju, javno osuditi rad svih Odrihrvata i da ne će dozvoliti, da se u hrvatskim zemljama ubijaju iz zasjede ponajbolji hrvatski rodoljubi.

Krvniče, neka se vrši osveta!

Grozota hvata svakog čovjeka, kada promisli na djelo Alije Alijagića, ali još ga veća obuhvaća grozota, kada sluša i štije sve ono što se je pisalo ob ovom idealnom komunisti, čigova se smrt na vješalima klasificira osvetom a ne pravdom. Za Aliju Alijagića pričaju očevdci, da je umro mirno, dostojanstveno, ne pokazujući baš ni trunka uzrujavanja ili straha, da je umro junački. Poznavatelji njegove duše vele da je bio fina i inteligentna duša, da je imao plemenito i dobro srce, protkano idejom čovječnosti. O Alijagiću kažu da je umro na vješalima, jer je to zahtjevala nečija nečista savjest, koju sveudilj progoni zao duh. Čigova bi to imala biti nečista savjest? Koga to progoni zli duh? Za tu nečistu savjest, tvrdi se, da se Alijagićevom smrću nije umirila, nego da je ona postala još prljavijom. Još ju je više uznemirilo Alijagić njegovom stojičkom hladnoćom pod vješalima.

„Obznana“ je pozobala dva života, a oba svršise svoj vjek bez nužde. Da je u Beogradu bilo i najmanjeg shvaćanja za pošteno i pravedno untrnje uredjenje države, kojim bi se bilo udovoljilo narod, nikada pok. Draškoviću ne bi bilo nužde da brani „Obznanu“ ali kretinizam državnika doveo je Alijagića do toga da je samokresom kidisao na Draškovićev život.

Kada bi Drašković i Alijagić nstali iz groba, pak se gdje na sami sastali u četiri oka, oba bi bi se pokajala za svoja nedjela. Drašković bi rekao: Dragi moj, čoravi ministri ne vide dalje od svoga prozora! Alijagić bi mu odgovorio: Ministre, uzmi dvostruki par naočala! i ministar Drašković bi poslušao Alijagića, a tako obojica trunu pod zemljom.

Izgubljeni milijuni.

Zamjena je u drugoj zoni* dovršena. Bacimo u kratkim potezima pogled na katastrofalni gubitak novooslobođenih privrednih krugova, koji su pretrpili hotimičnim i ničim opravdanim zavlačenjem zamjene, koja se je provela nakon 222 dana iza kako usledila evakuacija.

Na 141 mil. kruna, koje su ležale bez kamata na poreznom uredu u Šibeniku gubitak na kamatama iznosi K 6.855.926.—

Na 6 mil. lira, privatna duga gubitak na kamatama prama današnjem privatnom kursu iznosi K 4.400.928.—

Na 10 mil. Din. privatna duga, gubitak K 2.096.568.—

Na 35 mil. kruna privatnog zajma, gubitak K 1.865.466.—

Na 4 mil. Din. privatnog zajma nakon evakuacije gubitak na kamatama sama četiri mjeseca iznosi K 480.000.—

Suvišni potrošak za razne utoke advokatima iznosi najmanje K 800.000.—

Razlika na kursu lire od 13. svibnja do svrhe zamjene K 40.800.000.—

Razlika na životnim namirnicama i industrijalnim predmetima iznosi najmanje K 15.000.000.—

Ukupno K 73.708.888.—

Ove brojke govore više nego svi proglasi korupcionne uprave. Za ovu ako ne i za višu svotu bili su naši privredni krugovi oštećeni hotimičnim zavlačenjem izmjene. Tko će nadoknaditi gubitak ovom privrednom i trgovačkom gradu?

Ministar vjera dr. Ivan Krstelj znade sigurno za ovaj gubitak grada Šibenika. Ne bi li on mogao tražiti, da se pozovu na odgovornost svi oni, koji su u zlobnoj namjeri na ovaj bezdušni način oklastrili ovaj grad? Ne bi li on mogao tražiti od ministra financija dra. Kumanudi, da Šibenčanima državna blagajna nadoknadi ovaj ogromni za njih ubitačni gubitak?

Uzmemo li još svote, koje je krivnjom sadašnje slabe financijske uprave narod izgubio u kotarima Korčula, Hvar, Knin, Benkovac, pa onda na Visu, Komiži i Mljetu, to možemo mirne duše ovaj gubitak povisiti na dvostruko i to samo na 150 milijuna kruna. Još bi se imale nadodati ovoj svoti oni ogromni iznosi, koji su se uzampas i bezglavice potrošili za komisije i podkomisiju za izmjenu nežigosanih kruna.

Da sadašnji Hrvatima numetnuti Ustav predvidja kaznu za ministre, koji su narod u novooslobođenim krajevima njihovom čoravom financijskom upravom za ove ogromne svote oštetili, nema dvojbe, da bi se ministarski savjet pobrinuo, da se

oštećenim da
nistri ne plaše
odgovornosti,
i druge zone
sretni da im
brzo definitiv
Ako dan
narodnim suz
onda koje ču
glas proti ova
upravu vlastit

Srbski re

Počam
dana u glavni
slavensku idej
iznimke. Pok
kom kolodvor
pozdravili srb
učilištari, bio
zatajio je svo
je sakupljenu
jugoslavensko
vremena zab
pozdrav Kralj
sa srbske stra
venci poprimi
prave sale i p
koji se bijahu

Dok su
pretežnom die
jedino Veliki
objeručke po
vrieme razpr
sno doživili?
goslavija leće
Hrvata, dok
stupio kritičar
pobjediti hrva
ne sve srbske
Srbij pokopaše

Nakon
dovdanski Us
i povratio se
hrvatskoj zast
Hrvata počeo
Hrvata širi id
nije pojave
mladi zelemb
sa ponosom
Jugoslavija, r
više bore za

oštećenim dade bar kakova odšteta. Ali jer se ministri ne plaše za njihova zločinačka djela nikakve odgovornosti, to oklaštreni privredni krugovi prve i druge zone moraju držati jezik za zube i biti sretni da im je ministar financija i dozvolio tako brzo definitivnu izmjenu kruna nakon 222 dana.

Ako današnja korupciona uprava upravlja sa narodnim suzama u cijeloj državnoj zajednici ovako, onda koje čudo, da narod u svim krajevima podiže glas protiv ovakvoj bezglavoj upravi i da traži samoupravu vlastitom blagu.

Srbski republikanci o „Jugoslaviji“

Počam od Strosmajera pa sve do današnjih dana u glavnom su se Hrvati zagrijavali za jugoslavensku ideju. Između Srba nailazimo na riedke iznimke. Pokojni kralj Petar, kada su ga na bečkom kolodvoru na prolazu iz Švajcarske za Beograd pozdravili srbski, hrvatski, slovenski i bugarski sveučilištari, bio je ganut do suza i u svom zanosu zatajio je svoju srbsku narodnost i na kolodvoru je sakupljenu mladost nazvao prvom njegovom jugoslavenskom vojskom. Medjutim se je tekom vremena zaboravilo u Srbiji i Crnojgori i na taj pozdrav Kralja Petra, da ga se nakon sloma uprava srbske strane, a s razloga što su ga Hrvati i Slovenci poprimili bili, baci u talog i da se s njim prave šale i poruge protiv onih Hrvata i Slovenaca koji se bijahu zagrijali za tu blaženu Jugoslaviju.

Dok su Srbi u emigraciji za vrijeme rata u pretežnom dijelu nadasve u Sjevernoj Americi ostali jedino Veliki Srbi, dotle su Hrvati u Južnoj Americi objeručke poprimili bili jugoslavensko ime. Za vrijeme razprave u Skupštini o nazivu države što smo doživili? Ne treba da nabrajamo. Za ime Jugoslavija lećeli su brzogavi u Beograd sa strane Hrvata, dok su im se Srbi rugali, a kada je nastupio kritičan momenat, kada je izgledalo, da će pobijediti hrvatsko stanovište, onda sasaše mal da ne sve srbske novine graju protiv Hrvata. Rezultat: Srbi pokopaše ime Jugoslavije!

Nakon što je bio primljen protuhrvatski Vidovdanski Ustav, jedan dio Hrvata se je opametiio i povratio se je svom hrvatskom imenu i svojoj hrvatskoj zastavi, dok je drugi dio, neznatni dio Hrvata počeo razbijati glavu, kako da između Hrvata širi ideju jugoslavensku. Može li biti smješnije pojave na ovoj zemaljsko kruglji. I sad ti mladi zelembači, dok mirne duše slušaju, da Srbi sa ponosom viču: da je ovo Velika Srbija, a ne Jugoslavija, napadaju na Hrvate jer ne će da se više bore za jednu viziju, koju Srbi ne priznaju.

Svim onim zaslijepljenim Hrvatima, koji se pustiše zavesti od agenata beogradske kamarile, koja sa tobožnjom idejom jugoslavenstva širi mržnju između Hrvata najbolja poruka ovo malo rieči, koje su izašle u glasilu srpskih republikanaca, sa droni-Jašom Prodanovićem na čelu u Beogradu.

„Mi smo t. j. Srbi i Hrvati i Slovenci, trubili za vrijeme rata po celom svijetu da smo jedan narod, koji želi i hoće da se oslobodi i odciepi od Austrije i obrazuje jednu slobodnu i nezavisnu svoju državu, i u tome smo uspjeli. Kad smo to postigli pokazalo se da nismo jedan narod, već tri, jer niti Srbi i Hrvati hoće da budu Slovenci, niti Srbi i Slovenci hoće da budu Hrvati, niti Hrvati i Slovenci da budu Srbi, i to ne zato što oni to prosto iz gojunstva neće, već što ne mogu; najmanje pak mogu postati nešto četvrto, n. pr. Jugoslaveni.“

Narodnost nije to što se s čovekom radja već se sviest o narodnosti dobije poslje rodjenja vaspitanjem. Nesumnjivo je da je bitni uslov da svi ljudi koji čine jednu narodnost osjećaju da su jedno. Među Srbima, Hrvatima i Slovencima toga osjećanja sad nema. Tvrditi razumu da smo jedan narod i ako po osjećanju to nismo, besmislica je“.

Ovako pišu pametni srbski republikanci, ljudi, koji imaju čvrstu volju, da sa hrvatskim republikancima uredi ovu državu na temelju zdrava razuma i sporazuma, dok sve ono što dan danas diple jugoslavenski nadrirodoljubi nije drugo do li na vrbi svirala.

Čist račun — pa Bog!

Jedan šestdesetogodišnji hrvatski borac sa otoka Brača upratio je odulje pismo našem glavnom uredniku, iz kojega iznosimo sljedeće njegove misli:

„Pred mojim očima Vi mi izgledate, u ovoj današnjoj našoj političkoj zbrki u Dalmaciji, u ovoj čudnoj pospanosti, dapače gušenju hrvatske sviesti — jedna utješljiva pojava.“

Kad no je kamarila bečka i bahatost magjarska uz njihove slugane izdajice svoga naroda uprla sve sile da uguši narodni pokret prirodnog razvoja slobodnog hrvatskog naroda — pojavi se čitava plebejada hrvatskih boraca, da na ustuk tujjinskoj najezdi duševno preporodi svoj narod. Taj preporod dao je narodne genije Starčevića i Kvaternika, koji postavise temeljni kamen slobode hrvatskog naroda. Ovi naši geniji-pivaci u poviesti hrvatskog naroda ostaju na vieke zviezdrom predhodnicom, ostaju velikani, koje će buduće generacije bolje shvatiti i više cijeniti.

Vjerujem, da će Božja providnost Bogu odanom hrvatskom narodu podati genija, koji će u ovo tmasto i zablatasto vrijeme kao novi Mojsija izvesti na čistac hrvatski narod. Žalostna je pojava današnje naše mlade generacije, koja kao urodak svoga degenerisanog vremena, bez ikakva ideala, hoće da vodi hrvatski narod. Ta izvodjena, ispijena generacija, makar se pokrivala tobožnjom naprednom nacionalnom omladinom, u suštini kukavička, jer se stidi majčina mlička, svoga istoričkog imena.

Kad je ta omladina osudila nepravednu plemensku hegemoniju? Kad je ona ožigosala krvareću raju u našoj državi, onu kugu korupcije, partizanstva i nečuvnog lopovluka? Kad je svoj glas digla proti izkasapljenju živog tiela hrvatskog naroda sa strane prekomorskog razbojnika?

Ta vajna omladina preko svega toga prelazi, a podpregnula je svoju šiju da podrži i brani korupciju, kakve nigda Balkan nije zapamtio.

Moja, kao i Vaša, sveta je namjera da kod nas Hrvata potaknem svetu vatru rodoljublja, koja danas izgleda kao da je pogašena. Mi Hrvati na bilonsi nepristrane historije nezaostajemo za Srbima, a osobito u civilizaciji — pa zašto da budemo podredjeni itkomu?

Istina, dogodjaji su nas zbližili — ali nas nieseu sljubili u jedno ime. Viekovi su nas odijelili u dva imena sa posebnim karakteristikam istoka i zapada, pa ova dva imena ne će se nigda sliti u jedno ime. Zato je moj ideal: podpuna jednakopravnost u svemu, inače jalovo nam je ujedinjenje. Ovdje ne pomaže nikakvo nadmećanje niti nadmudrivanje. Čist račun pa Bog!

Imam 63 godine, ali niesam klonuo duhom.

— A. F. C. —

HRVATSKA DRUŠTVA.

„Hrvatski Sokol“ u Zagrebu bio je zalutao u polutanstvo. Bio je zašao u jugovinsku maglu. Za njim se povuklo mnogo sokolskih društava, ali na zdravlje svi su se sada počeli vraćati k staroj stazi. I sad je nadošlo vrijeme, da sva sokolska društva, koja su se iz hrvatskog sokola promienula u jugoslavensko, opet poprime svoje staro ime. Isti slučaj imamo i kod Čitaonica. Sve stare hrvatske Čitaonice, koje su iz neopreznosti bile zabacile njihovo ime, treba da se ponovno budu nazivati hrvatskim imenom.

„Hrvatska žena“. — Do malo će se vremena pristupiti za organizaciju hrvatskih žena. U tu će organizaciju moći stupiti svaka Hrvatica bila ona težačke ili gospodske ruke.

„Hrvatska mladost“. — Organizacija hrvatske mladosti liepo napreduje. Hrvatska mladost treba da istupi javno i otvoreno proti svim dindušmanima hrvatskog naroda, a ponadavse proti plaćenim beogradskim neomagjaronima.

„Hrvatski Radiša“ — Zagreb. Gundulićeva ulica 11. Tko još od Hrvata nije postao članom ovoga kulturnog hrvatskog društva, neka se dopisnicom obrati na gornju adresu. Mi Hrvati u Dalmaciji morali bismo u svim ovećim mjestima osnovati podružnice društvene.

Hrvatska zemljoradnička zadruga. — Primamo od jednog Hrvata vinogradara i donasmo bez opazke: Mi smo zemljoradnici, a u Šibeniku u glavnom vinogradari, kako sada vidimo, nasjeli demokratskim perjanicama u Splitu i u Šibeniku. Oni su nas zaveli i bacili u njihov lažni demokratski tor. Kada smo se otresli njihova tora, dodjoše drugi, pak nas strpaše u neki jugoslavenski tor. Sad hoće, da mi zemljoradnici budemo jezičac na vagi između Srba i Hrvata. Kada su demokrati se uvjerali, da mi zemljoradnici njima ne vjerujemo, onda su oni poslali po selima agitatore jugoslavenske omladine. U mnogim selima težaci nisu znali, da su ti ljudi poslani od demokrata. Mnogi se težak prevario i povjerovao im. Sada treba da se zemljoradnici otresu i ove mlade gospode. Mi zemljoradnici moramo se organizirati u Dalmaciji kao hrvatski zemljoradnici. To stanovište treba da zauzmu sve „Težačke Sloge“.

Težak M. K.

Hrvatski zemljoradnici. — Kako saznajemo s pouzdane strane u Splitu je potaknuta pomisao, da sadašnja zemljoradnička stranka poprini ime „Hrvatska zemljoradnička stranka“. Zagovaratelji ove reorganizacije u stranci nalaze mnogo neprilika kod anacionalnih zemljoradnika, ali su odlučni, ne poprinili stranka željenu promjenu istupiti iz stranke i provesti vlastitu hrvatsku zemljoradničku organizaciju po uzoru „Srbskih zemljoradničkih zadruga“. Tako i treba. Samo napried hrvatski zemljoradnici jer i vama Innoši spremaju buzdovane i ular, ako se neosovite na vlastite noge i neustanete na obranu vašeg hrvatskog imena.

Uredništvo „Hrvatskog Samobrana“.

Na Vaš cj. dopis od 20. ožujka o. g., kojim nam šaljete prospekt za Vaš list, veoma njime obradovani, odgovaramo Vam, da ćemo svakako poraditi oko financijske i moralne pomoći listu, koji u našoj Dalmaciji budi svetu i brani čistu hrvatsku misao.

S toga smo slobodni zamoliti Vas, da nam pošaljete svaki broj Vašega (a uz to i našega) lista, u koju svrhu Vam šaljemo novčanom doznačnicom predplatu od 48 dinara za cijelu godinu 1922.

Naša je adresa Hrvatski akademski klub „Kvaternik“ Zagreb, Svrtište „Slovenac“ Frankopanska 7.

Uz bratski hrvatski pozdrav

Hrvatski akad klub „Kvaternik“.

Zagreb, dne 24. ožujka 1922.

Opaska uredništva. — Svi oni mladi Hrvati, koji u svom mjestu nieseu još proveli organizaciju hrvatske mladosti, neka se za potrebne upute obrate na gornji klub.

ODGOVORI UREDNIŠTVA.

Predplatnicima na znanje. — Mnogi nam se predplatnici tuže, da nieseu primili zadnji broj, dok smo mi redovito poslali broj svim predplatnicima. Belaj zna poštansku upravu radi kojih razloga dozvoljava, da na pošti nestaje naše smotre. Iz Sarajeva i Zagreba primamo smotru natrag sa opaskom: „Ne prima“ ili „Ne poznat“, a kad tamo dotični adresat se čudi, da mu smotru nešaljemo. Svim predplatnicima nek vriedi ova napomena. Tko najkašnje do 12 ili 27 u svakom mjesecu neprimi smotru, nek pošlje upravi smotre „Novinsku reklamaciju“, koja ima ovako da glasi:

NOVINSKA REKLAMACIJA.	
Upravi smotre: „Hrvatski Samobran“	Prosto od poštarine.
Šibenik, Glavna ulica 108.	
Reklamiram br., koji do danas niesam primio.	
. 1922.	
(Ime, prezime i tačna adresa).	

Vlastnik: Františka Jerinić i drugovi.
Izdavatelj i odgovorni urednik: Miho Jerinić.
Tisak: Pučka Tiskara i: Šibenik.

<p>Jakov Zaninović - Šibenik</p> <p>Trgovina manufakture na veliko i na malo.</p>	<p>Preporuča se kao domaća tvrtka Staklana - VJ. FRANZ, Zagreb Jelačićev trg 7. — Telef. 22-42.</p> <p>Bogato skladište staklene i porculanske robe. — Staklenih ploča i ogle- dala svake vrsti i veličine.</p> <p>Opletanih bocuna (demyoku) od 3 do 50 lit.</p> <p>Veliki izbor svjetiljaka za petrolej i elektriku. Najfinija Kristalna luksus roba.</p> <p>Prodaja na malo i na veliko.</p>	<p>Knjižica Zdravka Spasojevića, Beograd</p> <p>Preporučuje slijedeće knjige:</p> <p>F. M. Dostojevski: Večni Muž D. 10 " " uvezano " " " 15 F. M. Dostojevski: Netočka " 12 " " uvezano " " " 15 Zločin i kazna " " " 20 A. K. Gončarov: Ponor (Ve- rina Ljubav) " 12 " " povezano " " " 15 G. Le Bon: Psihološki zakoni razvika naroda " 5 F. Kape: Marieta, roman " 3 Lav Tolstoj: Djavo, pripovetka " 3 Žan Hišpin: Čudne smrti " 2 M. Gorki: Stara Izergika " 2 " " Straža " 2 A. de Vinji: Crveni pečat " 2 G. de Mopasan: Navodi " 8 Dr. I. Prijatelj: Slovenačka književnost " 6 B. Joksimović: Muzički bukvar " 3 L. Zrnić: Svetski rat " 2 " " Narodna vera i dr- " " Zava " 3 Drag. I. Ilić: Sekund Večnosti, istočnjački roman " 7 A. T. Pisemski: Hiljadu duša, roman " 32 A. Bordo: Vunena choljina, r. " 12 A. P. Čechov: Kaštanka, prip. " 3 M. M. Vukićević: Istorija S. H. S., I. II. " 15 Opširan katalog na zahtjev šal- jemo besplatno. Poručbine šaljemo uz pouzede.</p>
<p>Blaž Bolanča — Šibenik</p> <p>Trgovina manufakturne robe. Odiijela za gospodu.</p>	<p>Pozor Trgovci</p> <p>Naručite si za uzorak: I. kolekciju 600 komada najfinijih umjetničkih lju- bavnih i pikantnih karata svakih 10. druge vrste: za din. 185.—</p> <p>II. I. Kolekcija 100 komada finih bro- ševa, naušnica, mindjuša - prstenja - prikopčica, narukvica-ogrlica.</p> <p>Lanaca za satove kutija za duhan itd. za 200 din. Šalje pouzecom: Za- stupstvo Českih trgovačkih kuća.</p> <p>S. Golik Zp. Delnice Hrvatska</p>	
<p>ZLATARIJA A. PETRIĆ — ŠIBENIK Ulica sv. Ivana.</p> <p>Vlastita radionica u narodnom vezu iz filigrane.</p> <p>UMJERENE CIJENE.</p>	<p>— Mate Prgin — Šibenik —</p> <p>Veliki pribor šešira i sagova domaćih tvornica.</p> <p>Trgovina mješovite robe.</p>	
<p>Drogarija VINKO VUČIĆ - ŠIBENIK</p> <p>Skladište kemijskih proizvoda, laka, boja, gumenih predmeta i o.</p> <p>Optika. Naočala — Cvikera. Izvršuje svaku izradbu po okul. liječničkom propisu. Primaju se popravci.</p>	<p>— Ivan P. Erceg - Šibenik —</p> <p>Skladište kuhinjskog posudja, stakla i porculane.</p> <p>Cijene umjerene.</p>	<p>— Vinko Šupuk - Šibenik — Ulica sv. Ivana.</p> <p>Prodaja električnog materijala za visoku i nisku napetost</p> <p>Umjerene cijene.</p>
<p>Prosto od poštarije.</p> <p>Glavna ulica 108. Niesam primio.</p> <p>Adresa).</p> <p>Trgovni liho Jerinić. Šibenik.</p> 	<p>Ivan Čičin Šain - Šibenik</p> <p>Trgovina rukotvorne robe. Zastupnik „Prve Dalmatinske Tvor- nice prediva i tkiva u Šibeniku“ prodaje na detalj prave vunene što- fove uz tvorničku cijenu. Skladište: Glavna ulica.</p>	<p>— I. STJEPUŠIN - SISAK —</p> <p>Preporuča najbolje tambure, žice, partiture i ostale potrebštine za sva glazbala.</p>

<p>Trgovina Pomodne Robe ANTE FRUA — ŠIBENIK Glavna ulica</p> <p>Uvijek dobro opskrbljen: Košuljama, ovraticima, rukavicama, rubcima; pak štapima, kišobranima, klobucima i šeširima</p> <p>svih svjetskih tvornica.</p> <p>Bogati pribor za krojače i švelje. Cijeli izbor za bijelo vezivo. Svile i svilene vrpce.</p> <p>Vojnički predmeti.</p> <p>Skladište Singerovih origin. šivaćih strojeva.</p>	<p>Papirnica i Knjižara J.A GRIMANI — ŠIBENIK</p> <p>Papir, knjige, školski i uredovni pisaci i risači predmeti. Trgovačke knjige. Uljene i acquarel boje, crnila i tuša u svim bojama, svjetske tvornice Guntler Wagner. Muzikalije. like. Okviri. Vrpce i Pribor za pisaci stroj i cyklostyl. Cijene umjerenene.</p> <p>A. Matačić i Drugovi, Šibenik</p> <p>Skladište građevnog materijala</p> <p>Na veliko i na malo.</p>	<p>KAFANA „ISTRA“ - ŠIBENIK</p> <p>Varietè — dnevno od 9—12 sati. Ulaz bezplatan.</p> <p>Kuva se izvrstna turska kava. Svakojakih likera.</p> <p>Vlastnik: Antun Dominis i drug</p> <p>GRUBIŠIĆ & COMP. ŠIBENIK</p> <p>Glavno zastupstvo tvornice „Sufida“ za Kraljevinu SHS. Razprodaja Karbida i umjetnog gnoja.</p>
<p>Lječilište Rogatačka Slatina Postaja Grobelno južna željeznica</p> <p>Lječilište ima tri vrela. Tempel vrelo — Styia vrelo i Donati vrelo.</p> <p>Zdravstvene vode ovih vrela pospješuju probavu, liječe kronične katare želuca i crijeva: piju se proti bolestima jetre, bubrega, debljini, hemoroidama, žučnom kamenu i šećernoj bolesti.</p> <p>Sezona traje od 1 svibnja do 15 listopada.</p>	<p>Originalni grčki kamen za Mlinove i mlinску industriju: Najbolji i najprikladniji. Rasprodaje Nikola Dragišić - Skradin Gjuro Vojvodić - Knin. Glavno skladište BRAČA MAKALE - ŠIBENIK</p>	<p>Moderno POKUČSTVO i Tapesarije domaćeg proizvoda. Najsolidnije izradbe. Uz najpovoljnije cijene prodaje Trgovina Pokučtva sa stolarskom-tapetarskom radionom Rikard Delfin - Šibenik (prije And. Delfin) Obala (vlastite prostorije).</p>
<p>Najveća Dalmatinska tvornica konopa Nikola Tomić i Drugovi — Split —</p> <p>Izradjuje sve vrsti konopa (ručna radnja bez strojeva) Cijene umjerene. Trgovcima 10% popusta.</p>	<p>— GRAND HOTEL KRKA — ŠIBENIK</p> <p>Kafana prvog reda. Svako večer gospojinski koncert. Tačna poslužba. - - Izvrstna kuhinja. Cijene umjerene.</p>	<p>JOSIP DREZGA - ŠIBENIK Brzjavi: DREZGA ŠIBENIK. Telefon inter. 38.</p> <p>VELIKA PRODAJA u žitaricama i kolonijalima.</p> <p>Prodaja: Sećera, Kave, Pirinča. Sapluna, Građevnog materijala, Nafta, Benzina, Mašinskog ulja.</p> <p>Sve uz cijene konkurencije.</p>
<p>TVORNICI LEDA - ŠIBENIK TVRKA PAŠKO RORA SKLADIŠTE PIVE. VALJIVO SUKNA.</p>	<p>SREČKO BOGIĆ — ŠIBENIK Glavna ulica 44.</p> <p>Zastupstvo i ekskluzivna prodaja cipela „Zagrebačke tvornice cipela d. d.“ za Šibenik i sjev. Dalmaciju.</p> <p>— En gros et en detail. —</p>	<p>AUTOGARAGE. Narudžbe se obavljaju sa vlastitim prevoznim sredstvima: motornim ladjama po moru, teretnim automobilima po suhu.</p> <p>Export vina, ulja i rakije na veliko.</p> <p>Glavno zastupstvo za Dalmaciju tvornice likera Ivana Jelića u Šibeniku.</p>

oštećenim d
nistri ne pla
odgovornost
i druge zoni
sretni da im
brzo definiti
Ako da
narodnim su
onda koje č
glas proti ov
upravu vlast

Srbski ro

Počam
dana u glav
slavensku id
iznimke. Po
kom kolodvo
pozdravili sr
učilištari, bi
zatajio je sv
je sakupljen
jugoslavensk
vremena zab
pozdrav Kral
sa srbske str
venci-poprini
prave šale i
koji se bijah

Dok su
pretežnom di
jedino Veliki
objeručke po
vrieme razpr
sno doživili
gostavija leč
Hrvata, dok
stupio kritičar
pobjediti hrva
ne sve srbske
Srbij pokopaš
Nakon
dovdanski Us
i povratio se
hrvatskoj zast
Hrvata počeo
Hrvata širi id
nije pojave
mladi zelembr
sa ponosom
Jugoslavija, n
više bore za

oštećenim dade bar kakova odšteta. Ali jer se ministri ne plaše za njihova zločinačka djela nikakve odgovornosti, to oklaštreni privredni krugovi prve i druge zone moraju držati jezik za zube i biti sretni da im je ministar financija i dozvolio tako brzo definitivnu izmjenu kruna nakon 222 dana.

Ako današnja korupciona uprava upravlja sa narodnim suzama u cijeloj državnoj zajednici ovako, onda koje čudo, da narod u svim krajevima podiže glas proti ovakvoj bezglavoj upravi i da traži samoupravu vlastitom blagu.

Srbski republikanci o „Jugoslaviji“

Počam od Strosmajera pa sve do današnjih dana u glavnom su se Hrvati zagrijavali za jugoslavensku ideju. Između Srba nailazimo na riedke iznimke. Pokojni kralj Petar, kada su ga na bečkom kolodvoru na prolazu iz Švajcarske za Beograd pozdravili srbski, hrvatski, slovenski i bugarski sveučilištari, bio je ganut do suza i u svom zanosu zatajio je svoju srbsku narodnost i na kolodvoru je sakupljenu mladost nazvao prvom njegovom jugoslavenskom vojskom. Medjutim se je tekom vremena zaboravilo u Srbiji i Crnojgori i na taj pozdrav Kralja Petra, da ga se nakon sloma uprava sa srbske strane, a s razloga što su ga Hrvati i Slovenci poprimili bili, baci u talog i da se snjim prave šale i poruge protiv onih Hrvata i Slovenaca koji se bijahu zagrijali za tu blaženu Jugoslaviju.

Dok su Srbi u emigraciji za vrijeme rata u pretežnom dijelu nadasve u Sjevernoj Americi ostali jedino Veliki Srbi, dotle su Hrvati u Južnoj Americi objeručke poprimili bili jugoslavensko ime. Za vrijeme razprave u Skupštini o nazivu države što smo doživili? Ne treba da nabrajamo. Za ime Jugoslavija lećeli su brzogovi u Beograd sa strane Hrvata, dok su im se Srbi rugali, a kada je nastupio kritičan momenat, kada je izgledalo, da će pobijediti hrvatsko stanovište, onda sasaje mal da ne sve srbske novine graju protiv Hrvata. Rezultat: Srbi pokopaše ime Jugoslavije!

Nakon što je bio primljen protuhrvatski Vidovdanski Ustav, jedan dio Hrvata se je opametio i povratio se je svom hrvatskom imenu i svojoj hrvatskoj zastavi, dok je drugi dio, neznatni dio Hrvata počeo razbijati glavu, kako da između Hrvata širi ideju jugoslavensku. Može li biti smješnije pojave na ovoj zemaljsko kruglji. I sad ti mladi zelembači, dok mirne duše slušaju, da Srbi sa ponosom viču: da je ovo Velika Srbija, a ne Jugoslavija, napadaju na Hrvate jer ne će da se više bore za jednu viziju, koju Srbi ne priznaju.

Svim onim zaslijepljenim Hrvatima, koji se pustiše zavesti od agenata beogradske kamarile, koja sa tobožnjom idejom jugoslovenstva širi mržnju između Hrvata najbolja poruka ovo malo rieči, koje su izašle u glasilu srpskih republikanaca, sa droni. Jašom Prodanovićem na čelu u Beogradu.

„Mi smo t. j. Srbi i Hrvati i Slovenci, trubili za vrijeme rata po celom svijetu da smo jedan narod, koji želi i hoće da se oslobodi i odciepi od Austrije i obrazuje jednu slobodnu i nezavisnu svoju državu, i u tome smo uspjeli. Kad smo to postigli pokazalo se da nismo jedan narod, već tri, jer niti Srbi i Hrvati hoće da budu Slovenci, niti Srbi i Slovenci hoće da budu Hrvati, niti Hrvati i Slovenci da budu Srbi, i to ne zato što oni to prosto iz gojunstva neće, već što ne mogu; najmanje pak mogu postati nešto četvrto, n. pr. Jugoslaveni.“

Narodnost nije to što se s čovekom radja već se sviest o narodnosti dobije poslje rodjenja vaspitanjem. Nesumnjivo je da je bitni uslov da svi ljudi koji čine jednu narodnost osjećaju da su jedno. Medju Srbima, Hrvatima i Slovencima toga osjećanja sad nema. Tvrditi razumu da smo jedan narod i ako po osjećanju to nismo, besmislica je“.

Ovako pišu pametni srbski republikanci, ljudi, koji imaju čvrstu volju, da sa hrvatskim republikancima uredi ovu državu na temelju zdrava razuma i sporazuma, dok sve ono što dan danas diple jugoslavenski nadrirodoljubi nije drugo do li na vrbi svirala.

Čist račun — pa Bog!

Jedan šestdesettrogodišnji hrvatski borac sa otoka Brača upravo je odlučio pismo našem glavnom uredniku, iz kojega iznosimo sljedeće njegove misli:

„Pred mojim očima Vi mi izgledate, u ovoj današnjoj našoj političkoj zbrki u Dalmaciji, u ovoj čudnoj pospanosti, dapače gušenju hrvatske sviesti — jedna ntješljiva pojava.“

Kad no je kamarila bečka i bahatost magjarska uz njihove slugane izdajice svoga naroda uprla sve sile da uguši narodni pokret prirodnog razvoja slobodnog hrvatskog naroda — pojavi se čitava plebejada hrvatskih boraca, da na ustuk tudjinskoj najezdi duševno preporodi svoj narod. Taj preporod dao je narodne genije Starčevića i Kvaternika, koji postaviše temeljni kamen slobode hrvatskog naroda. Ovi naši geniji-prvaci u poviesti hrvatskog naroda ostaju na vieke zviezdrom predhodnicom, ostaju velikani, koje će buduće generacije bolje shvatiti i više cijeniti.

Vjerujem, da će Božja providnost Bogu odanom hrvatskom narodu podati genija, koji će u ovo tmasto i zablatasto vrijeme kao novi Mojsija izvesti na čistac hrvatski narod. Žalostna je pojava današnje naše mlade generacije, koja kao urodak svoga degenerisanog vremena, bez ikakva ideala, hoće da vodi hrvatski narod. Ta izvodjena, ispijena generacija, makar se pokrivala tobožnjom naprednom nacionalnom omladinom, u suštini kukavička, jer se stidi majčina mlička, svoga istoričkog imena.

Kad je ta omladina osudila nepravednu plemensku hegemoniju? Kad je ona ožigosala krvareću raju u našoj državi, onu kugu korupcije, partizanstva i nečuvnog lopovluka? Kad je svoj glas digla proti izkasppljenju živog tiela hrvatskog naroda sa strane prekomorskog razbojnika?

Ta vajna omladina preko svega toga prelazi, a podpregnula je svoju šiju da podrži i brani korupciju, kakve nigda Balkan nije zapamtio.

Moja, kao i Vaša, sveta je namjera da kod nas Hrvata potaknem svetu vatru rodoljublja, koja danas izgleda kao da je pogašena. Mi Hrvati na bilonsi nepristrane historije nezaostajemo za Srbima, a osobito u civilizaciji — pa zašto da budemo podredjeni itkomu?

Istina, dogodjaji su nas zblížili — ali nas nisu sljuhili u jedno ime. Viekovi su nas odielili u dva imena sa posebnim karakteristikam istoka i zapada, pa ova dva imena ne će se nigda sliti u jedno ime. Zato je moj ideal: podpuna jednakopravnost u svemu, inače jalovo nam je ujedinjenje. Ovdje ne pomaže nikakvo nadmećanje niti nadmudrivanje. Čist račun pa Bog!

Imam 63 godine, ali niesam klonuo duhom.

— A. F. C. —

HRVATSKA DRUŠTVA.

„Hrvatski Sokol“ u Zagrebu bio je zalutao u polutanstvo. Bio je zašao u jugovinsku maglu. Za njim se povuklo mnogo sokolskih društava, ali na zdravlje svi su se sada počeli vraćati k staroj stazi. I sad je nadošlo vrijeme, da sva sokolska društva, koja su se iz hrvatskog sokola promienula u jugoslavensko, opet poprime svoje staro ime. Isti slučaj imamo i kod Čitaonica. Sve stare hrvatske Čitaonice, koje su iz neopreznosti bile zabacile njihovo ime, treba da se ponovno budu nazivati hrvatskim imenom.

„Hrvatska žena“. — Do malo će se vremena pristupiti na organizaciju hrvatskih žena. U tu će organizaciju moći stupiti svaka Hrvatica bila ona težačke ili gospodske ruke.

„Hrvatska mladost“. — Organizacija hrvatske mladosti liepo napreduje. Hrvatska mladost treba da istupi javno i otvoreno proti svim dindušmanima hrvatskog naroda, a ponadasve proti plaćenim beogradskim neomagjaronima.

„Hrvatski Radiša“ — Zagreb. Gundulićeva ulica 11. Tko još od Hrvata nije postao članom ovoga kulturnog hrvatskog društva, neka se dopisnicom obrati na gornju adresu. Mi Hrvati u Dalmaciji morali bismo u svim ovcim mjestima osnovati podružnice društvene.

Hrvatska zemljoradnička zadruga. — Primamo od jednog Hrvata vinogradara i donasmo bez opazke: Mi smo zemljoradnici, a u Šibeniku u glavnom vinogradari, kako sada vidimo, nasjeli demokratskim perjanicama u Splitu i u Šibeniku. Oni su nas zaveli i bacili u njihov lažni demokratski tor. Kada smo se otrešli njihova tora, dodjoše drugi, pak nas strpaše u neki jugoslavenski tor. Sad hoće, da mi zemljoradnici budemo jezičac na vagi izmedju Srba i Hrvata. Kada su demokrati se uvjerali, da mi zemljoradnici njima ne vjerujemo, onda su oni poslali po selima agitatore jugoslavenske omladine. U mnogim selima težaci nisu znali, da su ti ljudi poslali od demokrata. Mnogi se težak prevario i povjerovao im. Sada treba da se zemljoradnici otrešu i ove mlade gospode. Mi zemljoradnici moramo se organizirati u Dalmaciji kao hrvatski zemljoradnici. To stanovište treba da zauzmu sve „Težačke Sloge“.

Težak M. K.

Hrvatski zemljoradnici. — Kako saznajemo s pouzdane strane u Splitu je potaknuta pomisao, da sadašnja zemljoradnička stranka poprimi ime „Hrvatska zemljoradnička stranka“. Zagovaratelji ove reorganizacije u stranci nalaze mnogo neprilika kod anacionalnih zemljoradnika, ali su odlučni, ne poprimiti stranka željenu promjenu istupiti iz stranke i provesti vlastitu hrvatsku zemljoradničku organizaciju po uzoru „Srbskih zemljoradničkih zadruga“. Tako i treba. Samo napried hrvatski zemljoradnici jer i vama Innoši spremaju budzovane i ular, ako se neosovite na vlastite noge i neustanete na obranu vašeg hrvatskog imena.

Uredništvo „Hrvatskog Samobrana“.

Na Vaš cj. dopis od 20. ožujka o. g., kojim nam šaljete prospekt za Vaš list, veoma njime obradovani, odgovaramo Vam, da ćemo svakako poraditi oko financijske i moralne pomoći listu, koji u našoj Dalmaciji budi svetu i brani čistu hrvatsku misao.

S toga smo slobodni zamoliti Vas, da nam pošaljete svaki broj Vašega (a uz to i našega) lista, u koju svrhu Vam šaljem novčanom doznačnicom predplatu od 48 dinara za cijelu godinu 1922.

Naša je adresa Hrvatski akademski klub „Kvaternik“ Zagreb, Svratšite „Slovenac“ Frankopanska 7.

Uz bratski hrvatski pozdrav

Hrvatski akad klub „Kvaternik“.

Zagreb, dne 24. ožujka 1922.

Opaska uredništva. — Svi oni mladi Hrvati, koji u svom mjestu nisu još proveli organizaciju hrvatske mladosti, neka se za potrebne upute obrate na gornji klub.

ODGOVORI UREDNIŠTVA.

Predplatnicima na znanje. — Mnogi nam se predplatnici tuže, da nisu primili zadnji broj, dok smo mi redovito poslali broj svim predplatnicima. Belaj zna poštansku upravu radi kojih razloga dozvoljava, da na pošti nestaje naše smotre. Iz Sarajeva i Zagreba primamo smotru natrag sa opaskom: „Ne prima“ ili „Ne poznat“, a kad tamo dotični adresat se čudi, da mu smotru nešaljemo. Svim predplatnicima nek vriedi ova napomena. Tko najkasnije do 12 ili 27 u svakom mjesecu neprimi smotru, nek pošlje upravi smotre „Novinsku reklamaciju“, koja ima ovako da glasi:

NOVINSKA REKLAMACIJA.	
Upravi smotre: „Hrvatski Samobran“	Prosto od poštarine.
Šibenik, Glavna ulica 108.	
Reklamiram br. _____, koji do danas niesam primio.	
1922.	
(Ime, prezime i tačna adresa).	

Vlastnik: Františka Jerinić i drugovi.

Izdavatelj i odgovorni urednik: Miho Jerinić.

Tisak: Pučka Tiskara :: Šibenik.

Jakov Zaninović - Šibenik

Trgovina manufakture na veliko i na malo.

Preporuča se kao domaća tvrtka
Staklana VJ. FRANZ, Zagreb
Jelačićev trg 7. — Telef. 22-42.

Bogato skladište staklene i porculanske robe. — **Staklenih ploča** i ogledala svake vrsti i veličine.

Opletenih bocuna (demyoku) od 3 do 50 lit.
Veliki izbor svjetiljaka za petrolej i elektriku. Najfinija **Kristalna luksus roba**

Prodaja na malo i na veliko.

**Knjižica
Zdravka Spasojevića, Beograd**

Preporučuje slijedeće knjige:

F. M. Dostojevski: Večni Muž	D. 10
" " uvezano	" " 15
F. M. Dostojevski: Netočka	" 12
nevezano	" 15
uvezано	" 20
Zločin i kazna	" 20
A. K. Gončarov: Ponor (Verina Ljubav)	" 12
povezано	" 15
G. Le Bon: Psihološki zakoni razvicia naroda	" 5
F. Kape: Marieta, roman	" 3
Lav Tolstoj: Djavo, pripovetka	" 3
Žan Hišpin: Čudne smrti	" 2
M. Gorki: Stara Izergika	" 2
" " Straža	" 2
A. de Vinji: Crveni pečat	" 2
G. de Mopasan: Navodi	" 8
Dr. I. Prijatelj: Slovenska književnost	" 6
B. Joksimović: Muzički bukvar	" 3
L. Zrnić: Svetski rat	" 2
" " Narodna vera i država	" 3
Drag. I. Ilić: Sekund Večnosti, istočnjački roman	" 7
A. T. Pisemski: Hiljadu duša, roman	" 32
A. Bordo: Vunena choljina, r.	" 12
A. P. Čechov: Kaštanka, prip.	" 3
M. M. Vukićević: Istorija S. H. S., I. II.	" 15

Opširan katalog na zahtjev šaljemo besplatno. Poručbine šaljemo uz pouzede.

Blaž Bolanča - Šibenik

Trgovina manufakturne robe.
Odijela za gospodu.

Pozor Trgovci

Naručite si za uzorak: I. kolekciju 600 komada najfinijih umjetničkih ljubavnih i pikantnih karata svakih 10. druge vrste: za din. 185.—

II. I. kolekcija 100 komada finih broševa, naušnica, mindjuša - prstenja - prikopčica, narukvica-ogrlica.

Lanaca za satove kutija za duhan itd. za 200 din. Salje pouzede: Zastupstvo Českijh trgovačkih kuća.
S. Golik Zp. Delnice Hrvatska

ZLATARIJA**A. PETRIĆ - ŠIBENIK**

Ulica sv. Ivana.

Vlastita radionica u narodnom vezu iz filigrane.

UMJERENE CIJENE.

Mate Prgin - Šibenik

Veliki pribor šešira i sagova domaćih tvornica.

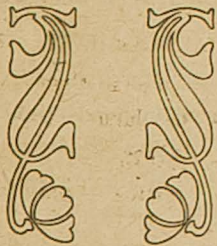
Trgovina mješovite robe.

**Drogarija
VINKO VUČIĆ - ŠIBENIK**

Skladište kemijskih proizvoda, laka, boja, gumenih predmeta i o.

Optika.

Naočala — Cvikera.
Izvršuje svaku izradbu po okul. liječničkom propisu.
Primaju se popravci.

Ivan P. Erceg - Šibenik

Skladište kuhinjskog posudja, stakla i porculane.
Cijene umjerene.

Vinko Šupuk - Šibenik

Ulica sv. Ivana.

Prodaja električnog materijala za visoku i nisku napetost

Umjerene cijene.

Ivan Čičin Šain - Šibenik

Trgovina rukotvorne robe.
Zastupnik „Prve Dalmatinske Tvornice prediva i tkiva u Šibeniku“ prodaje na defalj prave vunene štofove uz tvorničku cijenu.
Skladište: Glavna ulica.

I. STJEPUŠIN - SISAK

Preporuča najbolje tambure, žice, partiture i ostale potrebštine za sva glazbala.

<p>Trgovina Pomodne Robe ANTE FRUA — ŠIBENIK Glavna ulica</p> <p>Uvijek dobro opskrbljen: Košuljama, ovratnicima, rukavicama, rubcima; pak štapima, kišobranima, klobucima i šeširima</p> <p>svih svjetskih tvornica.</p> <p>Bogati pribor za krojače i švelje. Cijeli izbor za bijelo vezivo. Svile i svilene vrpce.</p> <p>Vojnički predmeti.</p> <p>Skladište Singerovih origin. šivaćih strojeva.</p>	<p>Papirnica i Knjižara J.A GRIMANI — ŠIBENIK</p> <p>Papir, knjige, školski i uredovni pisači i risači predmeti. Trgovačke knjige. Uljene i acquarel boje, crnila i tuša u svim bojama, svjetske tvornice Guntler Wagner. Muzikalije. like. Okviri. Vrpce i Pribor za pisači stroj i cyklostyl. Cijene umjerene.</p> <p>A. Matačić i Drugovi, Šibenik</p> <p>Skladište građevnog materijala Na veliko i na malo.</p>	<p>KAFANA „ISTRA“ - ŠIBENIK</p> <p>Varietè — dnevno od 9—12 sati. Ulaz bezplatan. Kuva se izvrstna turska kava. Svakojakih likera.</p> <p>Vlastnik: Antun Dominis i drug</p> <p>GRUBIŠIĆ & COMP. ŠIBENIK</p> <p>Glavno zastupstvo tvornice „Sufida“ za Kraljevinu SHS. Razprodaja Karbida i umjetnog gnoja.</p>
<p>Lječilište Rogatačka Slatina Postaja Grobelno južna željeznica</p> <p>Lječilište ima tri vrela. Tempel vrelo — Styia vrelo i Donati vrelo.</p> <p>Zdravstvene vode ovih vrela pospješuju probavu, liječe kronične katare želudca i crijeva: piju se proti bolestima jetre, bubrega, debljini, hemoroidama, žučnom kamenu i šećernoj bolesti.</p> <p>Sezona traje od 1 svibnja do 15 listopada.</p>	<p>Originalni grčki kamen za Mlinove i mlinsku industriju: Najbolji i najprikladniji. Raspodaje Nikola Dragišić - Skradin Gjuro Vojvodić - Knin. Glavno skladište BRAĆA MAKALE - ŠIBENIK</p>	<p>Moderno POKUĆSTVO i Tapesarije domaćeg proizvoda. Najsolidnije izradbe. Uz najpovoljnije cijene prodaje Trgovina Pokućva sa stolarskom-tapetarskom radionom Rikard Delfin - Šibenik (prije And. Delfin) Obala (vlastite prostorije).</p>
<p>Najveća Dalmatinska tvornica konopa Nikola Tomić i Drugovi — Split —</p> <p>Izradjuje sve vrsti konopa (ručna radnja bez strojeva) Cijene umjerene. Trgovcima 10% popusta.</p>	<p>— GRAND HOTEL KRKA — ŠIBENIK</p> <p>Kafana prvog reda. Svako večer gospojinski koncert. Tačna poslužba. - Izvrstna kuhinja. Cijene umjerene.</p>	<p>JOSIP DREZGA - ŠIBENIK Brzjavni: DREZGA ŠIBENIK. Telefon inter. 38.</p> <p>VELIKA PRODAJA u žitaricama i kolonijalima.</p> <p>Prodaja: Sećera, Kave, Pirinča. Sapuna, Građevnog materijala, Nafte, Benzina, Mašinskog ulja.</p> <p>Sve uz cijene konkurencije.</p>
<p>TVORNICI LEDA - ŠIBENIK</p> <p>TVRTKA PAŠKO RORA SKLADIŠTE PIVE. VALJIVO SUKNA.</p>	<p>SREĆKO BOGIĆ — ŠIBENIK Glavna ulica 44.</p> <p>Zastupstvo i ekskluzivna prodaja cipela „Zagrebačke tvornice cipela d. d.“ za Šibenik i sjev. Dalmaciju.</p> <p>— En gros et en detail. —</p>	<p>AUTOGARAGE. Narudžbe se obavljaju sa vlastitim prevoznim sredstvima: motornim ladjama po moru, teretnim automobilima po suhu.</p> <p>Export vina, ulja i rakije na veliko.</p> <p>Glavno zastupstvo za Dalmaciju tvornice likera Ivana Jelića u Šibeniku.</p>

HR

Smotra izlazi na
dva dolara god.

Tekući račun

BR. 5.

Pred nje
Pučke Tiskare
golobrki mom
slanik mjestn
predne Omlad
skare, da vis
livnom slučaj
napredna Oml
Stavljaju
Jug. nac. nap
tem, mi se n
čuvari privatn
vine SHS zna
osujeti vanda

Poštarina plaćena u gotovu.

HRVATSKI

SAMOBRA

Neodvisna smotra za javnu kritiku, ravnopravnost i sporazum.
Glavni urednik: MIHO JERINIĆ.

Smotra izlazi na 5. i 20. svakog mjeseca. — Predplata za tuzemstvo godišnja Din 48.—; polugodišnja Din 26.—; za Ameriku dva dolara godišnje. — Pojedini broj Din 2.— Oglasi po cjeniku. — Rukopisi se ne vraćaju; pisma ne frankirana ne primaju, nepodpisana u koš. — Tekući račun „Slavska Banka“ - Šibenik. — Uplativo i utuživo u Šibeniku. — Pošt. ček. račun br. 38 004. Zagreb. — Uredništvo i uprava smotre: ŠIBENIK, glavna ulica 108. II. kat. — U postlima smotre glavni urednik stoji strankama na raspoloženje jedino od 12-1 i od 6-7.

BR. 3.

ŠIBENIK 5. TRAVNJA 1922.

GOD. I.

Velika Srbija i Hrvatska Republika.

Sve što se dalje zavlači rješenje hrvatskog pitanja u našoj narodnoj državnoj zajednici, sve to mutniji postaje naš horizont i mi u nastalom sporu nemamo ni jedne konture, da bi se to pitanje moglo riješiti između Beograda i Zagreba, dakle unutar granica vlastite države, jer se tomu rješenju protivi današnja korupciona vlada, u kojoj kralj „Velike Srbije“ ima neograničeno povjerenje, a hrvatski narod nikakvo. Hrvati su pokušali sve što su mogli, da se pitanje uređenja hrvatske samouprave uredi u sporazumu sa odlučujućim faktorima u Beogradu. Ovi su sve dosadašnje predloge Hrvata ad limine odbili i hrvatskom narodu, koji je u banskoj Hrvatskoj razvio svoju hrvatsku republikansku seljačku zastavu, nije ostajalo druge nego da pred forum Europe iznese svoje zahtjeve.

U morandum Hrvatskog Bloka naišao je u Hrvatskoj, a ponadasve kod Hrvata u Americi, zahtjev i pitanje, koje je prije nekoliko mjeseci nije nitko ni sanjao. Međunarodna zajednica, koja u stranom svijetu tako, da namo i unutar nove državne zajednice, traže njihovo političko, gospodarstveno i kulturno uređenje na republikanskoj bazi. I dok je pred malo mjeseca ovaj zahtjev izgledao smještan, danas on nalazi odaziva kod 90% Hrvata i shvaćanja kod strane diplomacije.

Jedna hrvatska republika može da postoji uz srbsku Monarhiju, kada Srbi ne bi poprimili program srbske republikanske stranke i to na bazi

predloženoj od vodje srbskih republikanaca Ljube Jovanovića.

Taj srbski republikanac misli ovako:

Pri državnom uređenju pošlo se od centralizma što se on pogrešno shvatao kao simbol državnog jedinstva. Ali sve to neće ni Hrvati ni Slovenci. Hoćemo li mi sad i dalje ostati pri centralizmu uprkos Hrvatima i Slovencima? Hoćemo li ovako radeći dobiti što u snazi državnoj i u njenu konsolidovanju? — Ko bi još mogao to tvrditi?!

Medjutim centralizam je bitni uslov za državno jedinstvo. Jedinstvo državno ogleda se i nama je potrebno u odnosu prema drugim državama, a to je lako imati. Ako budemo imali jednu spoljnu politiku; ako budemo imali jednu ekonomsku politiku prema inostranstvu (jedne trgovinske ugovore i carinu), i prema tome jedinstvo u glavnim saobraćajnim sredstvima; ako budemo imali jednu vojsku da se branimo od mogućih napada susjeda, i dodajte tome još nekoliko stvari, koje moraju biti zajedničke, kao novčani sistem, emisiona banka, neki ekonomski zakoni i dr., eto vam prema inostranstvu jednostavne države, eto državnog jedinstva. Sve ostalo ostavimo da po svome sopstvenom nahodjenju nredjuju svaki za sebe i Srbi i Hrvati i Slovenci. To ništa ne će smetati državnom jedinstvu.

Mi smo uvjereni da bi ovako državno uređenje prihvatili ako ne svi, a ono sigurno velika većina i Srba i Hrvata i Slovenaca, a dokle god mi naše državno uređenje sporazumno ne napra-

vimo, dotle neće biti konsolidovani naši unutrašnji odnosi, i dotle naša država u odnosima prema inostranstvu ne će imati onaj značaj, koji joj po njenoj snazi pripada. Na naše kratkovidne držav-
nike pada silna odgovornost što na tome ne rade; oni su u svojoj plitkounosti i nesviesni kakav zločin vrše nad narodom ovakim dosadašnjim svojim radom“.

Mi držimo, da hrvatski republikanci niese ništa više ni tražili od Beograda, jer koliko nam je poznato Hrvatski Blok se zalaže možda više za jedinstvo ove naše državne zajednice i sloge sa srbskim narodom, nego li kojekakvi probikuće, koje danas uzdržava sa pučkim suzama beogradska kamarila.

Hrvatski Blok, a to je danas hrvatski narod, ne traži od srbskog naroda ni jednu vlas da mu otme. On je podigao svoj glas obrane imetka i blaga hrvatskog naroda proti beogradskim -uzurpatorima i, stojeći na obrani zajedničkih državnih granica na Jadranu, u Sloveniji, u Vojvodini i u Mačedoniji, traži i zahtjeva da se odstrani protuhrvatski Vidovdanski Ustav, a da se zamjeni drugim uredjenjem državne uprave na temelju samoodredjenja hrvatskog naroda, na uvijek u granicama naše narodne državne zajednice, dakle našeg državnog jedinstva. Eto drugičije lupaći borbu hrvatskog naroda, zastupana po Hrvatskom Bloku, on pljuca istini u lice, on izvuce pravu smisao hrvatskih postulata; on nije prijatelj ni hrvatskog naroda ni državnog jedinstva.

Uzalud je trošiti rieči o narodnom jedinstvu; uzalud je boriti se za jugoslavensku misao, kad vidimo, da onaj drugi koeficient, a to su Srbi, niese nikada do danas pristali niti će pristati uz tu blaženu Jugoslaviju. Mi smo Hrvati bili oni koji smo za ljubav narodnog jedinstva zatajili bili i svoje ime. Mi smo to jedinstvo shvaćali idealno. Mi smo naše novine „Hrvatska Svjest“, „Hrvatski Jadran“, „Hrvatski Dnevnik“ itd. pretvorili u jugoslavenske novine. Mi smo naše „Hrvatske Čitaonice“ pretvorili u jugoslavenske. Mi smo bez ikakvog naloga sa strane Kraljevskog Dvora naše hrvatske zastave pretvorili u jugoslavenske. Napokon mi smo Hrvati između samih naš povelu borbu za i proti jugoslavenskom imenu. A Srbi? Oni nas prozvaše „Jugovinašima!“ U cijeloj našoj državi pa ni u dalekoj Americi nema ni jedne srbske novine, nema ni jednog srbskog društva, nema ni jednog pravog Srbina, koji bi za ljubav narodnog jedinstva žrtvovao svoje srbsko ime i poprimio jugoslavensko. Srbi su pametniji od nas, oni se niese nikada počupali između sebe radi Jugoslavije, oni niese za ljubav narodnog jedinstva bacili u kut njihovu srbsku zastavu ni srbsko ime.

Ovdje ne vriedi ona pametniji popušta. Ovdje vriedi ona druga: odlučniji pobjedjuje.

U borbi za našu narodnu hrvatsku autonomiju, koju ne će hrvatski narod da utemelji na monarhističkoj nego na republikanskoj osnovi, Hrvati se imaju ugledati uprav u Srbe.

Drugo je pitanje kolika će biti ta hrvatska seljačka republika i dokle će se prostirati njezine granice. Ostvarenje hrvatske seljačke republike vodi za sobom i ostvarenje slovenske republike, pa je više nego jasno, da djelokrug ovih dviju republika imat će da se u sporazumu sa monarhističnom Velikom Srbijom odredi.

Glavno što se mora istaknuti jest to da današnja politika Hrvatskog Bloka nije protudržavna, da je ideja o ostvarenju hrvatske seljačke republike u granicama državnog jedinstva ostvariva, pa ne možemo inače nego tu jedinu i zdravu politiku hrvatskog naroda pozdraviti iz dna naše duše:

Neka živi Njegovo Veličanstvo Hrvatski Narod!

Kako dr. Kumanudi štedi!

Ministarstvo financija

Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca

Kabinet Ministra financija.

Br. službeno.

Beograd, 13. II. 1922.

Uredništvu „Jadranskog Samobrana“

Sibenik.

Biblioteka Ministarstva financija moli cenjeno Uredništvo da obustavi pošiljku svoega lista Ministarstvu financija, pošto je kredit za nabavku knjiga i listova smanjen za tekuću godinu, te ne dostiže za predplatu.

Po naredjenju šefa Kabineta

Bibliotekar

Branimir - prezime nečitljivo - m. p.

Držeći se novinarskog običaja, poslali smo prvi broj našeg lista i Ministarstvu financija na ogled sa javnim pozivom, koji je bio upravljen i ostalim kojima poslamo prvi broj na predplatu. Na naš poziv dobili smo gornji odgovor, da svesrdno sveg srca begenamo šefu kabineta, da se protiv čemu moramo prosvjedovati javno to od ministarstva nije pošteno, da nas naredbeno putem sili, da mu moramo badava davati uz oba dva otiska za cenzuru još suviše četrnaest komada, kako da novinari krađu papir, tisak i pisanje, da ga podastiru ministarstvima i ministrima na poklon.

Medjutim, dok ministarstvo financija nema pišljivih 48 Din. da potroši, odkle je uzeta ona

silesija hilja
zagrebačkim
pokrili putn
u Dubrovnik
ničkim dem

Audijer
kralja Velik
tajnim ulem
Dap će mi
saznade za
će On uobla
šaci zaprije
neleze pod
Što je
društvo uter
da su neke
diencije tal
Hrvata i to
jedničara, ko
branc i štite

se
jedn
stvo zaključ
od i prije 1.
a proti svako
Imena t
na listini ovo
Stipica Radi
Gjuro Surmin
dr. Lorković
Šutej
Stjepo Bjelov
Gjirić, Džafa
Josip Predav
Stojčić i Miho
Način k
izvršujućin
Velike Srbije
fra Didak-Bur
dika i uzor h
nom žrtvom
Bosni. Fra D
ču. On je bio
se i ne zna tr
ercanosti da u
prsa i prsa.
Ne zapri
lovanje ovog

silesija hiljada Dinara, koju je Demetrović izručio zagrebačkim Odrhrvatima? Iz kojega su se fonda pokrili putnički troškovi onim probikućama, koji su u Dubrovniku i u Sarajevu sudjelovali u razbojničkim demonstracijama protiv hrvatskom narodu?

One svote ne će se naći u izdatcima ministarstva financija, ali da za njih znade dr. Kumanudi, o tomu nema dvojbe.

Uzalud sva štednja dre. Kumanudi na glicu, kad vrag nosi milijune na bačve!

„Društvo za ubijanje Hrvata“.

Audijencija hrvatskih renegata iz Splita kod kralja Velike Srbije nema ništa zajedničkoga sa tajnim utemeljenjem ovoga protuhrvatskoga društva. Dap će mi smo uvjereni, kada kralj Velike Srbije saznade za obstanak ovog bogumrskog društva, da će On uoblastiti ministra rata, da sa topovima u šaci zapriječi svako ubijanje Hrvata, koji se sada nalaze pod imperijom Velike Srbije.

Što je upadno, premda je ovo nečovječansko društvo utemeljeno prije one glasovite audiencije, da su neke izmečarske novine nakon poznate audiencije talijanskog renegata i družine o ubijanju Hrvata i to baš Hrvata republikanaca, pravaša i zajedničara, koji danas jedini čvrstom i odlučnom voljom brane i štite cijeli hrvatski narod od posvećenije ravnosti koju mu beogradska vlastodršć. ministri Velike Srbije, sistematično provodjaju. U jednoj od svojih tajnih sjednica ovo je društvo zaključilo poubijati sve one Hrvate, koji su se od 1. 12. 1918 istaknuli u borbi za slobodu a proti svakom jamu hrvatskoga naroda.

Imena tih Hrvata, koji su do sada zabilježeni na listini ovog nadri patriotskog društva su ova: Stipica Radić, dr. Mate Drinković, dr. Košutić, i dr. Gjuro Šurmin, Cherubin Šegvić, Dr. Milivoj Dežman, dr. Lorković, fra Didak Buntić, Marko Došen, dr. Šutelj prof. Janković, Stjepan Stiepo Bjelovučić, dr. Sokol, Mate Klarić, dr. Petar Gjirić, Džafer dr. Kulenović, tra Mijo Kotoraš, Josip Predavec, dr. Prebeg, Antun Krispi, Marko Stojić i Miho Jerinić.

Način kako će ovi Hrvati biti ubijeni prepušta izvršujućim članovima ovog kod političkih vlasti Velike Srbije ne najavljenog društva, tako da je fra Didak-Buntić bio zaplotnjački utamanjen. Ova dika i uzor hrvatskog naroda pao je prvom nevinom žrtvom odroda hrvatskog naroda u Herceg-Bosni. Fra Didak-Buntić nije umro naravnom smrću. On je bio potajno otrovan. Nestalo ga je, a da se i ne zna trag njegovom ubojici, koji nije imao srčanosti da ubije ovog branitelja hrvatskog naroda prsa i prsa.

Ne zaprieči li kralj Velike Srbije daljnje djelovanje ovog bogumrskog društva, hrvatska će po-

viest u njezinim analima morati bilježiti i na dalje pad nevinih žrtava na pravdi Božjoj.

Nas za danas zanima žalostna pojava u našem gradu, da se je i ovdje našlo bivših Hrvata, koji sigurno znadu za pravilnik društva za ubijanje Hrvata rodoljuba, kada onako cinički u njihovom zloduhu pišu, da treba poubijati nekoliko vodja hrvatskog naroda da se spasi tobožno narodno jedinstvo, o kojem Srbi ciele sjeverne i južne Dalmacije ne će ni da čuju, već počamši od šefa šibenske željeznice Milića pak do kninskog komesara Monti javno i otvoreno ispoviedaju, da „ovo nije Jugoslavija“ već Velika Srbija.

Mi niti želimo, niti tražimo da se ikoga u našoj domovini ubija pa ni one koji vrebaju na naše glave, ali će nam dozvoliti dr. Vinko Smolčić, da mi poručimo, da on kao predsjednik društva vleca ima da zahvali nama Hrvatima, da ga uzajani i ogorčeni na od onaj dan, kad je pustio Talijane u našu luku nije kamenjem sravnuo sa zemljom. Mi smo Hrvati spasili onaj dan dra. Smolčića, u čigovom se listu danas zagovara ubijanje Hrvata. Ovo treba da zapamti dr. Smolčić i da u velikim slovima zabilježi u svome notesu na prvom mjestu. On je šibenskim Hrvatima, koji danas vojuju na strani Hrvatskih republikanaca, zajedničara i pravaša dužan zahvala, da je danas živ . . .

Drugi junak i delija, koji se krije iza redaka glasila, koje pozivlje Odrhrvate da ubijaju Hrvate je odgovorni urednik dr. Čedomil Medini. Mi se jedino čudimo psihi i mišljenju našeg inače dobrog Čedomila, ali i njemu možemo prišapnuti, nek se ne upuštava u takove zločinačke misli, nego nek se radje pozabavi tajnom o ubijstvu njegova brata u Trogiru, odličnog Hrvata i uspije li mu u ovom umorstvu iznaći krivca, ne će nikada više dozvoliti; da se u listu kojemu je on odgovorni urednik, tiska onaka smrdeća i gadna uvrieda celom hrvatskom narodu.

Svi u listi Odrhrvata navedeni mirne duše čekaju ubojito zrno ili otrovnu kapljicu, a ponadasve naš mjestni borac Marko Stojić, koji je eto po drugi put osudjen od tobožnjih spasitelja države na smrt. Prvi su ga put bili osudili oni „junaci“

revolucije proti Austrije a sad mu njihove prirepine izdaše istu osudu, dok više vriedi smrad iz nokata Marka Stojića nego li sve imanje, poštenje i patriotizam svih Odrihrvata od Šibenika do Beograda. Što da zaključimo? Hrvatski pobornici, gdje god se oni nalazili ne plaše se prietnja ni kazne smrti odroda i Odrihrvata!

Hrvati katolici, muslimani, i oni pravoslavne vjere, ne će ustrajati nikakvo protudruštvo, ali dodje li do umorstva i jednog hrvatskog rodoljuba, ne će ni hrvatski narod stati prekrštenih ruka i mirne duše gledati kako se ubijaju njegovi vodje.

Mi se nadamo, da će kralj Velike Srbije kađ se spusti u koljevku hrvatsku, u našu divnu Dalmaciju, javno osuditi rad svih Odrihrvata i da ne će dozvoliti, da se u hrvatskim zemljama ubijaju iz zasjede ponajbolji hrvatski rodoljubi.

Krvniče, neka se vrši osveta!

Grozota hvata svakog čovjeka, kada promisli na djelo Alije Alijagića, ali još ga veća obuhvaća grozota, kada sluša i čuje sve ono što se je pisalo o ovom idealnom komunisti, čijova se smrt na vješalima klasično ovelom a ne pravdom. Za Aliju Alijagića pričaju očevici, da je umro mirno, dostojanstveno, ne pokazujući baš ni trunčica uzrujanja ili straha, da je umro junački. Poznavatelji njegove duše vele da je bio fina i inteligentna duša, da je imao plemenito i dobro srce, protkano idejom čovječnosti. O Alijagiću kažu da je umro na vješalima, jer je to zahtjevala nečista savjest, koju svendilj progoni zao duh. Čigova bi to imala biti nečista savjest? Koga to progoni zli duh? Za tu nečistu savjest, tvrdi se, da se Alijagićevom smrću nije umirila, nego da je ona postala još prljavijom. Još ju je više uznemirio Alijagić njegovom stojičkom hladnoćom pod vješalima. „Ohznana“ je pozobala dva života, a oba su se svoj vjek bez nužde. Da je u Beogradu bilo i najmanjeg shvaćanja za pošteno i pravdom unutarne uređenje države, kojim bi se bilo udovoljilo narod, nikada pok. Draškoviću ne bi bilo nužde da brani „Ohznana“ zli kretinizam državnika doveo je Alijagića do toga da je samokresom kidisao na Draškovićev život.

Kada bi Drašković i Alijagić nstali iz groba, pak se gdje na sami sastali u četiri oka, oba bi bi se pokajala za svoja nedjela. Drašković bi rekao: Dragi moj, čoravi ministri ne vide dalje od svoga prozora! Alijagić bi mu odgovorio: Ministre, uzmi dvostruki par naočala! i ministar Drašković bi poslušao Alijagića, a tako obojica trunu pod zemljom.

Izgubljeni milijuni.

Zamjena je u drugoj zoni dovršena. Bacimo u kratkim potezima pogled na katastrofalni gubitak novooslobođenih privrednih krugova, koji su pretrpili hotimičnim i ničim opravdanim zavlačenjem zamjene, koja se je provela nakon 222 dana iza kako uslijedila evakuacija.

Na 141 mil. kruna, koje su ležale bez kamata na poreznom uedu u Šibeniku gubitak, na kamatama iznosi K 6.855.926—.

Na 6 mil. lira, privatna duga gubitak na kamatama prama današnjem privatnom kursu iznosi K 4.400.928—.

Na 10 mil. Din. privatna duga, gubitak K 2.096.568—.

Na 35 mil. kruna privatnog zajma, gubitak K 1.865.466—.

Na 4 mil. Din. privatnog zajma nakon evakuacije gubitak na kamatama sama četiri mjeseca iznosi K 480.000—.

Suvišni potrošak za razne uroke advokatima iznosi najmanje K 800.000—.

Razlika na kursu lire od 13. svibnja do svrhe zamjene K 40.800.000—.

Razlika na životnim namirnicama i industrijskim proizvodima iznosi najmanje K 15.000.000—.

Ove brojke govore više nego svi proglašeni korupcione uprave. Za ovu ako ne i za višu svotu bili su naši privredni krugovi oštećeni hotimičnim zavlačenjem izmjene. Tko će nadoknaditi gubitak ovom privrednom i trgovačkom gradu?

Ministar vjera dr. Ivan Krstelj znade sigurno za ovaj gubitak grada Šibenika. Ne bi li on mogao tražiti, da se pozovu na odgovornost svi oni koji su u zlobnoj namjeri na ovaj bezdušni način oklaštirili ovaj grad? Ne bi li on mogao tražiti od ministra financija dra. Kumanudi, da Šibenčanima državna blagajna nadoknadi ovaj ogromni za njih ubitačni gubitak?

Uzmemo li još svote, koje je krivnjom sadašnje slabe financijske uprave narod izgubio u ke tarima Korčula, Hvar, Knin, Benkovac, pa onda na Visu, Komizi i Mljetu, to možemo mirne duše ovaj gubitak povisiti na dvostruko i to samo na 150 milijuna kruna. Još bi se imale nadodati ovoj svoti oni ogromni iznosi, koji su se uzampas i bezglavice potrošili za komisije i podkomisiju za izmjenu nežiigosanih kruna.

Da sadašnji Hrvatima numetnuti Ustav predvidja kaznu za ministre, koji su narod u novooslobođenim krajevima njihovom čoravom financijskom upravom za ove ogromne svote oštetili, nema dvojbe, da bi se ministarski savjet pobrinuo, da se

oštećenim dađe bar kakova odšteta. Ali jer se ministri ne plaše za njihova zločinačka djela nikakve odgovornosti, to oklaštreni privredni krugovi prve i druge zone moraju držati jezik za zube i biti sretni da im je ministar financija i dozvolio tako brzo definitivnu izmjenu kruna nakon 222 dana.

Ako današnja korupciona uprava upravlja sa narodnim suzama u cijeloj državnoj zajednici ovako, onda koje čudo, da narod u svim krajevima podiže glas proti ovakvoj bezglavoj upravi i da traži samoupravu vlastitom blagu.

Srbski republikanci o „Jugoslaviji“

Počam od Strossmajera pa sve do današnjih dana u glavnom su se Hrvati zagrijavali za jugoslavensku ideju. Između Srba nailazimo na riedke iznimke. Pokojni kralj Petar, kada su ga na bečkom kolodvoru na prolazu iz Švajcarske za Beograd pozdravili srbski, hrvatski, slovenski i bugarski sveučilištari, bio je ganut do suza i u svom zanosu zatajio je svoju srbsku narodnost i na kolodvoru je sakupljenu mladost nazvao prvom njegovom jugoslavenskom vojskom. Medjutim se je tekom rata zaboravilo u Srbiji i Grnojgori i na taj zdrav Kralja Petra, da ga se nakon sloma uprava srbske strane, a s razloga što su ga Hrvati i Slovenci poprimili bili, baci u talog i da se snjim prave šale i poruge protiv onih Hrvata i Slovenaca koji se bijahu zagrijali za tu blaženu Jugoslaviju.

Dok su Srbi u emigraciji za vrijeme rata u pretežnom dielu nadasve u Sjevernoj Americi ostali jedino Veliki Srbi, dotle su Hrvati u Južnoj Americi objeručke poprimili bili jugoslavensko ime. Za vrijeme razprave u Skupštini o nazivu države što smo doživili? Ne treba da nabrajamo. Za ime Jugoslavija lećeli su brzogavi u Beograd sa strane Hrvata, dok su im se Srbi rugali, a kada je nastupio kritičan momenat, kada je izgledalo, da će pobijediti hrvatsko stanovište, onda sasaše mal da sve srbske novine graju protiv Hrvata. Rezultat: Srbi pokopaše ime Jugoslavije!

Nakon što je bio primljen protuhrvatski Vidovdanski Ustav, jedan dio Hrvata se je opametio i povratio se je svom hrvatskom imenu i svojoj hrvatskoj zastavi, dok je drugi dio, neznatni dio Hrvata počeo razbijati glavu, kako da između Hrvata širi ideju jugoslavensku. Može li biti smješnije pojave na ovoj zemaljsko kruglji. I sad ti mladi zelembači, dok mirne duše slušaju, da Srbi sa ponomom viču: da je ovo Velika Srbija, a ne Jugoslavija, napadaju na Hrvate jer ne će da se više bore za jednu viziju, koju Srbi ne priznaju.

Svim onim zaslijepljenim Hrvatima, koji se pustiše zavesti od agenata beogradske kamarile, koja sa tobožnjom idejom jugoslavenstva širi mržnju između Hrvata najbolja poruka ovo malo rieči, koje su izašle u glasilu srpskih republikanaca, sa drom. Jašom Prodanovićem na čelu u Beogradu.

„Mi smo t. j. Srbi i Hrvati i Slovenci, trubili za vrijeme rata po celom svijetu da smo jedan narod, koji želi i hoće da se oslobodi i odciepi od Austrije i obrazuje jednu slobodnu i nezavisnu svoju državu, i u tome smo uspjeli. Kad smo to postigli pokazalo se da nismo jedan narod, već tri, jer niti Srbi i Hrvati hoće da budu Slovenci, niti Srbi i Slovenci hoće da budu Hrvati, niti Hrvati i Slovenci da budu Srbi, i to ne zato što oni to prosto iz gojunstva neće, već što ne mogu; *najmanje pak mogu postati nešto četvrto, n. pr. Jugoslaveni.*

Narodnost nije to što se s čovekom radja već se sviest o narodnosti dobije poslje rođenja vaspitanjem. Nesumnjivo je da je bitni uslov da svi ljudi koji čine jednu narodnost osjećaju da su jedno. Među Srbima, Hrvatima i Slovencima toga osjećanja sad nema. Tvrditi razumu da smo jedan narod i ako po osjećanju to nismo, besmislica je.

Ovako pišu pametni srbski republikanci, ljudi koji imaju čvrstu voju, da sa hrvatskim republikancima urede ovu državu na temelju zdrava razuma i sporazuma, dok sve ono što dan danas diple jugoslavenski nadrirodoljubi nije drugo do li no vrbi svirala.

Čist račun — pa Bog!

Jedan šestdesetogodišnji hrvatski borac sa otoka Brača upravo je odulje pismo našem glavnom uredniku, iz kojega iznosimo sljedeće njegove misli:

„Pred mojim očima Vi mi izgledate, u ovoj današnjoj našoj političkoj zbrki u Dalmaciji, u čudnoj pospanosti, dapače gušenju hrvatske svie — jedna utješljiva pojava.

Kad no je kamarila bečka i bahatost magjarska uz njihove slugane izdajice svoga naroda uprla sve sile da uguši narodni pokret prirodnog razvoja slobodnog hrvatskog naroda — pojavi se čitava plebejada hrvatskih boraca, da na ustuk tudjinskoj naježdi duševno prepriodi svoj narod. Taj preporod dao je narodne genije Starčevića i Kvaternika, koji postaviše temeljni kamen slobode hrvatskog naroda. Ovi naši geniji-pivači u poviesti hrvatskog naroda ostaju na vieke zviezdrom predhodnicom, ostaju velikani, koje će buduće generacije bolje shvatiti i više cijeniti.

Vjerujem, da će Božja providnost Bogu odanom hrvatskom narodu podati genija, koji će u ovo tmasto i zablatasto vrijeme kao novi Mojsija izvesti naš čistac hrvatski narod. Žalostna je pojava današnje naše mlade generacije, koja kao urodak svoga degenerisanog vremena, bez ikakva ideala, hoće da vodi hrvatski narod. Ta izvodjena, ispijena generacija, makar se pokrivala tobožnjom naprednom nacionalnom omladinom, u suštini kukavička, jer se stidi majčina mlička, svoga istoričkog imena.

Kad je ta omladina osudila nepravednu plemensku hegemoniju? Kad je ona ožigosala krvavom ratu u našoj državi, onu kugu korupcije, partizanstva i nečuvnog lopovluka? Kad je svoj glas digla proti izkasapljenju živog tiela hrvatskog naroda sa strane prekomorskog razbojnika?

Ta vajna omladina preko svega toga prelazi, a podpregnula je svoju šiju da podrži i brani korupciju, kakve nigda Balkan nije zapamtio.

Moja, kao i Vaša, sveta je namjera da kod nas Hrvata potaknem svetu vatru rodoljublja, koja danas izgleda kao da je pogašena. Mi Hrvati na bilonsi nepristrane historije nezaostajemo za Srbima, a osobito u civilizaciji — pa zašto da budemo podijeljeni itkomu?

Oni koji su nas zblizili — ali nas nису sljubili u jedno ime. Viekovi su nas odijelili u dva imena sa posebnim karakteristikam istoka i zapada, pa ova dva imena ne će se nigda sliti u jedno ime. Zato je moj ideal: podpuna jednakopravnost u svemu, inače jalovo nam je ujedinjenje. Ovdje ne pomaže nikakvo nadmećanje niti nadmudrivanje. Čist račun pa Bog!

Imam 63 godine, ali niesam klonuo duhom.
— A. F. C. —

HRVATSKA DRUŠTVA.

„Hrvatski Sokol“ u Zagrebu bio je zalutao u polutan loga. Bio je zašao u jugovinsku maglu. Za njim se povuklo sokolski društava, ali na zdravlje svi su se sada stajali vraćati k staroj stazi. I sad je nadošlo vrijeme, da sva i soka društva, koja su se iz hrvatskog sokola promienula u jugoslavensko, opet poprime svoje staro ime. Isti slučaj namo i kod Čitaonica. Sve stare hrvatske Čitaonice, koje su iz neopreznosti bile zbacile njihovo ime, treba da se ponovno budu nazivati hrvatskim imenom.

„Hrvatska žena“. — Do malo će se vremena pristupiti na organizaciju hrvatskih žena. U tu će organizaciju moći stupiti svaka Hrvatice bila ona težačke ili gospodske ruke.

„Hrvatska mladost“. — Organizacija hrvatske mladosti liepo napreduje. Hrvatska mladost treba da istupi javno i otvoreno proti svim dindušmanima hrvatskog naroda, a ponadasve proti plaćenim beogradskim neomagjaronima.

„Hrvatski Radiša“. — Zagreb, Gundulićeva ulica 11. Tko još od Hrvata nije postao članom ovoga kulturnog hrvatskog društva, neka se dopisnicom obrati na gornju adresu. Mi Hrvati u Dalmaciji morali bismo u svim ovcim mjestima osnovati podružnice društvene.

Hrvatska zemljoradnička zadruga. — Primamo od jednog Hrvata vinogradara i donasmo bez opazke: Mi smo zemljoradnici, a u Šibeniku u glavnom vinogradari, kako sada vidimo, nasjeli demokratskim perjanicama u Splitu i u Šibeniku. Oni su nas zaveli i bacili u njihov lažni demokratski tor. Kada smo se otrešli njihova tora, dodjose drugi, pak nas strpaše u neki jugoslavenski tor. Sad hoće, da mi zemljoradnici budemo jezičac na vagi između Srba i Hrvata. Kada su demokrati se uvjerali, da mi zemljoradnici njima ne vjerujemo, onda su oni poslali po selima agitatore jugoslavenske omladine. U mnogim selima težaci nisu znali, da su ti ljudi poslali od demokrata. Mnogi se težak prevario i povjerovao im. Sada treba da se zemljoradnici otrese i ove mlade gospode. Mi zemljoradnici moramo se organizirati u Dalmaciji kao hrvatski zemljoradnici. To stanovište treba da zauzmu sve „Težačke Sloge“.

Težak M. K.
Hrvatski zemljoradnici. — Kako saznajemo s pouzdane strane u Splitu je potaknuta pomisao, da sadašnja zemljoradnička stranka poprime ime „Hrvatska zemljoradnička stranka“. Zagovaratelji ove reorganizacije u stranci nalaze mnogo neprilika kod anacionalnih zemljoradnika, ali su odlučni, ne poprimiti stranka željenu promjenu istupiti iz stranke i provesti vlastitu hrvatsku zemljoradničku organizaciju po uzoru „Srbskih zemljoradničkih zadruga“. Tako i treba. Samo napried hrvatski zemljoradnici jer i vama Innoši spremaju buzdovane i ular, ako se neosovite na vlastite noge i neustanete na obranu vašeg hrvatskog imena.

Uredništvo „Hrvatskog Samobrana“.

Na Vaš cj. dopis od 20. ožujka o. g., kojim nam šaljete prospekt za Vaš list, veoma njime obradovani, odgovaramo Vam, da ćemo svakako poraditi oko financijske i moralne pomoći listu, koji u našoj Dalmaciji budi svetu i brani čistu hrvatsku misao.

S toga smo slobodni zamoliti Vas, da nam pošaljete svaki broj Vašega (a uz to i našega) lista, u kojemu šaljemo povećanom doznačnicom predplatu od 48 din. za cijelu godinu 1922.

Naša je adresa Hrvatski akademski klub „Kvaternik“ Zagreb, Svratište „Slovenac“ Frankopanska 7.

Uz bratski hrvatski pozdrav
Hrvatski akad klub „Kvaternik“.

Zagreb, dne 24. ožujka 1922.

Opaska uredništva. — Svi oni mladi Hrvati, koji u svom mjestu nису još proveli organizaciju hrvatske mladosti, neka se za potrebne upute obrate na gornji klub.

ODGOVORI UREDNIŠTVA.

Predplatnicima na znanje. — Mnogi nam se predplatnici tuže, da nису primili zadnji broj, dok smo mi redovito poslali broj svim predplatnicima. Belaj zna poštansku upravu radi kojih razloga dozvoljava, da na pošti nestaje naše smotre. Iz Sarajeva i Zagreba primamo smotru natrag sa opaskom: „Ne prima“ ili „Ne poznat“, a kad tamo dotični adresat se čudi, da mu smotru nešaljemo. Svim predplatnicima nek vriedi ova napomena. Tko najkasnije do 12 ili 27 u svakom mjesecu neprimi smotru, nek pošlje upravi smotre „Novinsku reklamaciju“, koja ima ovako da glasi:

NOVINSKA REKLAMACIJA.	Prosto od poštarine.
Upravi smotre: „Hrvatski Samobran“	
	Šibenik, Glavna ulica 108.
Reklamiram br. _____, koji do danas niesam primio.	
	1922.
	(Ime, prezime i tačna adresa).

Vlastnik: Františka Jerinić i drugovi.
Izdavatelj i odgovorni urednik: Miho Jerinić.
Tisak: Pučka Tiskara -: Šibenik.

<p>Trgovina Pomodne Robe ANTE FRUA — ŠIBEN'K Glavna ulica</p> <p>Uvijek dobro opskrbljen: Košuljama, ovratnicama, rukavicama, rulcima; pak štapima, kišobranima, klobucima i šeširima</p>	<p>Papirnica i Knjižara J.A GRIMANI — ŠIBENIK</p> <p>Papir, knjige, školski i uredovni pišaći i risači predmeti. Trgovačke knjige. Uljene i acquarel boje, crnila i tuša u svim bojama, svjetske tvornice Guntler Wagner. Muzikalije, like, Okviri, Vrpce i Pribor za pišaći stroj i cyklostyl. Cijene umjerene.</p>	<p>KAFANA „ISTRA“ - ŠIBENIK</p> <p>Varietè — dnevno od 9—12 sati. Ulaz bezplatan. Kuva se izvrstna turska kava. Svakojakih likera. Vlastnik: Antun Dominis i drug</p>
<p>svih svjetskih tvornica.</p> <p>gati pribor za krojače i švelje. Cijeli izbor za bijelo vezivo. Svile i svilene vrpce.</p> <p>Vojnički predmeti.</p> <p>Skladište Singerovih origin. šivačih strojeva.</p>	<p>A. Matačić i Drugovi, Šibenik</p> <p>Skladište građevnog materijala Na veliko i na malo.</p>	<p>GRUBIŠIĆ & COMP. ŠIBENIK</p> <p>Glavno zastupstvo tvornice „Sufida“ za Kraljevinu SHS. Razprodaja Karbida i umjetnog gnoja.</p>
<p>Lječilište Rogatačka Slatina Postaja Grobelno južna željeznica Lječilište ima tri vrela. Tempel vrelo — Styria vrelo i</p>	<p>Originalni grčki kamen za Mlinove i mlinsku industriju:</p>	<p>Moderno POKUČSTVO i Tapesarije domaćeg proizvoda. Najsolidnije izradbe.</p>

Primamo od
pazke. Mi smo
ogradari, kako
ma u Splitu i u
v lažni demo-
dološe drugi,
hoće, da mi
u Srba i Hrvata.
adauci njima ne
tatore jugosla-
su znali, da su
prevario i po-
i otrešu i ove
organizirati u
novište treba da
Telak M. K.

emo s pouzdane
lašnja zemljorad-
nička stranka“.
laze mnogo ne-
su odlučni ne
iz stranke i pro-
rizaciju po uzoru
treba. Samo na-
ši spremaju bu-
noge i neustajete

a.
kojim nam sa-
adovani, odgova-
financijske i mo-
vodi svetu i brani

la nam pošaljete
od 48 dana za

klub „Kvaternik“
7.

klub „Kvaternik“.
li Hrvati, koji u
hrvatske mladosti,
ji klub.

STVA.
i nam se predplat-
s smo mi redovito
i poštansku upravu
nestaje naše smotre.
strag sa opaskom:
dotični adresat se
predplatnicima nek
2 ili 27 u svakom
i smotre „Novinsku

Prosto od
poštarine.
Glavna ulica 108.
niesam primio.

tačna adresa.

drugovi.
Mibo Jerinić.
Šibenik.

Hrvatska zemljoradnička zadruga. — Primamo od jednog Hrvata vinogradara i donosimo bez opazke: Mi smo zemljoradnici, a u Šibeniku u glavnom vinogradaru, kako sada vidimo, nasljed demokratskim peripateticima u Splitu i u Šibeniku. Oni su nas zaveli i bacili u njihov lažni demokratski tor. Kada smo se otresli njihovog tora, dođoše drugi, pak nas strpaše u neki jugoslavenski tor. Sad hoće, da mi zemljoradnici budemo jezične na vagi između Srba i Hrvata. Kada su demokratski se uvjerili, da mi zemljoradnici njima ne vjerujemo, onda su oni poslali po selima agitatore, jugoslavenske omladine. U mnogim selima težaci nisu znali, da su ti ljudi poslani od demokrata. Mnogi se težaci prevratio i ove vjerovao im. Sada treba da se zemljoradnici otresu i ove mlade gospode. Mi zemljoradnici moramo se organizirati u Dalmaciji kao hrvatski zemljoradnici. To stanovište treba da zauzmu sve "Težacke Sloge".

Hrvatski zemljoradnici. — Kako suzajmimo s pouzdanje strane u Splitu je polaknutu pomisao, da sadašnja zemljoradnička stranka pripada im. Hrvatska zemljoradnička stranka. Zagovaratelji ove reorganizacije u stranci nalaze mnogo neprikladnosti kod amonitornih zemljoradnika, ali su odlučni, ne poprimili stranka zelenu pronajemu, istupiti iz stranke i provesti vlastitu hrvatsku zemljoradničku organizaciju po uzoru "Srbskih zemljoradničkih zadruga". Tako i treba. Samo napred hrvatski zemljoradnici jer i vama imoši spremaju budućnost i ulaz, ako se neosovite na vlastite noge i neustanete na obranu višeg hrvatskog imena.

Uredništvo "Hrvatskog Samobrana".
Na Vaš cj. dopis od 20. ožujka o. g., kojim nam šaljete prospekt za Vaš list, veoma njime obradovani, odgovaramo Vam, da ćemo svakako poraditi oko financijalne i materialne pomoći listu, koji u našoj Dalmaciji budi svetu i brani čistu hrvatsku misao.

S togju smo slobodni zamošli Vas, da nam pošaljete svaki broj "Vesela" za us-... i...
Šaljemo novčanom dopunjenicom preplatu od 48 din. za cijelu godinu 1922.

Naša je adresa Hrvatski akademski klub "Kvaterni", Zagreb, Svratšite "Slovenac" Frankopanska 7.

Uz bratski hrvatski pozdrav Hrvatski akad. klub "Kvaternik".

Zagreb, dne 24. ožujka 1922.

Opuska uredništva. — Svi oni mladi Hrvati, koji u svom mjestu nisu još proveli organizaciju hrvatske mladosti, neka se za potrebne upute obrate na gornji klub.

ODGOVORI UREDNIŠTVA.
Predplatnicima na znanje. — Mnogi nam se predplatnici tuže, da nisu primili zadnji broj, dok smo mi redovito poslali broj svim predplatnicima. Bijaž zna poštansku upravu radi kojih razloga dozvoljava, da na pošti nestaje naše smotre. Iz Sarajeva i Zagreba primamo smotru intrag sa opaskom: "Ne primite li "Ne poznat", a kad tamo dotični adresat se čudi, da mu smotru nešaljemo. Svim predplatnicima nek vrijeđi ova napomena. Tko naklašnje do 12 ili 27 u svakom mjesecu neprimi smotru, nek pošlje upravi smotre "Novinskih reklamacija", koja ima ovako da glasi:

NOVINSKA REKLAMACIJA.
Upravi smotre: "Hrvatski Samobran"
Sibenik, Glavna ulica 108.
Reklamiram br., koji do danas nlesam primio.
1922.
(Ime, prezime i tačna adresa).

Vlasnik: Františka Jerinić i drugovi.
Izdavatelj i odgovorni urednik: Miho Jerinić.
Tisak: Pučka Tiskara i: Šibenik.

Božja providnost Bogu odati podati genija, koji će u to vrijeme kao novi Mojsija skil narod. Žalostna je pojava generacije, koja kao urodak vremena, bez ikakva ideala, narod. Ta izvodjena, ispijena pokrivala tobožnjom napredladinom, u suštini kukavička, a mlieka, svoga istoričkog

lina osudila nepravednu plekad. Kad je ona ožigosala kvazavi, onu kugu korupcije, paripopvlaka? Kad je svoj glasaju živog tela hrvatskog namorskog razbojnika? ina preko svega toga prelazi, ju šiju da podrži i brani koBalkan nije zapamtilo.

sa, sveta je namjera da kod i svetu vatru rodoljublja, koja je pogasena. Mi Hrvati na storije nezarostajemo za Srbima, ji — pa zašto da budemo pod-

at nas pjesu
Viekovi su nas odieilli u dva karakteristikam istoka i zapada, ne će se nigla slii u jedno ime. podpuna jednakopravnost u nam je ujedinjenje. Ovdje ne dmećanje niti nadmudrivanje. Bog!

e, ali nlesam klonuo duhom. — A. F. C. —

SKA DRUŠTVA.
u Zagrebu bio je zalutao u polutan-ovinsku maglu. Za njim se povuklo avu, ali na zdravlje svi su se sada stazi. I sad je nastošlo vrijeme, da sva su se iz hrvatskog sokola promienila poprime svoje staro ime. Isti slučaj zabacile njihovo ime, treba da se povrvatskim imenom.

— Do malo će se vremena pristupiti tih žena. U tu će organizaciju moći bila ona težacke ili gospodске mlke. — Organizacija hrvatske mladosti ska mladost treba da istupi javno i indusnanima hrvatskog naroda, a po i beogradskim neomuglarovima.

— Zagreb, Gundulićeva ulica 11. e postno članom ovoga kulturnog hrse dopisnicom obrati na gornju adresu. morali bismo u svim ovcēm mjestima ruštvene.

<p>Jakov Zaninović - Šibenik</p> <p>Trgovina manufakture na veliko i na malo.</p>	<p>Preporuča se kao domaća tvrtka Staklana VJ. FRANZ, Zagreb Jelačićev trg 7. — Telef. 22-42.</p> <p>Bogato skladište staklene i porculanske robe. — Staklenih ploča i ogle-dala svake vrsti i veličine.</p> <p>Opletenih bocuna (demyoku) od 3 do 50 lit.</p> <p>Veliki izbor svjetiljaka za petrolej i elektriku. Najfinija Kristalna luksus roba</p> <p>Prodaja na malo i na veliko.</p>	<p>Knjižica Zdravka Spasojevića, Beograd</p> <p>Preporučuje sljedeće knjige:</p> <p>F. M. Dostojevski: Večni Muž D. 10 " " " " " " " " 15 F. M. Dostojevski: Netočka " " 12 " " " " " " " " 15 Zločin i kazna " " 20 A. K. Gončarov: Ponor (Ve-rina Ljubav) " " 12 " " " " " " " " 15 G. Le Bon: Psihološki zakoni razvića naroda " " 5 F. Kape: Marieta, roman " " 3 Lav Tolstoj: Djavo, pripovetka " " 2 Žan Hišpin: Čudne smrti " " 2 M. Gorki: Stara Izergika " " 2 " " Straža " " 2 A. de Vinji: Crveni pečat " " 8 G. de Mopasan: Navodi " " 8 Dr. I Prijatelj: Slovenačka književnost " " 6 B. Joksimović: Muzički bukvar " " 3 L. Zrnić: Svetski rat " " 2 " " Narodna vera i dr-žava " " 3 Drag. I. Ilić: Sekund Večnosti, istočnjački roman " " 7 A. T. Pisen: Hiljadu duša</p>
<p>Blaž Bolanča — Šibenik</p> <p>Trgovina manufakturne robe. Odijela za gospodu.</p>	<p>Pozor Trgovci</p> <p>Naručite si za uzorak: I. kolekciju 600 komada najfinijih umjetničkih ljubavnih i pikantnih karata svakih 10. druge vrste: za din. 185.—</p> <p>II. 1. Kolekcija 100 komada finih broševa, naušna ca, mindjuša - prstenja - prikopčnica, narukvica-ogrlica.</p> <p>Lanaca za satove kutija za duhan itd. za 200 din. Šalje pouzecom: Zastupstvo Českih trgovačkih kuća.</p> <p>S. Golik Zp. Delnice Hrvatska</p>	
<p>ZLATARIJA A. PETRIĆ — ŠIBENIK</p>	<p>— Mate Prgin — Šibenik —</p>	